

MINISTERSTVO FINANCÍ

Odbor Rozvoj ICT

Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické

Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

6/2017

Červen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF**

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí, odbor Rozvoj ICT
Oddělení Informační podpora a
knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Mgr. M. Benda B.A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Ing. Bc. D. Kný,
Mgr. J. Machonský, Bc. Hana Nováková,
Mgr. M. Tichá, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:
MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, odbor Rozvoj ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 29. 6. 2017
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)
[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Mgr. M. Benda, B. A., Ing. Mgr. T.
Dudáčková, Bc. I. Janoušková, Ing. Bc.
D. Kný, Bc. Hana Nováková, Mgr. M.
Tichá, PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám červnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

I toto číslo jako obvykle přináší v rubrice Podrobně k tématům dva přehledové články, první z nich pod názvem „Plánované ekonomické reformy Emmanuela Macrona, pravděpodobnost jejich prosazení a názory na ně“ v úvodu shrnuje hlavní body programu Emmanuela Macrona v ekonomické oblasti, dále si potom v souvislosti s jeho jednoznačným vítězstvím v druhém kole prezidentských voleb ve Francii všimá řady komentářů a hodnocení, které se objevily v odborném tisku. Pozornost je věnována plánu na fiskální integraci a společný parlament eurozóny, zlepšení výběru daní, reformě veřejných výdajů a pracovního trhu.

Druhý článek se jmenuje „Ruská krize a vyhlídky ruské ekonomiky do budoucna: sankce, cena ropy a strukturální reformy“ a věnuje se debatě o příčinách ruské hospodářské krize, způsobech jejího řešení a budoucích vyhlídkách ruského hospodářství. Klíčová je zejména otázka realizace strukturálních reforem a transformace úspěšného růstového modelu z prvního desetiletí 21. století, jenž se podle celé řady ekonomů a ekonomických komentátorů již vyčerpal.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Česká národní banka dne 13. 6. 2017 oznámila navýšení tzv. proticyklické kapitálové rezervy (CCyB) z 0,5 na 1 procento k 1. 7. 2018.

Problematicku stanovování CCyB včetně rizik cenové spirály vyplývajících z růstu cen nemovitostí a hypotečních úvěrů ČNB blíže vysvětluje ve Zprávě o finanční stabilitě 2016/ 2017:

http://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/zpravy_fs/fs_2016-2017/index.html

Publikováno na webu MF

Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2016:

<http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/financni-stabilita-a-dohled/vyvoj-financniho-trhu/2016/zprava-o-vyvoji-financniho-trhu-v-roce-2-28773>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 28. 5. 2017 – 28. 6. 2017 se tentokrát věnuje tématu:

Ceny nemovitostí v ČR

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématům..... 5

Plánované ekonomické reformy Emmanuela Macrona, pravděpodobnost jejich prosazení a názory na ně	5
Ruská krize a vyhlídky ruské ekonomiky do budoucna: sankce, cena ropy a strukturální reformy	10

Dokumentace českého a zahraničního tisku..... 14

Daně.....	14
Ekonomické vědy. Ekonomie	23
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	25
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	34
Informatika. Počítače	38
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	39
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	40
Podnik a podnikání.....	43
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	44
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	45
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	46
Právo.....	48
Statistika. Demografie. Sociologie.....	51
Účetnictví	52
Veřejná správa.....	53
Veřejné finance. Rozpočet	55
Zemědělství	57
Životní prostředí	58
Ostatní	58

Přehled nových knih.....63

Plánované ekonomické reformy Emmanuela Macrona, pravděpodobnost jejich prosazení a názory na ně

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 3804, Informační podpora a knihovna

Ve druhém kole prezidentských voleb ve Francii dokázal s poměrně velkým přehledem zvítězit Emmanuel Macron. Výsledky voleb byly oznámeny v neděli 7. května; a zatímco z tisku zaznívají k vítězství Emmanuela Macrona spíše kladné ohlasy, někteří komentátoři a odborníci si kladou otázky, zda bude Macron schopen prosadit svůj ambiciózní program, zahrnující mj. reformy francouzského trhu práce a těsnější integraci mezi zeměmi eurozóny.

Program Emmanuela Macrona

Program Emmanuela Macrona byl zveřejněn v přibližně třicetistránkovém dokumentu s názvem **Emmanuel Macron président: programme**¹ v březnu letošního roku. V úvodu Macron prezentuje nejprve svou vizi, jak si představuje, že by Francie v budoucnu měla vypadat. Macron chce vrátit zemi sebedůvěru, chce vytvořit Francii, která „inovuje, provádí výzkum, vyrábí a žije“. Dále je v úvodu vyjmenováno šest oblastí, kterým se chce Macron ve svém funkčním období věnovat: vzdělávání a kultura, společnost a práce, modernizace ekonomiky, posílení národního bezpečnostního systému, obnova demokracie a ochrana francouzských zájmů. Konkrétní opatření jsou poté uvedena ve zbývajících částech dokumentu. V kapitole, která se věnuje pracovnímu trhu a podnikání, Macron navrhuje např. zrušení tzv. Sociálního režimu nezávislých (*Régime Social des Indépendants, RSI*), což je schéma sociálního zabezpečení pro osoby samostatně výdělečně činné, či snížení nákladů na zaměstnávání. Na úrovni Evropské unie chce nový francouzský prezident bojovat proti vyhýbání se dani, vytvořit společný rozpočet a parlament eurozóny, stejně jako zřídit pozici ministra financí eurozóny. Program zahrnuje celou řadu dalších bodů v mnoha oblastech (pro zajímavost je možné uvést plány na prodloužení otvírací doby knihoven ve večerních hodinách a o víkendu v kapitole „Rovné šance našim dětem“), prohlubování integrace mezi zeměmi EU a reformy pracovního trhu jsou ale tématy, na která reagovala většina komentátorů.

Schopnost Emmanuela Macrona prosadit ekonomické reformy a ochota spolupráce ze strany Německa

Jedním z komentátorů, který se programem Emmanuela Macrona hlouběji zabývá v deníku Financial Times, je vedle Martina Wolfa a Martina Sandbua Wolfgang Münchau. Situaci po volbách Münchau shrnuje v článku **Emmanuel Macron sets his sights on economic and eurozone reforms**². Podle autora je Macronovo vítězství ve volbách pro eurozónu první dobrou zprávou od vypuknutí finanční krize. Macron má před sebou dva úkoly, které jsou navzájem propojené – reformu francouzské ekonomiky a reformu eurozóny. Pokud nedojde k reformě eurozóny, účinek domácích reforem bude oslabený. Pokud naopak nebudou provedeny reformy na francouzské půdě, riskuje Macron ztrátu důvěry u ostatních zemí eurozóny (především Německa). Je přitom mylné považovat Francii v ekonomické oblasti za ztracený případ, jak podle autora uvádějí někteří komentátoři. V řadě oblastí (produktivita, prognózy hospodářského růstu) je totiž hospodářský vývoj ve Francii na přibližně stejné úrovni s Německem. Německo nicméně vykazuje přebytky běžného účtu, zatímco Francie je v deficitu. Odlišný je také stav zadlužení vzhledem k HDP v obou zemích. Macron by měl využít příznivé hospodářské situace a pokusit se provést reformu veřejných financí. Fiskální konsolidace by francouzskému prezidentovi zároveň mohla pomoci při vyjednávání s Německem. Jak však autor dodává, i tak není jisté, jak tyto diskuze nakonec dopadnou – zatímco Emmanuel Macron je prvním

¹ *Emmanuel Macron président: programme* [online]. [březen 2017] [cit. 2017-08-13]. Dostupné z: <https://storage.googleapis.com/en-marche-fr/COMMUNICATION/Programme-Emmanuel-Macron.pdf>

² MÜNCHAU, Wolfgang. Emmanuel Macron sets his sights on economic and eurozone reforms. In: *FT.com* [online]. May 8, 2017 [cit. 2017-06-08]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/da3404fc-3365-11e7-bce4-9023f8c0fd2e>

evropským lidem, který byl zvolen s mandátem provést reformu eurozóny, z podzimních voleb v Německu může vzejít lídr s mandátem reformy zamítnout.

Dva názory na to, zda by mělo Německo pomoci Emmanuelu Macronovi a přistoupit na jeho plány reforem eurozóny, byly otištěny v článku **Pro und contra: soll Deutschland Macron helfen?**³ v deníku Handelsblatt. Podle Torstena Rieckeho je Macronův úspěch poslední šancí zastavit Marine Le Penovou⁴ – pokud Macron se svými plány neuspěje, nemusí v příštích prezidentských volbách v roce 2022 znovu vyhrát. To nicméně neznamená, že by Německo mělo přistoupit na všechno (např. na vznik eurobondů) – německý ministr financí Wolfgang Schäuble by se spolu s francouzským prezidentem měli dohodnout na kompromisu. Emmanuel Macron ví, že Německo nemůže financovat obnovu francouzské ekonomiky, zároveň si je ale vědom toho, že bez bližší fiskální integrace se eurozóna nikdy zcela nedostane z krize. Berlín by měl Francii více důvěřovat. Opačný názor zastává Jan Hildebrand – podle něj musí Macron nejprve ukázat, že je schopen vyřešit obtížnou domácí hospodářskou situaci, s čímž mu Berlín pomoci nemůže. I kdyby Německo začalo více utrácet, na každé zvýšení investic o 1 % HDP vzroste francouzský hrubý domácí produkt pouze o 0,04-0,1 %. Na úrovni eurozóny jsou spíše potřeba reformy, které povedou k vyvážení odpovědnosti a komunitarizace (přesunu oblastí do pravomoci EU). Protievropské hlasy se totiž neozývají jen ve Francii, ale i jinde. Přílišná komunitarizace vadí například severským zemím.

Tomu, jaké překážky bude Macron ve svém funkčním období muset překonat, se věnuje Martin Sandbu v článku **Will Emmanuel Macron succeed?**⁵. Autor v článku identifikuje 3 hlavní výzvy – volební (nutnost uspět v červnových volbách do Národního shromáždění), politickou (schopnost prosadit svůj program a přesvědčit o něm většinu) a výzvu spojenou s výběrem reformy („policy challenge“). V tomto ohledu podle autora vypadá pro francouzského prezidenta situace příznivě. Největší výzvou, se kterou se Macron bude muset vypořádat, je tak výzva strategická – určit v programu vhodné priority, nezanedbat posílení domácí poptávky a neztratit politický kapitál na reformě eurozóny.

Některé obavy Německa komentuje ve svém článku **Give Emmanuel Macron time to develop eurozone reforms**⁶ ředitel ekonomického Ifo institutu Clemens Fuest. Emmanuel Macron mj. plánuje zřídit společný rozpočet eurozóny a parlament, který by nad ním držel kontrolu. Je ale zřejmé, že značnou část výdajů, které by tím vznikly, by muselo hradit Německo. Pokud by každá země byla v parlamentu eurozóny zastoupena podle počtu svých obyvatel, přibližně 42 % křesel by připadlo zemím s příjmem na obyvatele pod průměrem EU. Ze zbývajících zemí eurozóny má nejnižší příjem na obyvatele Francie. Té by připadlo 19 % křesel a její hlas by tak byl rozhodující a měl by výraznou váhu. Německo by bylo při jednání o případném zvýšení výdajů snadno přehlasováno, zároveň by ale muselo výrazně přispívat. Podle autora by přesto Francie i Německo měly do budoucna spolupracovat, země by se ale měly soustředit na reformy, které prospějí celé Evropě, ne pouze zájmům vybraných zemí či politiků.

Problémy francouzské ekonomiky, trhu práce a jejich možná řešení

Největší problémy francouzského pracovního trhu shrnuje v článku **Employment must be Macron's top priority**⁷ Martin Sandbu. Podle autora francouzský prezident správně poukázal na to, že nezaměstnanost ve Francii nebyla způsobena zavedením eura, na druhou stranu ale nezaměstnanost

³ RIECKE, Torsten a HILDEBRAND, Jan. Pro und contra: soll Deutschland Macron helfen? In: *Handelsblatt*. 11. Mai 2017, Nr. 91, S. 14. ISSN 0017-7296. Dostupné také z:

https://archiv.handelsblatt.com/document/HB_26EA61A5-D6CB-4684-8695-22882FFCB34E%7CHBPM_26EA61A5-D6CB-4684-8695-22882FFCB34E

⁴ Marine Le Penová byla ve druhém kole prezidentských voleb protikandidátkou Emmanuela Macrona.

⁵ SANDBU, Martin. Will Emmanuel Macron succeed? In: *FT.com* [online]. May 12, 2017 [cit. 2017-06-08]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a56d0a78-36fa-11e7-bce4-9023f8c0fd2e>

⁶ FUEST, Clemens. Give Emmanuel Macron time to develop eurozone reforms. In: *FT.com* [online]. May 22, 2017 [cit. 2017-06-08]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/d2af3178-3ed9-11e7-82b6-896b95f30f58>

⁷ SANDBU, Martin. Employment must be Macron's top priority. In: *FT.com* [online]. May 8, 2017 [cit. 2017-06-11]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/071209b0-33cf-11e7-bce4-9023f8c0fd2e>

ani přes ekonomické oživení výrazně neklesla.⁸ Zdanění práce ve Francii je na jedné z nejvyšších úrovní na světě, práce je však vysoce zdaněna i v Německu, které se s nezaměstnaností nepotýká. Hlavním úkolem, který by měl být vyřešen, je proto odstranění nadměrné regulace přijímání a propouštění zaměstnanců. Tyto nedostatky byly identifikovány již před několika lety, z většiny jsou ale pořád platné. Aby bylo možné ochránit citlivé skupiny na trhu práce (např. mladé absolventy), je nutné snížit ochranu stávajících zaměstnanců a poskytnout zaměstnavatelům flexibilitu. O tom bude muset nový prezident zároveň přesvědčit svůj národ.

Stejný autor v článku **Macron should prime the pump**⁹ řeší dopady případné reformy na trhu práce na státní rozpočet. Sandbu nejprve popisuje důvody, proč se Emmanuel Macron plánuje inspirovat severskými zeměmi – ačkoli bývá Francii někdy za vzor dáváno Německo, není jisté, zda lze reformy, které Německo provedlo, replikovat jinde. Německo provedlo reformu systému sociálního zabezpečení s cílem motivovat nezaměstnané k přijímání placené práce, ve Francii jsou ale kořeny nezaměstnanosti jiné (již zmíněná nadměrná regulace, která brání zaměstnavatelům najímat pracovníky). Německé reformy navíc nelze podle autora považovat za jednoznačně úspěšné (podpořily přijímání nejisté a málo placené práce, což snížilo nezaměstnanost, ale za cenu stagnace mezd a nárůstu nerovností). Specifikem Francie je také to, že k vytváření pracovních míst v dostatečné míře nevede (ve srovnání s jinými zeměmi) ani nárůst agregátní poptávky. Podle autora to znamená, že Francie potřebuje ještě vyšší stimulaci poptávky, agresivnější fiskální politika by proto byla na místě. Prosazovat fiskální konsolidaci je nyní z ekonomického pohledu chybou, Emmanuel Macron o ní nicméně hovoří z politických důvodů (snaha udržet si dobré vztahy s Německem).

Také podle názoru Martina Wolfa vyjádřeného v článku **Emmanuel Macron weighs up France's biggest challenges**¹⁰ je nízká zaměstnanost jedním ze tří největších ekonomických problémů ve Francii. Za další dva problémy autor považuje nízké tempo růstu a příliš vysoké veřejné výdaje vzhledem k HDP. Jaká opatření je tedy nyní potřeba provést? Jednak doufat v silné zotavení ekonomiky, a dále co nejrychleji uzákonit reformy veřejných výdajů a pracovního trhu. Tyto zásahy by poté mohly podpořit důvěru ve francouzskou ekonomiku a posílit investice.

Zda se reformy na trhu práce podaří prosadit, je zatím otázkou. Je ale zároveň jisté, že francouzské odbory k nim zaujímají odmítavý postoj. K prvním demonstracím došlo pouhých 18 hodin od oznámení Macronova volebního vítězství.¹¹

Zvažované reformy ve fiskální oblasti na úrovni eurozóny

Martin Sandbu, Wolfgang Münchau a Martin Wolf se vyjadřují i k Macronovým plánům na zřízení společného rozpočtu eurozóny a k dalším reformám ve fiskální oblasti. První ze zmíněných komentátorů diskutuje v článku **Emmanuel Macron and eurozone windmills**¹² o tom, jaké funkce by vlastně případný společný rozpočet měl plnit. Neměl by fungovat jako další záchranný fond, takovou funkci již zastává Evropský stabilizační mechanismus. Aby společný rozpočet mohl plnit stabilizační funkci, jeho výpůjční kapacita by musela být výrazná. Autor v této souvislosti upozorňuje na to, že stabilizační funkce státních rozpočtů, které představují okolo 40-50 % ekonomiky daných zemí, je pouze zlomkem jejich celkového objemu (podle různých odhadů 13-27 %). Vhodnějším nástrojem by byly společné půjčky (*joint borrowing*), pro které však v současné době není dostatečná politická podpora. Je otázkou, zda má pro francouzského prezidenta smysl riskovat na něčem podobném ztrátu svého politického kapitálu.

⁸ V prvním čtvrtletí letošního roku nicméně míra nezaměstnanosti ve Francii klesla na rekordně nízkou úroveň od propuknutí krize eurozóny. Více viz <https://www.ft.com/content/83e1c85c-3b97-11e7-821a-6027b8a20f23>

⁹ SANDBU, Martin. Macron should prime the pump. In: *FT.com* [online]. May 9, 2017 [cit. 2017-06-12].

Dostupné z: <https://www.ft.com/content/21ae0626-3496-11e7-bce4-9023f8c0fd2e>

¹⁰ WOLF, Martin. Emmanuel Macron weighs up France's biggest challenges. In: *FT.com* [online]. May 9, 2017 [cit. 2017-06-08]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/0fcd9924-33e4-11e7-99bd-13beb0903fa3>

¹¹ STOTHARD, Michael. French unions move quickly to resist Macron's labour reforms. In: *FT.com* [online]. May 9, 2017 [cit. 2017-08-12]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5f80f0ae-34a9-11e7-99bd-13beb0903fa3>

¹² SANDBU, Martin. Emmanuel Macron and eurozone windmills. In: *FT.com* [online]. May 10, 2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a94cad66-3569-11e7-bce4-9023f8c0fd2e>

Na výše zmíněný článek navazuje příspěvek *How Macron's France can take the lead in Europe*¹³. V něm Martin Sandbu nastiňuje různé možnosti, které by se měly stát podle jeho názoru prioritou francouzského prezidenta místo zřízení společného rozpočtu eurozóny. Společný rozpočet má podle něj smysl pouze v případě financování společných projektů (jakými jsou např. ropovody či elektrické vedení). Existuje řada možných reforem, kterým by se mohl Macron věnovat, od prosazování společného daňového základu u daně z příjmu právnických osob po vytvoření eurobondů spolu se zeměmi, které o to budou mít zájem (tedy ne pro celou eurozónu). Největší prioritou by však podle autora mělo být vyvíjení politického tlaku na to, aby Evropská komise změnila postoj k reflatní politice a odpisu dluhů.

Martin Wolf v článku *Emmanuel Macron and the battle for the eurozone*¹⁴ upozorňuje na známou asymetrii uvnitř eurozóny – Německo vykazuje přebytky běžného účtu platební bilance, k čemuž přispělo zlepšení konkurenceschopnosti podniků z důvodu poklesu relativních jednotkových mzdových nákladů. Mzdové náklady v Německu rostly nedostatečně vzhledem k produktivitě, ve Francii srovnatelným tempem s produktivitou a v Itálii nadměrně. Pokud by domácí poptávka ve Francii a Itálii měla být dostatečně silná, aby došlo ke snížení nezaměstnanosti, běžné účty těchto zemí by musely být v deficitu. K dosažení vyrovnané fiskální pozice by měl soukromý sektor vykazovat deficit, u obou zemí je však saldo soukromého sektoru kladné (příjmy převyšují výdaje). Podle autora tak hrozí, že restriktivní fiskální politika povede k útlumu. Německo přesvědčuje ostatní země eurozóny k tomu, aby se řídily jeho vzorem – většina zemí (s výjimkou Francie, Belgie, Finska a Slovenska) vykázala v roce 2016 přebytek běžného účtu. Pokud však bude Francie tlačena do konkurenční deflace (*competitive deflation*), mohlo by se stát, že příští volby vyhraje Marine Le Penová.

Wolfgang Münchau se v článku *Macron's fiscal union points the way for eurobonds*¹⁵ vyjadřuje k Macronovým plánům na vytvoření eurobondů. Autor nejprve uvádí, že eurobondy nelze automaticky odmítat či schvalovat – záleží na tom, co se daným pojmem myslí. Existují různá pojetí eurobondů i fiskálních unií. Münchau podporuje tři opatření: nadnárodní systém pro podporu v nezaměstnanosti, harmonizaci veřejných zakázek v oblasti obrany a vytvoření fiskální brzdy pro finanční sektor v krizi. Autor dále reaguje na názor, že fiskální unie nemůže vyřešit nerovnosti uvnitř eurozóny (viz výše shrnutý příspěvek Martina Wolfa) – Münchau s tímto názorem souhlasí, dodává nicméně, že fiskální unie v jeho pojetí je spíše začátkem procesu hlubší integrace. Navíc podle něj neexistují jiné přijatelné a zároveň politicky proveditelné alternativy.

K tématu se vyskytly také komentáře v deníku Handelsblatt. Například Hans-Werner Sinn, bývalý ředitel institutu Ifo, se domnívá, že se Emmanuel Macron snaží pouze přesouvat problémy Francie na bedra jiných zemí. Komentář vyšel v článku s názvem *Friedensunion statt Fiskalunion*¹⁶ na konci května. Integrace ve fiskální oblasti mezi zeměmi eurozóny povede pouze k dalšímu štěpení mezi eurozónou a ostatními členskými státy. Hlubší integrace je podle autora ale přesto potřeba: zejména v oblasti obrany.

Na možnost obnovení plánů na harmonizaci daňového základu u daně z příjmu právnických osob (*common corporate tax base, CCTB*) upozorňuje příspěvek *Steuerinitiative für Europa*¹⁷. Autoři v něm nejprve popisují historii návrhů na harmonizaci. Evropská komise se o harmonizaci daňových základů snaží už řadu let se záměrem zabránit vyhýbání se dani ze strany nadnárodních korporací.

¹³ SANDBU, Martin. How Macron's France can take the lead in Europe. In: *FT.com* [online]. May 11, 2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/203e4e1a-357f-11e7-bce4-9023f8c0fd2e>

¹⁴ WOLF, Martin. Emmanuel Macron and the battle for eurozone. In: *FT.com* [online]. May 16, 2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/b8a0c2a4-3724-11e7-bce4-9023f8c0fd2e#comments>

¹⁵ MÜNCHAU, Wolfgang. Macron's fiscal union points the way for eurobonds. In: *FT.com* [online]. May 21, 2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/0e8d3194-3c8d-11e7-821a-6027b8a20f23>

¹⁶ SINN, Hans-Werner. Friedensunion statt Fiskalunion. In: *Handelsblatt*. 31. Mai 2017, Nr. 104, S. 48. ISSN 0017-7296. Dostupné také z: https://archiv.handelsblatt.com/document/HB_ED9152B2-569A-4E1B-B98A-140320746C3A%7CHBPM_ED9152B2-569A-4E1B-B98A-140320746C3A

¹⁷ BERSCHENS, Ruth, HANKE, Thomas a HILDEBRAND, Jan. Steuerinitiative für Europa. In: *Handelsblatt*. 22. Mai 2017, Nr. 98. ISSN 0017-7296. Dostupné také z: https://archiv.handelsblatt.com/document/HB_ABFFAC67-950C-4A25-8D97-21B2E2DB07A0%7CHBPM_ABFFAC67-950C-4A25-8D97-21B2E2DB07A0

Dosavadní snahy ale nebyly politicky průchodné. I nejnovější návrh, který nepředpokládá konsolidaci zisků na úrovni EU, má své odpůrce (výhrady má i německý ministr financí). Francie by se proto mohla pokusit spolu s Německem vytvořit alternativní návrh, popř. prosadit pozměněnou verzi návrhu Evropské unie pouze mezi skupinou vybraných zemí, které by byly ochotné spolupracovat. Podle autorů je vysoce nepravděpodobné, že se na sjednocení systému zdanění korporací shodne celá evropská sedmadvacítka.

V článku byly stručně shrnuty komentáře k plánům nového francouzského prezidenta na obnovu francouzské ekonomiky i na těsnější integraci na úrovni eurozóny. Někteří autoři polemizovali o tom, jak prosazení Macronových reforem ovlivní výsledky červnových voleb do Národního shromáždění. V době psaní tohoto článku byly známy pouze výsledky prvního kola, ale zdá se, že Macronova strana *La République en marche!* získá ve volbách jasnou většinu¹⁸. Alespoň v tomto ohledu tedy vypadá pro Emmanuela Macrona situace příznivě.

¹⁸ AGNEW, Harriet a CHASSANY, Anne-Sylvaine. Macron set for sweeping majority in parliament. In: *FT.com* [online]. June 12, 2017 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/cbb7b022-4ed6-11e7-a1f2-db19572361bb>

Ruská krize a vyhlídky ruské ekonomiky do budoucna: sankce, cena ropy a strukturální reformy

Ing. Bc. Daniel Kny

Oddělení 3804, Informační podpora a knihovna

Ke konci roku 2016 se ruská ekonomika vymanila z dvouleté recese. Článek se věnuje debatě o jejích příčinách, způsobech řešení a budoucích vyhlídkách ruského hospodářství. Jako zvláště podstatná se přitom jeví otázka, zda Rusko dokázalo využít krizi k transformaci svého úspěšného růstového modelu z prvního desetiletí 21. století, jenž se však podle celé řady ekonomů a ekonomických komentátorů již vyčerpal a v některých ohledech ruské hospodářství i poškodil. Vidíme tedy v reakci na krizi náznaky podstatnějších strukturálních reforem, které by zajistily budoucí ruskou konkurenceschopnost a prosperitu?

Zajímavé jsou již samy o sobě rozdílné perspektivy v debatě o příčinách nejdelší ruské recese za posledních dvacet let. Na jedné straně stojí zástup článků a komentářů na Financial Times (mj. „**Kremlin jitters over the economy are growing**“),¹ které s poněkud automatickou samozřejmostí uvádí, že za rozpoutáním recese stál prudký propad světových cen ropy a západní sankce spojené s ukrajinskou krizí. Dopadům sankcí se věnuje Kathrin Hille v článku „**From Bentleys to fish, Russia's economy feels sanctions' sting**“,² když poukazuje na problémy, které vyvolalo odříznutí velkých ruských bank a energetických firem od západních kapitálových trhů. Vlivu propadu cen ropy na ruskou ekonomiku si všímá Timothy Ash ve svém komentáři „**Guest post: can Russia ride out cheap oil and the falling rouble?**“³ Kromě zjevných negativ poklesu cen ropy pro ruskou ekonomiku spočívajících mj. v prudkém znehodnocení rublu a rychle rostoucí míře inflace poukazuje i na potenciální benefity, mezi které řadí zvýšenou motivaci dospět k hlubším strukturálním reformám. Někteří by podle něj mohli za jistý náznak těchto reforem považovat rozhodnutí Centrální banky Ruské federace (BoR) přejít na režim volně plovoucího kurzu rublu. Dopady sankcí a poklesu cen ropy zmiňuje také zpráva OECD („**Developments in individual OECD countries and selected non-member economies: Russia**“),⁴ když upozorňuje na výrazný propad exportu, příjmů státního rozpočtu, investic, domácí spotřeby a následně i importu. Vysoká míra inflace se rovněž podepsala na poklesu reálných příjmů obyvatelstva.

Na druhé straně lze zaznamenat názor, že sankce a propad cen ropy byly při vzniku recese relativně méně významnými faktory. Neil Buckley a Martin Arnold citují ve svém článku „**Herman Gref, Sberbank's modernising sanctions survivor**“⁵ slova šéfa největší ruské banky Sberbank Hermana Grefa, jenž považuje za zdroj krize především kritické vyvrcholení ruského selhání modernizovat vlastní ekonomiku. Gref zároveň věří, že v době recese sice existuje více motivace realizovat strukturální reformy, avšak méně možností je financovat. V. V. Ivanter ve svém odborném článku

¹ FINANCIAL TIMES. Kremlin jitters over the economy are growing. In: *FT.com* [online]. May 5, 2016, 7:54 pm [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/71f9d07a-12b3-11e6-839f-2922947098f0#myft:list:page>.

² HILLE, Kathrin. From Bentleys to fish, Russia's economy feels sanctions' sting. In: *FT.com* [online]. September 28, 2014, 2:18 pm [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/c20ade1e-4574-11e4-ab86-00144feabdc0#myft:list:page>.

³ ASH, Timothy. Guest post: can Russia ride out cheap oil and the falling rouble? In: *FT.com* [online]. December 1, 2014, 2:18 pm [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5bc72b25-fee2-3fcf-b617-bef967a63f50#myft:list:page>.

⁴ *Developments In Individual OECD Countries And Selected Non-member Economies: Russia* [online]. Paris: Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), 11, 2015. Dostupné z: <http://search.proquest.com/central/docview/1733615072/6A03A864022742A7PQ/1?accountid=45378>.

⁵ BUCKLEY, Neil; ARNOLD, Martin. Herman Gref, Sberbank's modernising sanctions survivor. In: *FT.com* [online]. January 31, 2016, 3:18 pm [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/4abbcba6-c413-11e5-808f-8231cd71622e#myft:list:page>.

„*Strategy of transition to economic growth*“⁶ dokonce uvádí, že západní sankce neměly žádný významný vliv na hospodářskou situaci v Rusku. Odříznutí ruských bank a firem od dlouhodobého zahraničního úvěrování bylo podle něj eliminováno domácími ruskými zdroji. Nedošlo tak ke krachu žádných velkých bank a státních společností. K dramatickému poklesu hospodářského růstu navíc došlo v roce 2013, tedy ještě před tím, než byly uvaleny sankce a než došlo k zásadnímu propadu cen ropy. Ivanter však připouští, že negativní vliv na růst HDP měly ruské protisankce. Přenos technologií do Ruska nebyl podle Ivantera sankcemi ovlivněn vzhledem k tomu, že Západ má v tomto směru rezervovaný postoj již dlouhodobě. Hlavní příčina ruské krize tak podle něj spočívá především v neschopnosti ekonomických a finančních institucí realizovat adekvátní hospodářskou politiku. Ivanter kritizuje měnovou politiku Ruské centrální banky, její rozhodnutí přejít na režim volně plovoucího kurzu rublu a snahu o snížení míry inflace monetárními restrikcemi. Takový postup podle něj nemůže přinášet pozitivní výsledky v Rusku zatíženém strukturálními problémy a malou důvěrou v ekonomiku. Ivanter rovněž kritizuje administrativu Vladimíra Putina za „super-liberální“ hospodářskou politiku a věří, že stát disponuje regulačními nástroji, které mohou omezit odliv kapitálu, aniž by byly porušeny principy ekonomického liberalismu. Také Demetrius Floudas ve svém komentáři „*Guest post: high interest rates will hurt Russia more than any sanctions*“⁷ směřuje svou kritiku na měnovou politiku centrální banky. Ta při boji s vysokou mírou inflace ostře zvýšila úrokové sazby, čímž ovšem zásadním způsobem narostly náklady úvěrování firem, které se tak ocitly v konkurenční nevýhodě oproti čínským a západním firmám.

Ačkoliv se ruská ekonomika ke konci roku 2016 vymanila z recese, jedná se o velmi mírný růst, což vede Kreml k oslovení ekonomických expertů se zadáním předložit různé strategické plány hospodářského růstu. Ruské problémy jsou podle článku Kathrin Hille „*Kremlin gathers experts to tackle Russia's anaemic growth*“⁸ dobře známy a patří mezi ně přehnaná závislost na exportu ropy a plynu, selhávání při zajištění dostatečných investic do modernizace zastarávající infrastruktury a pomalejší růst produktivity práce v porovnání se mzdami, což souvisí se zmenšující se velikostí práceschopné populace. Jeden z nejvýše postavených ekonomických poradců prezidenta Putina Alexej Kudrin ve svém plánu argumentuje pro modernizaci byrokratického aparátu, reformu soudnictví, snížení role státu v ekonomice, radikální reformu trhu práce a vzdělávání. Alternativu představují plány Borise Titova, jenž volá po částečném omezení volně plovoucího kurzu rublu, volnější měnové politice a dotovaných firemních úvěrech, čímž však zpochybňuje dosavadní politiku BoR. Titov i Kudrin vzájemně veřejně napadají své návrhy. Reformní plán předložil také ruský premiér Dmitrij Medveděv, jehož součástí je návrh na snížení příspěvku zaměstnanců na sociální pojištění a zvýšení daně z přidané hodnoty, což by mohlo přispět k větší konkurenceschopnosti ruských výrobců. Takové opatření však kritizuje Boris Titov, který se obává negativního dopadu na spotřebitelskou poptávku a komplikací při reformě ruského důchodového systému.

Za povšimnutí v této souvislosti stojí i odborný článek Alexeje Kudrina a Jevseje Gurviče „*A new growth model for the Russian economy*“⁹, kde argumentují pro nový model hospodářského růstu vzhledem k tomu, že ten dosavadní, který přinesl vysoký hospodářský růst v prvním desetiletí 21. století, se vyčerpал. Kudrin a Gurvič tvrdí, že současné ruské problémy nemohou být vyřešeny expanzivnější monetární či fiskální politikou. Jejich povaha totiž spočívá ve slabém tržním prostředí, které je ovládáno státními podniky či kvazi-státními firmami se zvrhlými motivy, které jsou v rozporu s tradiční tržní logikou a využívají neformálních vztahů se státem. Autoři jsou přesvědčeni, že

⁶ IVANTER, V. V. Strategy of transition to economic growth. *Studies on Russian Economic Development* [online]. 2016, vol. 27, no. 1. Dostupné z:

<http://search.proquest.com/central/docview/1775311429/9A95E650F3CB4260PQ/1?accountid=45378>.

⁷ FLOUDAS, Demetrius. Guest post: high interest rates will hurt Russia more than any sanctions. In: *FT.com* [online]. May 20, 2014, 3:35 pm [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/368cbc3a-1ebf-3580-b1a3-5a2903a4b9c0#myft:list:page>.

⁸ HILLE, Kathrin. Kremlin gathers experts to tackle Russia's anaemic growth. In: *FT.com* [online]. May 31, 2017, 6:01 am [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/590a20c4-43a4-11e7-8d27-59b4dd6296b8#myft:list:page>.

⁹ KUDRIN, Alexey a Evsey GURVICH. A new growth model for the Russian economy. *BOFIT Policy Brief* [online]. 2015, no. 1. Dostupné z: <http://search.proquest.com/central/docview/1662139140/AE36A02CEC344AD3PQ/1?accountid=45378>.

opatření, která byla diskutována a implementována, neodpovídají rozsahu problémů, kterým čelí ruská ekonomika. Podpora domácí poptávky v tomto smyslu nepovede k ničemu jinému než k přechodnému oživení původního růstového modelu. Místo toho jimi navrhovaný nový model by měl vytvářet silnou motivaci ke zvýšení efektivity podniků i systému veřejné správy. To vyžaduje radikální zmírnění regulatorní zátěže a větší ochranu vlastnických práv. Měla by být nastolena rovná a dlouhodobá zodpovědnost všech firem za výsledky jejich aktivit bez ohledu na jejich formu vlastnictví a měl by být opuštěn průmyslový paternalismus. Kudrinova doporučení dále přibližuje článek od Kathrin Hille „*Failure to reform threatens Russia's security, Putin adviser warns*“.¹⁰ Zásadní je podle něj rozvoj technologií, v nichž Rusko dlouhodobě zaostává, a dochází tak ke zpomalení růstu produktivity. Poněkud odlišný pohled na strukturální změny v ruské ekonomice nabízí již výše zmíněný článek V. V. Ivantera. Ten doporučuje stimulaci spotřebitelské poptávky a podporu investic v reálné ekonomice, přičemž tvrdí, že Rusko má nezbytný potenciál k vytvoření rozsáhlých podniků pro tento typ ekonomických aktivit.¹¹

Optimistické vyznění ve vztahu k současnému stavu ruské ekonomiky má článek Steva Johnsona „*Emerging market funds bet big on Russian rebound*“.¹² Naděje spjatá s uvolněním sankcí po zvolení Donalda Trumpa prezidentem USA, rostoucí cenou ropy (v roce 2016), zpevňujícím rublem a návratem ruské ekonomiky k růstu v závěru minulého roku vedla k významnému návratu zahraničních investorů k ruským aktivům. Měnová politika je přitom hodnocena pozitivně vzhledem k tomu, že se podařilo míru inflace stlačit k 5,4 % a vytvořil se prostor pro postupné snižování úrokových sazeb. Někteří investoři (např. Lukas Schmitz) však nejsou přesvědčeni, že Rusko začalo se strukturálními změnami či s hospodářskou diverzifikací, jež jsou nezbytné pro genezi spolehlivějšího dlouhodobého růstu. Jiní (např. Daniel Salter) usuzují, že Moskva již implementovala významné reformy. Řadí mezi ně režim volně plovoucího kurzu rublu, ochotu nechat centrální banku výrazně zvýšit úrokové sazby tak, aby došlo ke zkrocení inflace, akceptování výrazně nižší ceny ropy při sestavování státního rozpočtu a vyčištění bankovního sektoru, v němž bylo za poslední tři roky uzavřeno 277 z 912 bank.

Velké naděje, které v průběhu ruské krize vzbuzovalo tzv. nahrazení importu, přibližuje Kathrin Hille v článku „*Siberian pasta whets appetite for reform*“.¹³ Výrazně znehodnocený rubl, pokles reálných důchodů (v souvislosti s vysokou mírou inflace) a západní sankce chtěly ruské úřady využít k výraznější diverzifikaci ruské ekonomiky a k oživení průmyslových odvětví, která téměř vymizela po rozpadu Sovětského svazu. Importy by tak mohly být nahrazeny domácí produkcí. Vysoké úrokové sazby však komplikují investice do výroby, což do značné míry nahrazení importu brání zvláště ve státem nedotovaných sektorech ekonomiky. Opětovné posílení rublu navíc může výhody z nahrazení importu eliminovat.¹⁴ Kathrin Hille tak v článku „*Russia debates capping rises in rouble to boost exports*“¹⁵ přibližuje debatu ruské vlády o nastavení hranice, kam až rubl může posílit, aby se zároveň mohla snížit závislost ruské ekonomiky na vývozu ropy, plynu a kovů. Laurence Neville se v článku „*Russia: friction with the West, new ties with the East*“¹⁶ zabývá tím, jak ekonomové hodnotí snahy

¹⁰ HILLE, Kathrin. Failure to reform threatens Russia's security, Putin adviser warns. In: *FT.com* [online]. January 13, 2017, 7:07 pm [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/68177906-d9a8-11e6-944b-e7eb37a6aa8e#myft:~:list:page>.

¹¹ Viz poznámku 6.

¹² JOHNSON, Steve. Emerging market funds bet big on Russian rebound. In: *FT.com* [online]. January 25, 2017, 6:16 am [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/7aba939c-e17b-11e6-9645-c9357a75844a#myft:~:list:page>.

¹³ HILLE, Kathrin. Siberian pasta whets appetite for reform. In: *FT.com* [online]. February 17, 2016, 9:41 pm [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/36fb3760-d583-11e5-8887-98e7feb46f27#myft:~:list:page>.

¹⁴ Viz HILLE, Kathrin. Substantial recovery still elusive for Russia economy. In: *FT.com* [online]. December 19, 2016, 6:33 am [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/ba5c91ce-c3b9-11e6-81c2-f57d90f6741a#myft:~:list:page>.

¹⁵ HILLE, Kathrin. Russia debates capping rises in rouble to boost exports. In: *FT.com* [online]. October 13, 2015, 7:11 pm [cit. 2017-06-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/075b8610-71b8-11e5-ad6d-f4ed76f0900a#myft:~:list:page>.

¹⁶ NEVILLE, Laurence. RUSSIA: Friction With the West, New Ties With The East. *Global Finance* [online]. 2014, vol. 28, no. 8. Dostupné z: <http://search.proquest.com/central/docview/1566644520/67C50C2A175E46ECPQ/1?accountid=45378>.

ruské vlády vytvářet hlubší obchodní a investiční vztahy s Čínou a s dalšími zeměmi BRICS. Např. Maria Lipman vidí dlouhodobě negativní dopady těchto snah a tvrdí, že se nejedná o diverzifikaci exportních trhů a zdrojů kapitálu, ale spíše o změnu orientace, která se děje z nutnosti a z níž bude těžit především Čína.

Ačkoliv se Rusku podařilo vymanit z vážné recese, nejedná se zde o přesvědčivé oživení. Téměř všechny komentáře ekonomů, ekonomických komentátorů i některá prohlášení ruských představitelů poukazují na nezbytnost strukturálních reforem v Rusku. Není však zcela jasné, jaký by měl být obsah těchto reforem, a nadále tak probíhá rozsáhlá debata. Ruská politická reprezentace se rozhodně prozatím nerozhodla jít cestou velmi liberálních Kudrinových doporučení, v nichž vidí rizika pro „politickou stabilitu“ země. Na druhou stranu samotný fakt, že byl Alexej Kudrin vybrán mezi ekonomické poradce prezidenta Putina, svědčí o ochotě brát v potaz perspektivu, kterou nahlíží na strukturální reformy. Zásadní rozpory také panují v otázce, zda bylo Rusko schopno využít krize ke snížení své závislosti na vývozu surovin a k diverzifikaci své ekonomiky. V této souvislosti se debatuje mj. o realizovatelnosti nahrazování importu domácí produkcí, vhodnosti režimu volně plovoucího kurzu rublu a o úspěšnosti restriktivní měnové politiky zaměřené na zkrocení inflace.

Daně

Arthur Laffer ; [rozhovor vedl] Moritz Koch

"Steuerreformen brauchen Zeit" : der Angebotsökonom lobt das Steuerkonzept des US-Präsidenten - und fordert Geduld

"Daňové reformy potřebují čas" : ekonom strany nabídky chválí daňový koncept prezidenta USA - a žádá o trpělivost

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 84 (2.5.2017), S. 8

Rozhovor s ekonomem a někdejší poradcem prezidenta USA R. Reagana Arthurem Lafferem, autorem stejnojmenné křivky, která ilustruje vztah mezi výší daní, daňovým výnosem a nepřímo také hospodářským růstem. V rozhovoru obhájí svou daňovou reformu z 80. let a také návrhy na změnu daní současné Trumpovy administrativy, jež rovněž počítají se snížením daňové zátěže. Jakákoliv daňová reforma se však podle něj projeví až se zpožděním jedné až dvou dekád. -- K Trumpovu plánovanému snižování daní a jeho reflexím viz články v čísle na s. 8-9 a komentář na s. 13.

Ivan Macháček

Bezúplatné příjmy (dary) a darování pro případ smrti

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 9, s. 7-14

Příspěvek prezentuje daňové řešení bezúplatných příjmů (darů) u příjemce a dále pojednává o daňovém řešení nového institutu zakotveného v občanském zákoníku - darování pro případ smrti. Charakterizuje darování dle občanského zákoníku, rozebírá dary jako předmět daně z příjmů a zaměřuje se na režim osvobození bezúplatných příjmů od daně z příjmů. Upozorňuje také na oznamovací povinnost o osvobozených příjmech a na související změny vyplývající ze schváleného daňového balíčku (sněmovní tisk č. 873). Poté charakterizuje darování pro případ smrti, rozdíl mezi odkazem a darováním pro případ smrti a stručně seznamuje s jeho daňovým řešením.

Cutting the tangle : corporate tax reform in America

Jak rozseknout zamotanou síť : reforma korporátních daní v Americe

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9038, p. 50-51

Koncem dubna ministr financí USA Steven Mnuchin předložil svůj plán daňové reformy s cílem zjednodušit systém a snížit zdanění podniků. Mezi deformace stávajícího systému patří přístup k ziskům ze zahraničí, dále časté změny právního postavení firem s cílem získat výhodnější daňový režim a konečně snaha firem spíše si půjčovat než zvyšovat kapitál z důvodu daňové odečitatelnosti úroků. Plán ministra Mnuchina se pokouší řešit první dva problémy. Otázkou je, jak jej prezident Trump prosadí v silně rozštěpeném Kongresu. -- Viz i článek na s. 10.

Milena Otavová

Daňové assignace

Daně a právo v praxi, Sv. 22, (2017) č. 4, s. 32-34

Daňové assignace představují možnost poplatníků rozhodovat o části své odvedené daně z příjmů a určit její příjemce, představují tedy dodatečný zdroj příjmů pro nestátní neziskové organizace. Daňové assignace jsou přímou podporou z veřejných zdrojů, která však v ČR v současné době není zavedena (ostatní země Visegrádské skupiny tento institut zakotven mají). Autorka hodnotí pozitiva a negativa daňových assignací a představuje formy podpory neziskových organizací ze strany státu. Dále porovnává daňové úlevy, daňové assignace a dotace jako tři formy podpory. Následně rozebírá úpravu daňových assignací v některých členských státech EU a blíže se zaměřuje na situaci na Slovensku. Poté charakterizuje vývoj problematiky v ČR a zvažuje, zda je vhodné doporučit zavedení institutu daňové assignace i pro ČR.

Vladimír Zdražil

Daňové správy jednotlivých států budou od 1.4.2017 lépe spolupracovat v oblasti výměny informací u globálně působících firem

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 9, s. 25-28

Autor charakterizuje daňový management a vyvádění zisků z daňově méně příznivých zemí do států s nižšími daněmi u nadnárodních firem a poukazuje na praktiky poplatků za využití nehmotných aktiv zneužívaných k vyvádění podnikových zisků. Představuje nový zákon č. 92/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a zákon č. 105/2016 Sb. (s účinností od 1.4.2017). Tento zákon transponuje evropskou směrnici DAC III (directive on administrative cooperation) a je dalším z kroků, jak zamezit agresivnímu daňovému plánování, které skrz velmi komplikované licenční smlouvy vede k vyvádění podnikových zisků do zahraničí. Daňové správy v jednotlivých zemích EU budou účastny ve výměně informací o daňových stanoviscích s přeshraničním prvkem a budou vzájemně sdílet informace o předběžných daňových rozhodnutích a o stanoviscích k převodním cenám mezi spřízněnými subjekty.

Stefan Rogge

Die steuerliche Abzugsfähigkeit von deutschen und europäischen Kartellbußen

Daňová odečitatelnost německých a evropských pokut za tvorbu kartelů

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 20, S. 1112-1115

Pokutami udělenými německým soudem či kompetentním úřadem si dotčené subjekty nesmějí snižovat zisk. Zákaz odečitatelnosti ze základu daně z příjmů a zisku ale podle zákona o dani z příjmů neplatí, pokud byla ekonomická výhoda plynoucí z porušení zákona pokutou vyčerpávána a pokud nedošlo k daňovým odpočtům, jejichž výše se na neoprávněné ekonomické výhodě zakládala. Úředníci úřadu na ochranu hospodářské soutěže nicméně při stanovování pokuty nijak nezkoumají výši docílené neoprávněné výhody a udělují pouze "trestné pokuty", přičemž výjimky ze zákazu odečitatelnosti fakticky nepřipouštějí. Autor s touto praxí polemizuje a předkládá argumenty, podle nichž je takový postup v rozporu s právem Evropské unie. - Pozn.

By Paul Carrillo, Dina Pomeranz, and Monica Singhal

Dodging the taxman : firm misreporting and limits to tax enforcement

Vyhýbání se daňovým úředníkům : chybné vykazování informací ze strany firem a limity při vymáhání daní

American Economic Journal: Applied Economics, Vol. 9 (2017), No. 2, p. 144-164

Autoři v článku na příkladu Ekvádoru zkoumají efektivitu využívání informací třetích stran v boji proti daňovým únikům. Informace třetích stran (např. obchodních partnerů) využívají finanční úřady stále častěji, jak je však ukázáno v článku, účinnost této praktiky může být v rozvojových zemích výrazně oslabena. V letech 2011-2012 rozeslal daňový úřad v Ekvádoru téměř 8 000 upozornění na nesrovnalosti mezi vykázanými údaji u daně z příjmu právnických osob. Ve srovnání s údaji třetích stran vykazovali plátcí daně o 24 % nižší příjmy, některé firmy také uváděly nižší náklady. Na žádost o úpravu údajů však reagovalo pouze 10-20 % firem. Z firem, které údaje opravily, jich řada vykazala příjmy přesně ve výši částek zjištěných u třetích stran (v případě, že byly firmám tyto částky předem známy). Na každý nově vykázaný dolar firmy dále nově uvedly 96 centů v nákladech (a to v položkách, které se obtížně ověřují, jako např. "ostatní administrativní náklady"). - Pozn.

Václav Benda

DPH při prodeji novin a časopisů

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 9, s. 17-21

Autor s využitím příkladů vysvětluje uplatňování DPH při dodání novin a časopisů a v návaznosti na nedávné legislativní změny informuje o uplatňování sazeb daně z přidané hodnoty u těchto polygrafických výrobků. S účinností od 1.3.2017 došlo na základě novely č. 33/2017 Sb. zákona o DPH k rozšíření uplatnění druhé snížené sazby daně ve výši 10 % také na časopisy a noviny v tištěné podobě. Podrobněji rozebírá předmět daně a místo plnění při prodeji novin a časopisů, povinnost priznat daň a datum uskutečnění zdanitelného plnění, stanovení základu daně a sazby daně. Upozorňuje také na další dílčí změny zákona o DPH, které se týkají také prodeje novin a časopisů, a jsou součástí daňového balíčku schváleného v dubnu 2017 Poslaneckou sněmovnou.

Bernd Heuermann

Effektive Durchsetzung des Unionsrechts im MwSt-Recht: Euro Tyre, Italmoda, Barlis 06 und die Folgen : formelle Anforderungen bei Steuerbefreiungen im innergemeinschaftlichen Warenverkehr und beim Vorsteuerabzug: Grundsätze zur Rechtsanwendung

Účinné prosazování unijního práva v legislativě k DPH: kauzy Euro Tyre, Italmoda, Barlis 06 a jejich důsledky : formální náležitosti u daňových osvobození při vnitrounijním pohybu zboží a odpočtu daně na vstupu: zásady aplikace práva

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 18, S. 990-994

Úlohou soudních soustav členských států Evropské unie je také vykládat a rozvíjet společné unijní právo. V oblasti formálních předpokladů pro osvobození od DPH či odpočtu daně na vstupu při vnitrounijních obchodech však autor článku vidí rizika vzniku nejednoznačných a napadnutelných interpretací. Na příkladu judikátů Soudního dvora EU a německého Spolkového finančního dvora jsou proto v článku analyzovány vztahy mezi materiálními a formálními předpoklady pro daňové osvobození v procesu dokazování a problematika kategorie jednání v dobré víře ve vztahu ke zjištěné objektivní existenci daňového úniku obchodního partnera. - Pozn.

Silja De Feo

Grenzüberschreitende Leistungen zwischen Stammhaus und Betriebsstätte in der Schweiz und in Deutschland - Gestaltungsmöglichkeiten nach dem EuGH-Urteil Skandia?

Přeshraniční plnění mezi sídlem a provozovnou ve Švýcarsku a Německu - existují možnosti pro kreativitu po rozsudku SDEU v kauze Skandia?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 66, (2017) Nr. 10, S. 375-382

Analýza přeshraničních plnění mezi sídlem a provozovnou ve Švýcarsku a Německu z hlediska daně z přidané hodnoty. Švýcarské právo považuje sídla a provozovny na opačných stranách hranice za separátní entity, tudíž i jejich vzájemné plnění podléhá DPH. Německé právo i judikatura Soudního dvora EU ale naopak zastávají u podniků a jejich přeshraničních provozoven princip jedné entity a jejich vzájemné plnění tak není zdaňováno. Protiklad těchto dvou principů ale může částečně zmírnit judikát Soudního dvora EU z roku 2014 v kauze americké společnosti Skandia a její švédské pobočky, který v případě příslušnosti provozovny k vnitrostátní daňové skupině staví její členství v této skupině nad vztah vůči v zahraničí se nacházejícímu sídlu. - Pozn.

Reiner Reichel

Immer auf die Kleinen

Pořád jen na ty malé

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 96 (18.5.2017), S. 34-35

Od roku 2018 dojde v Německu k určitým změnám ve zdanění zisků z prodeje podílů v otevřených nemovitostních fondech. Prodej podílu ve fondu po více než deseti letech jeho držení již nebude osvobozen od daně, ale bude zdaňován rozdíl mezi jeho nákupní a prodejní cenou, přesáhne-li 100 tisíc eur. Rovněž sice dojde pro investory fondů k určitým úlevám ve zdanění dividend, ovšem všechny zisky samotných fondů z prodeje majetku, nájemného a dalších příjmů budou zdaněny paušální daní 15,83 procent a podléhat dani budou prodeje i těch nemovitostí, jež fond vlastnil více než deset let. Podle autora článku postihne nová úprava především drobné investory a fondy, které mají většinu svých nemovitostí v Německu.

Katarzyna Bronzewska

Introduction of the Standard Audit File for Tax (SAF-T)

Zavedení standardního souboru auditu pro daně (SAF-T)

European taxation, Vol. 56, (2016) No. 12, p. 569-572

V textu se autorka věnuje polskému přijetí standardního souboru auditu pro daně (SAF-T), jehož účelem je poskytnout daňovým úřadům přístup k relevantním ekonomickým datům ve snadno čitelném formátu tak, aby daňové kontroly mohly být efektivnější. Polské ministerstvo financí podle autorky podcenilo úsilí, které museli vyvinout daňoví poplatníci (mj. instalace nových systémů hlášení) při přechodu na SAF-T. Zlepšení výběru daní může Polsko očekávat v budoucnosti, avšak pouze na národní úrovni, protože SAF-T (založený na činnosti OECD) není jednotný nástroj a postrádá harmonizaci. - Pozn.

Jürgen W. Hidien, Rabea Schwarz

Ist die kommunale Straßenreinigung umsatzsteuerpflichtig? : zur Auslegung und Anwendung des § 2b UStG

Podléhá komunální čištění komunikací DPH? : k výkladu a aplikaci § 2b zákona o dani z obratu

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 66, (2017) Nr. 9, S. 338-353

Autoři příspěvku zkoumají otázku povinnosti německých veřejnoprávních komunálních podniků hradit daň z přidané hodnoty za služby spojené s čištěním obecních komunikací. Podle jejich mínění mají tyto služby podléhat volné soutěži a jejich praktikované osvobození od DPH je v rozporu se systémovou směrnicí EU k DPH (2006/112/ES) a směrnicí odpovídajícím výkladem německého zákona o dani z obratu. Od 1.1.2017 účinná novelizace tohoto zákona v podobě nového paragrafu 2b má unijní právo dokonce dále dezinterpretovat. - Pozn. -- K německému paragrafu 2b zákona o dani z obratu a jeho konformitě se systémovou směrnicí EU k DPH viz Umsatzsteuer-Rundschau sv. 66, (2017) č. 11, s. 416-421.

Petra Kamínková

K čemu zákaz zneužití práva?. 2. část

Daně a finance, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 15-22

Zákaz zneužití práva způsobuje, že se jednání, které se na první pohled zdá být v souladu s právem, stává protiprávním. Článek identifikuje význam zákazu zneužití práva v oblasti práva daňového. V této části se autorka zabývá dotvářením daňového práva teleologickým výkladem, věnuje se významu objektivního kritéria zákazu zneužití práva a vzájemnému vztahu subjektivního a objektivního kritéria. Z provedeného rozboru vyplývá, že autorka považuje použití subjektivního kritéria zneužití práva za nadbytečné. Domnívá se, že zákaz zneužití práva nijak nepřispívá k vyjasnění otázky, které daňové plánování je dovolené a které nikoliv. Užitečným se jeví připuštění teleologického výkladu v nejširším slova smyslu. - Pozn.

Miriám Galandová ; [rozhovor vedli] Xénia Makarová, Zuzana Petková

Kauzu Bašternák treba vyšetriť už pre chuť podnikateľov platiť dane

Trend, Sv. 27, (2017) č. 19, s. 28-31

Rozhovor s M. Galandovou, viceprezidentkou Slovenské komory daňových poradců, o aktuálních tématech v oblasti daní, boje proti daňovým únikům a podvodům i změnách v legislativě na Slovensku. Vyjadřuje se v něm k daňové morálce a odpovědnosti za placení daní v SR, také s ohledem na medializované kauzy podvodů s DPH, k efektivnosti daňových kontrol a vymahatelnosti daňového práva a kriticky hodnotí nejednoznačnost slovenské legislativy. Věnuje se také novele obchodního zákoníku, která má zabránit účelovému slučování firem, a dalším opatřením k boji proti daňovým podvodům.

Jiří Stratil

Nespolehlivá osoba a vybrané otázky nespolehlivého plátce

Daně a finance, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 11-15

Článek pojednává o zkušenostech s dosavadní aplikací institutu nespolehlivého plátce (ustanovení § 106a zákona o DPH) a hodnotí naplnění očekávání, s nimiž byla úprava nespolehlivého plátce v r. 2013 zaváděna. Dále se zaměřuje na nový nástroj boje proti daňovým únikům - institut tzv. nespolehlivé osoby, který má doplnit současnou úpravu o možnost postihnout osoby, jež již nejsou plátcí DPH, avšak (nejen) z hlediska DPH se jeví nespolehlivými. Autor rozebírá základní znaky nespolehlivé osoby a podrobněji se věnuje stanovení přísnější lhůty pro zbavení se statusu nespolehlivosti. Kriticky také nahlíží na nárůst povinností, které jsou s oběma zkoumanými instituty spjaty. V závěru zvažuje vhodné úpravy současného právního stavu vedoucí k možnému ulehčení povinností daňových subjektů. - Pozn.

Václav Pikal

Novela zákona o dani silniční od 1.6.2017

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 10, s. 30-32

Stručný komentář k novele zákona č. 63/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a další související zákony. Autor seznamuje se změnami zákona o dani silniční (týkají se vymezení předmětu daně, osvobození od daně a snížení sazby daně) a uvádí znění zákona účinné od 1.6.2017. -- Viz také příspěvek v FDÚB č. 2/2017, s. 21-22.

Milan Vašíček, Petra Belanová

Novela zákona o daních z příjmů v souvislosti s prokazováním původu majetku

Právní rozhledy, Sv. 25, (2017) č. 9, s. 305-312

Příspěvek analyzuje nově zakotvená pravidla zákona č. 321/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s prokazováním původu majetku, ve vztahu k zákonu o daních z příjmů. Cílem úpravy má být vytvoření účinného nástroje, který umožní prověřování, zda nárůst jmění, spotřeba nebo jiná vydání poplatníka daně z příjmů odpovídají příjmům, které správci daně deklaroval v minulých obdobích. Snahou zákonodárce je tedy odhalit nepřiznané nebo zatajené příjmy a následně je zdanit. Autoři nejprve rozebírají mechanismus prokazování původu příjmů (důvodné pochybnosti, výzva k prokázání příjmů a její náležitosti, konkrétnost výzvy a otázka důkazního břemene, výzva k podání tzv. prohlášení o majetku). Poté zvažují, jak postupovat v případě neúměrně dlouhého prokazování příjmů nebo neoprávněné výzvy, a předkládají své názory na obranné možnosti daňových subjektů (obrana v rámci daňového řízení, v rámci správního soudnictví, deklarace nezákonnosti a podnět ke zrušení ustanovení právního předpisu). - Pozn.

Tomáš Sejkora

Odmítnutí odpočtu nebo osvobození jakožto nástroj potírání daňových podvodů na DPH

Daně a finance, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 4-11

Příspěvek se zaměřuje na problematiku vymezení pravomoci správce daně odmítnout přiznání nároku odpočtu DPH na vstupu a statusu osvobození transakce od DPH s nárokem na odpočet této daně. Přináší ucelený pohled na doktrinní ukotvení pravomoci správce daně odmítnout status transakce podléhající DPH nebo nárok na odpočet z přijatého zdanitelného plnění osobou povinnou k dani. Je založena na zkoumání objektivních okolností případu a vědomostního testu osoby povinné k dani o zapojení nebo možném zapojení do obchodního řetězce stíženého podvodem. Autor analyzuje související judikaturu SDEU a Nejvyššího správního soudu ČR a poskytuje vlastní pohled, jak by optimálně měla být tato doktrína v souladu s právem EU aplikována. Vyvozuje, že SDEU dochází k vytvoření jakéhosi univerzálního nástroje potírání daňových podvodů za splnění předem daných podmínek. - Pozn.

Zdeněk Kuneš

Podávání kontrolního hlášení, porušení souvisejících povinností, pokuty a prominutí pokut

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 10, s. 18-21

Autor rozebírá následky porušení povinností, které souvisejí s kontrolním hlášením plátce DPH. Nejprve identifikuje povinné lhůty pro podání kontrolního hlášení pro právnické a fyzické osoby a dále se zaměřuje na pokuty trestající nepodání kontrolního hlášení. Uvádí možnosti prominutí pokuty a žádosti s tím související a informuje, že k prominutí pokut za nepodání kontrolního hlášení byl GŘF vydán pokyn D-29. Prominutí pokuty není možné, pokud daňový subjekt nebo osoba, která je členem jeho statutárního orgánu, v posledních třech letech závažným způsobem porušili daňové nebo účetní právní předpisy (podmínky jsou dále v příspěvku rozebrány).

Hana Skalická

Problematické aspekty solárního odvodu

Daně a právo v praxi, Sv. 22, (2017) č. 4, s. 24-31

Autorka nejprve představuje právní úpravu solárního odvodu v ČR a její vývoj od r. 2005 do současnosti. Uvádí, že s ohledem na podporu výroby energie z obnovitelných zdrojů zachovává právní úprava na jedné straně původní zákonné garance výkupní ceny, avšak současně garantovanou cenu snižuje o výši odvodu (od r. 2014 byla sazba odvodu pro elektrárny uvedené do provozu v r. 2010 snížena na 10 % popř. 11 % ze základu odvodu). Článek poukazuje na rozpor právní úpravy solárního odvodu s ústavním pořádkem a dále předkládá posouzení věci v daňovém a soudním řízení v ČR. Seznamuje s rozhodnutími obecných soudů v případě jednotlivých solárních elektráren a upozorňuje, že Ústavní soud rozhodl tak, že posuzovaná zákonná ustanovení nejsou protiústavní v obecné rovině, avšak zároveň uvedl, že v případě jednotlivých výrobců může být shledán tzv. rdousící efekt. Autorka zvažuje možnosti obrany dotčených subjektů proti solárnímu odvodu a posuzuje, zda tito mají ještě šanci docílit vrácení daně či nikoli (např. formou individuálního či hromadného prominutí daně). - Pozn.

František Elis

Příjmy a výdaje spolupracujících osob

Národní pojištění, Sv. 48, (2017) č. 4, s. 15-19

Článek detailněji přibližuje problematiku příjmů a výdajů spolupracujících osob dle § 13 zákona o daních z příjmů. Autor rozebírá, kdo může být spolupracující osobou, jaké jsou výše podílu na příjmech a výdajích a na koho nelze příjmy a výdaje rozdělovat. Problematika je dokreslena řadou praktických příkladů.

Marcel Krumm

Rechtsfragen der digitalen Betriebsprüfung (Summarische Risikoprüfung)

Právní otázky spojené s digitálním podnikovým auditem (úhrnná kontrola rizik)

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 20, S. 1105-1111

Článek popisuje nové metody německé finanční správy při podnikovém auditu, které jsou známé pod názvem "souhrnná kontrola rizik" a tkví ve sběru a automatizovaném vyhodnocování digitálních dat kontrolovaného subjektu. Nové kontrolní metody - zejména matematicko-statistické postupy na základě časových řad - ale mohou opravňovat dotčeného poplatníka k právním námitkám vůči výsledkům kontroly. Autor vedle vlastní analýzy daňového řádu i ústavních zákonů předkládá i závěry německé judikatury, pomocí nichž by se mohli daňoví poplatníci orientovat při jednání s finančními úřady a případně se i bránit proti výsledkům auditu. - Pozn.

Zuzana Kollárová

Rok 2017: daňové výhody přebírají vyšší odvody

Trend, Sv. 27, (2017) č. 17, s. 20-21 samost. přílohy Trend Speciál

Příspěvek shrnuje nedávné změny daňové a odvodové legislativy na Slovensku. Informuje o zrušení daňových licencí od r. 2018, o změnách požadavků na dokumentaci transferových cen a placení úroků ze zadržených nadměrných odpočtů DPH. Rozebírá také zvýšení paušálních výdajů pro živnostníky a změny v oblasti zdanění dividend (zavedení sedmiprocentní daně z dividend a zvýšené 35 procentní sazby daně při výplatě dividend do daňových rájů a zároveň zrušení zdravotních odvodů ze zisku). Negativně hodnotí zvýšení maximálního vyměřovacího základu pro sociální odvody a zrušení maximálních stropů vyměřovacích základů na zdravotní pojištění.

Werner Doralt

Rückstellungen steuerpolitisch gerechtfertigt? : mit einer Anmerkung zur geforderten Anpassung der Abzinsung von Pensionsrückstellungen an den Marktzinsfuß

Je odůvodnitelná tvorba rezerv z hlediska daňové politiky? : s poznámkou k požadovanému přizpůsobení diskontace penzijních rezerv tržní úrokové míře

Finanz-Rundschau, Jg. 99, (2017) Nr. 8, S. 377-383

Autor vysvětluje svoji pozici proti jakémukoliv zohledňování rezerv podniků pro budoucí závazné výdaje v jejich daňové bilanci. Toto zohledňování, jež je odbornou veřejností (nikoliv však v německém a rakouském zákonodárství a judikatuře tamních ústavních soudů) většinově přijímáno, může ale vést k porušení principu výkonnosti tvrdícímu, že každý by se měl dle svých možností podílet stejnou měrou na financování provozu a služeb státu. Rezervy uložené ve fondech a bankách totiž podniku s délkou a klesající pravděpodobností jejich splatnosti přinášejí nemalý efekt z pozdrženého daňového zatížení, a to i při provedení diskontace. Z tohoto důvodu také autor odmítá myšlenku, aby diskontace rezerv v penzijních fondech byla přizpůsobována momentální tržní úrokové míře. - Pozn.

Václav Benda

Skupina pro účely DPH v roce 2017

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 11, s. 13-18

Příspěvek přibližuje úpravu institutu skupiny registrované k dani z přidané hodnoty v ČR. Autor nejprve vysvětluje základní pravidla pro vymezení skupiny jako osoby povinné k dani, práva a povinnosti členů skupiny a aktuální pravidla pro její registraci. Návazně jsou uvedeny praktické dopady vytvoření skupiny a postupy při stanovení daně za skupinu. Poté rozebírá specifická pravidla pro správu DPH ve skupině a pravidla pro zrušení a změnu skupinové registrace. Autor upozorňuje, že dílčí změny v pravidlech pro uplatňování DPH ve skupině jsou provedeny i novelou zákona o DPH, která je součástí daňového balíčku (sněmovní tisk č. 873). Týkají se upřesnění postupu v případech, kdy dojde k přeměně člena skupiny.

Sönke Iwersen, Volker Votsmeier

Steuer-Raubzug durch Europa

Tažení daňového loupežníka Evropou

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 103 (30.5.2017), S. 30-31

Příběh britsko-indického obchodníka Sanjaya Shaha, kterého vyšetřuje několik evropských zemí kvůli podezření na závažné daňové úniky, jichž se měl dopustit především pomocí tzv. obchodů cum-ex (tj. čerpání vratky za nikdy neodvedenou daň z dividend). Nejzávažnější podvody měl Shah v letech 2012 až 2015 spáchat v Dánsku, kde měl podle tamních úřadů připravit stát o 1,65 miliardy eur. Převážnou část příjmů z těchto transakcí přitom Shah převedl do hamburského peněžního domu Varengold Bank, který na čas fakticky ovládl. Po zahájení vyšetřování se tento obchodník stáhl na jeden z umělých ostrovů v Perském zálivu, jehož vody údajně často brázdí ve své jachtě s názvem "Cum-ex".

Ruth Berschens, Thomas Hanke, Jan Hildebrand

Steuerinitiative für Europa : Deutschland und Frankreich wollen die Körperschaftsteuer harmonisieren - und dabei voranmarschieren

Daňová iniciativa pro Evropu : Německo a Francie chtějí harmonizovat daň z příjmů právnických osob - a přitom postoupit dále vpřed

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 98 (22.5.2017), S. 6-7

Nový francouzský prezident E. Macron a ministr financí B. Le Maire oživují návrh bývalého prezidenta N. Sarkozyho a německé kancléřky A. Merkelové z roku 2012 na konvergenci zdanění právnických osob. Německý ministr financí W. Schäuble ale tentokrát nechce, aby tato iniciativa zůstala jen bilaterálním projektem, a požaduje úzkou spolupráci přinejmenším s Itálií, Španělskem a případně i Velkou Británií. -- Téma shrnuje také článek na s. 1; k problematice zdanění firem v EU na pozadí skandálu kolem schránek firem na Maltě (tzv. Malta files) viz také komentář na s. 17 a článek na s. 27.

Oleksandr Koriak

The principal purpose test under BEPS action 6 : is the OECD proposal compliant with EU law?

Test hlavního účelu a akce 6 BEPS : je návrh OECD v souladu s právem EU?

European taxation, Vol. 56, (2016) No. 12, p. 552-559

Autor se zaměřuje na pravidlo testu hlavního účelu (PPT), když přispívá k debatě ohledně kompatibility projektu BEPS s právem EU. Zabývá se tedy otázkou, zda budou či nebudou členské státy schopny implementovat navrhovaný PPT do jejich sítě daňových smluv v souladu s právem EU. Navíc je analyzováno pravidlo PPT zvolené Evropskou komisí v rámci balíčku proti vyhýbání se daňovým povinnostem. Autor dochází k závěru, že daňový režim řídicí se PPT omezuje přeshraniční transakce a ovlivňuje tak svobodu usazování a volný pohyb kapitálu. Je podle něj také nepravděpodobné, že by PPT mohl být (před Evropským soudním dvorem) ospravedlněn pouze na základě potřeby zabránit vyhýbání se daňové povinnosti. O něco vyšší pravděpodobnost úspěchu může mít podoba PPT navrhovaná EK, protože odkazuje na skutečné hospodářské činnosti. Autor však dochází k dalšímu závěru a to, že návrh PPT od OECD ani od EK plně nespĺňuje požadavky na princip proporcionality. - Pozn.

Aleksandra Bal

The Spanish Dell case - do we need anti-BEPS measures if the existing rules are broad enough?

Španělský případ Dell - potřebujeme opatření proti BEPS, když jsou existující pravidla dostatečně rozsáhlá?

European taxation, Vol. 56, (2016) No. 12, p. 574-577

Autorka rozebírá průlomové rozhodnutí španělského Nejvyššího soudu v případě Dell týkající se zakládání stálých provozoven v zahraničních jurisdikcích ve světle navrhované Akce 7 opatření proti BEPS. Rozhodnutí soudu v případě Dell dokládá, že daňové úřady mohou využít širokou interpretaci již současných pravidel týkajících se existence stálé provozovny na teritoriu dané země. Navrhované dodatky k definici stálé provozovny (v rámci Akce 7 opatření proti BEPS) jsou rovněž dalekosáhlé a ovlivní řadu firem zapojených v přeshraničních aktivitách (mj. zvýšením administrativních nákladů, dodatečnými náklady na dodržování pravidel a náklady povinnosti podání). Autorka si tak klade rétorickou otázku, proč potřebujeme projekt BEPS, když už současná pravidla jsou dostatečná, aby bojovala s potenciálním vyhýbáním se daňové povinnosti. - Pozn.

Otakar Machala

Uplatňování paušálních výdajů v roce 2017

Daně a právo v praxi, Sv. 22, (2017) č. 4, s. 2-9

Autor nejprve rozebírá varianty stanovení dílčího základu daně z příjmů dle § 7 ZDP a zaměřuje se na uplatnění paušálních výdajů stanovených procentem z dosažených příjmů ze samostatné činnosti. Věnuje se odlišnostem ve výši paušálních výdajů, vztahu paušálních výdajů a slev na dani a dalším možnostem daňové optimalizace. Poté představuje změny pro r. 2017 v oblasti uplatňování paušálních výdajů obsažené v daňovém balíčku (sněmovní tisk č. 873). Rozebírá vliv novely zákona o daních z příjmů na daňovou optimalizaci v r. 2017 a upozorňuje na některé chyby, kterých se poplatníci daně z příjmů při uplatňování paušálních výdajů dopouštějí. Seznamuje také se změnou způsobu uplatňování výdajů (při přechodu z výdajů v prokázané výši na paušální výdaje) i s možností dodatečné změny způsobu uplatňování výdajů. Problematika je ilustrována na řadě praktických příkladů. - Pozn. -- Viz také příspěvek v čas. DHK č. 11/2017, s. 18-23.

Marie Prochásková

Výběr cel a daní v 1. čtvrtletí 2017

Clo-douane, Sv. 51 (2017), č. 5, s. 6-7

Zůstatky na účtech celní správy ČR ke dni 31.3.2017. Celkové zůstatky. Dovoz (DPH, spotřební daně, clo a správní poplatky). Vnitrostátní spotřební daně. Dělená správa. Meziroční srovnání.

Václav Benda

Závazné posouzení pro účely DPH

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 10, s. 12-17

Závazné posouzení v daňovém řízení je institutem, který je obecně upraven daňovým řádem. Podle zákona o DPH je možno v návaznosti na úpravu v daňovém řádu požádat o závazné posouzení určení sazby daně u zdanitelného plnění a dále také o závazné posouzení pro použití režimu přenesení daňové povinnosti. V článku jsou nejprve stručně vysvětleny procesní podmínky pro závazné posouzení, které vyplývají z daňového řádu č. 280/2009 Sb. Návazně jsou s využitím příkladů představeny postupy při závazném posouzení určení sazby daně podle § 47a a § 47b zákona o DPH a při závazném posouzení režimu reverse charge podle § 92h a § 92i zákona o DPH. Autor také zmiňuje možnost požádat správce daně o závazné posouzení o určení evidované tržby dle zákona č. 112/2016 Sb.

Martin Děrgel

Zdanění převodu podílu v obchodní korporaci

Daně a právo v praxi, Sv. 22, (2017) č. 4, s. 10-18

Rozbor problematiky zdanění převodu (prodeje) obchodního podílu ve formě jeho čtyř daňových scénářů (osvobození příjmů z prodeje podílu od daně z příjmů právnických osob; osvobození příjmů z prodeje podílu od daně z příjmů fyzických osob; zdanitelný příjem z prodeje podílu v dani z příjmů právnických osob; zdanitelný příjem z prodeje podílu v dani z příjmů fyzických osob). Dále se autor věnuje také bezúplatnému převodu podílu a mezinárodnímu převodu podílu (subjektem transakce je daňový nerezident). Tematika je ilustrována řadou příkladů.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 22, (2017) č. 5

Jiný pohled na otázku vyplacení nesporné části nadměrného odpočtu v podmínkách daňového řádu (s. 2-7); Poplatník daně z příjmů fyzických osob a limitní údaje v zákonu o daních z příjmů pro rok 2017 (s. 8-12); Zálohy na daně z příjmů placené poplatníky (s. 13-21); Nová smlouva s Chile o zamezení dvojímu zdanění (s. 22-25); Věcná břemena v občanském zákoníku (s. 26-30); Určování počátku a konce pracovní cesty zaměstnanců (s. 31-32); Pracovní právo a ochrana osobních údajů (s. 33-36); Zdravotní pojištění - souběžné příjmy a Evropská unie (s. 37-39); Nad judikaturou související s daní z příjmů ze závislé činnosti (s. 43-52); Aktuální judikatura (s. 53-56).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK**Sv. 25, (2017) č. 10**

Implementace evropské směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem - 2016/1164/EU (s. 2-3); Občan a příležitostné příjmy v příkladech (s. 4-9); Závazná posouzení pro účely DPH (s. 12-17); Upozornění ke stanovení daně z příjmů fyzických osob paušální částkou (s. 17); Podávání kontrolního hlášení, porušení souvisejících povinností, pokuty a prominutí pokut (s. 18-21); Vládní návrh novely zákona o pojistném na sociální zabezpečení - princip zásluhovosti pracujících rodičů na výchově dětí (s. 22); Na bytové jednotky v nově postavených rodinných domech se osvobození od daně nevztahuje - daň z nabytí nemovitých věcí (s. 25-27); Novela zákonů o pomoci v hmotné nouzi a o státní sociální podpoře od 20.4. a 1.6.2017 - č. 98/2017 Sb. (s. 28-29); Novela zákona o dani silniční od 1.6.2017 - č. 63/2017 Sb. (s. 30-32); Dlouhodobý a drobný majetek (s. 33-36).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK**Sv. 25, (2017) č. 11**

Zasílání zboží: velmi snadná cesta, jak se stát plátcem DPH v jiném členském státu (s. 2-5); Příjmy společenství vlastníků jednotek (s. 6-9); Uplatňování DPH u neusazené osoby v příkladech (s. 10-13); Skupiny pro účely DPH v roce 2017 (s. 13-18); Uplatnění paušálních výdajů v roce 2017 (s. 18-23); Návrh novely zákona o nemocenském pojištění a na dlouhodobé ošetrovné (s. 23-24); Několik poznámek ke konkurenční doložce (s. 25-28); Vládní návrh zákona o sociálním bydlení (s. 29-30); Sestavením účetní závěrky to nekončí aneb její schválení valnou hromadou (s. 31-33); Odpisový plán - jak s ním pracovat? (s. 34-37).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK**Sv. 25, (2017) č. 9**

Jak na zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti v případě práce zaměstnance v zahraničí (s. 2-7); Bezúplatné příjmy (dary) a darování pro případ smrti (s. 7-14); Pozdní registrace plátce (s. 14-16); Informace GŘ o uplatňování ZDPH ve svobodných pásmech od 29.7.2016 (s. 16); DPH při prodeji novin a časopisů - v návaznosti na novelu č. 33/2017 Sb. (s. 17-21); Zdaňování odměn členů výboru SVJ (s. 21-24); Daňové správy jednotlivých států budou od 1.4.2017 lépe spolupracovat v oblasti výměny informací u globálně působících firem - také k zákonu č. 92/2017 Sb. (s. 25-28); Nepeněžitě vklady do obchodních korporací (s. 29-37); Sleva na studenta a daňové zvýhodnění u kombinovaného studia VŠ - dotaz z praxe (s. 39-40).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2017, č. 10**

Novela daňového řádu 2017 - úroky placené správcem daně za pozdě uhrazený nadměrný odpočet DPH, vyřizování stížností, pozdější sdělování penále aj. (s. 1-3); Elektronická komunikace - digitální budoucnost - eIDAS (s. 4-6); Přejít na paušální výdaje a DPH u majetku - dotaz (s. 7-8); Prodej vozu a výdaje paušálem - dotaz (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2017, č. 11**

Paušální výdaje v roce 2017 - co je nového? (s. 1-4); Nabytí vlastnického práva v bytové jednotce v rodinném domě - informace GŘ (s. 5); Příjmy z nájmu a zdravotní pojištění (s. 6).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2017, č. 10**

Novela zákona o DPH 2017 - rozšíření režimu přenesení daňové povinnosti (s. 1-3); Manko a odvod DPH - dotazy a odpovědi (s. 4-5).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2017, č. 11**

Novela zákona o DPH 2017 - změna definice obchodního majetku a dlouhodobého majetku (s. 1-2); Novela zákona o DPH 2017 - změna definice nového dopravního prostředku (s. 2-3).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2017, č. 9**

Chybně nebo pozdě vystavené daňové doklady. Co s tím? (s. 1-6); Zálohy a kontrolní hlášení - dotazy a odpovědi (s. 9).

Ekonomické vědy. Ekonomie

By Gene M. Grossman ... [et al.]

Balanced growth despite Uzawa

Vyvážený hospodářský růst navzdory Uzawovu teorému

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 4, p. 1293-1312

Podle Uzawova teorému hospodářského růstu je podmínkou vyváženého růstu ve dvoufaktorovém neoklasickém modelu s konstantní a exogenní mírou růstu populace a konstantním tempem technologického pokroku zlepšujícího práci buď agregátní produkční funkce s jednotkovou elasticitou substituce mezi prací a kapitálem, nebo absence technologického pokroku zlepšujícího kapitál. Dosavadní poznatky naznačují, že elasticita substituce mezi prací a kapitálem není jednotková a že technologický pokrok zlepšující kapitál se v realitě objevuje. Přesto je ale ve Spojených státech hospodářský růst pravděpodobně vyvážený. Rozšíření teorému o akumulaci lidského kapitálu problém neřeší. Autoři v článku ukazují, za jakých podmínek lze dosáhnout vyváženého hospodářského růstu navzdory předpokladům Uzawova teorému a předkládají soubor produkčních funkcí, které jsou v souladu s jejich poznatky. - Pozn.

Donaldson's difficult idea

Nejednoduchá Donaldsonova myšlenka

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9037, p. 67

Teorii komparativních výhod začal jako první razit velký britský ekonom David Ricardo, jehož kniha na toto téma vyšla před 200 roky. Zásadní myšlenka zní, že obchod není hra s nulovým součtem, ale že vytváří příležitosti pro oboustranný zisk. Na Ricarda navazuje mladý ekonom Dave Donaldson, nyní na Stanfordské univerzitě, i když po dvou stoletích se už teorie komparativních výhod může zdát méně relevantní. Dnes už se většina lidí nezabývá výrobou základních komodit: obchod se stále více týká součástek a komponent než hotových výrobků a časy, kdy jeden tkal látky a druhý vyráběl víno, jsou dávno pryč. Nicméně práce pana Donaldsona je osvěžující připomínkou důležitých pravd: že obchod je produktem rostoucí interakce mezi komunitami všeho druhu a že přínosy ekonomické integrace jsou značné. -- K problematizaci ricardovské teorie v současných ekonomických diskusích viz Handelsblatt č. 88/2017 (8.5.2017), s. 10.

Embrace the contradictions

Chápej protiklady

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9040, p. 61

V souvislosti s úmrtím významného amerického ekonoma Williama Baumola se v článku rozebírá jeho přínos pro ekonomickou vědu a zvláště pak jeho nejznámější práce, popisující "nákladovou chorobu". Baumol se zaměřoval zejména na podnikatele, jejichž úloha byla předchozími ekonomickými teoriemi zanedbávána, a posunul ekonomii mimo úzký ideál dokonalé soutěže zavedením myšlenky konkurenčních trhů.

By James Feyrer, Erin T. Mansur, and Bruce Sacerdote

Geographic dispersion of economic shocks : evidence from fracking revolution

Geografické šíření hospodářských šoků : poznatky z revoluce v hydraulickém štěpení

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 4, p. 1313-1334

Technologický rozvoj v hydraulickém štěpení ropy (frakování) ve Spojených státech způsobil výrazný růst příjmů i zaměstnanosti v těžebním průmyslu. Autoři zkoumají, jak se tento pozitivní šok šířil v čase i napříč geografickými oblastmi a různými odvětvími. Pozitivní dopady revoluce v těžebním průmyslu se projevují nejen v místě těžby, ale daleko výrazněji i v celém širším regionu. - Pozn.

By Emi Nakamura, Dmitriy Sergeyev, and Jón Steinsson

Growth-rate and uncertainty shocks in consumption : cross-country evidence

Tempo růstu a šoky v nejistotě u spotřebě : svědectví z mezinárodního srovnání

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 9, (2017) No. 1, p. 1-39

Autoři nově odhadují důležitost šoků v míře růstu spotřeby a v nejistotě pro rozvinuté státy. V porovnání s dřívějšími odhady jejich výsledky přináší větší odhadnutelnost výnosů a větší volatilitu ukazatele

bonity akcie. Navíc jsou autoři schopni vysvětlit významnou část rozdílů v akciové prémii mezi jednotlivými státy. Poukazují také na důležitou roli rozlišení mezi globálními šoky a šoky specifickými pro jednotlivé země vzhledem k tomu, že globální šoky jsou trvalejšího rázu. Vedle toho autoři zjišťují negativní korelaci mezi šoky ve volatilitě a v tempu růstu. - Pozn.

By Simon Gilchrist ... [et al.]

Inflation dynamics during the financial crisis

Dynamika inflace během finanční krize

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 3, p. 785-823

Autoři se v článku snaží vysvětlit, proč během finanční krize, která vypukla v roce 2008, začaly některé firmy zvyšovat ceny. Během finanční krize nedošlo k výrazným deflačním tlakům, což podle autorů nebylo v souladu s ekonomickou teorií (Phillipsova křivka). Autoři zjišťují, že ceny zboží zvyšovaly firmy, které se potýkaly s problémem s likviditou. Rozhodnutí zvyšovat ceny v reakci na poptávkový či finanční šok odráží snahu těchto firem zachovat vnitřní likviditu a vyhnout se externímu financování. - Pozn.

By Lukasz A. Drozd and Ricardo Serrano-Padial

Modeling the revolving revolution : the debt collection channel

Modelování revoluce v revolvingu : kanál vymáhání pohledávek

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 3, p. 897-930

Autoři v článku zkoumají roli rozšíření informačních technologií v oblasti vymáhání pohledávek. Podle autorů vedl rozmach IT k růstu rizikových půjček. Autoři vyvíjejí speciální model, při jehož sestavování byl využit předpoklad, že věřitelé mají na výběr, zda vymáhat dluh od neplaticích dlužníků. Výběr dluhů je spojen s vysokými náklady a informační asymetrií (zkreslené informace o tom, zda je dlužník schopen dluh splatit). Zlepšení informačních technologií snižuje informační asymetrii, klesají náklady na vymáhání dluhů, což vede k rozmachu rizikových půjček a k vyššímu selhávání při splácení dluhů. Náklady na vymáhání dluhů klesají z toho důvodu, že je věřitel schopen lépe oslovit při vymáhání ty dlužníky, u kterých je větší pravděpodobnost, že dostojí svým závazkům. - Pozn.

By Robert J. Shiller

Narrative economics

Narativní ekonomie

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 4, p. 967-1004

Analýza tzv. narativů (příběhů, vyprávění), které kolují v určitém období mezi veřejností, může z pohledu narativní ekonomie přispět k vysvětlení hospodářských fluktuací. Různé příběhy (je jedno, zda se zakládají na pravdě) se mezi lidmi šíří poměrně rychle a mohou mít i ekonomické dopady. Robert J. Shiller, nositel Nobelovy ceny za ekonomii za rok 2013, v článku shrnuje dosavadní poznatky o narativech (na narativy může být nahlíženo jako na výrazné exogenní šoky v agregátní ekonomice) a jejich šíření. Dále ukazuje, jaké narativy mohly přispět ke vzniku recese v historii (mj. k útlumu na počátku 20. let v USA či k Velké depresi). - Pozn. -- K tématu také viz článek "Storytelling in economics and finance" v časopise The European Financial Review (č. 2/2017, s. 12-14).

Ondřej Sankot

Zdroje hospodářského růstu

Scientia et Societas, Sv. 13, (2017) č. 1, s. 16-38

Článek se pokouší identifikovat zdroje hospodářského růstu na základě existujících ekonomických teorií a modelů hospodářského růstu. Stručně představuje starší teoretické koncepty od merkantilismu po keynesiánský Harrodův model. Podrobněji se však zabývá neoklasickým Solowovým modelem včetně jeho rozšíření a dále také modely opírajícími se o novou teorii (endogenního) růstu. V závěru jsou zmíněny přístupy institucionálních ekonomů navazujících na Mancuru Olsona, čímž autor své expozé předpokladů hospodářského růstu u různých ekonomických teorií uzavírá. - Pozn.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Loretta Mester ; [rozhovor vedl] Frank Wiebe

"Die Demografie begrenzt das Wachstum"

"Demografie omezuje růst"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 102 (29.5.2017), S. 28-29

Rozhovor s guvernerkou clevelandské regionální pobočky americké centrální banky Fed Loretou Mesterovou o vývoji americké ekonomiky a měnové politice Fedu. Podle Mesterové vykazuje hospodářská situace USA pozitivní trendy, určující komponentou pro dosažení vyššího hospodářského růstu ovšem bude demografický vývoj. Cíl amerického prezidenta D. Trumpa dosáhnout tříprocentního růstu HDP by tedy byl realizovatelný jen zvýšenou migrací do USA. Dále Mesterová uvádí, že hlavním účelem měnové politiky Fedu není co největší oddálení úrokových sazeb od nulové hranice, ale především zajištění stabilní měny a hospodářského růstu. Nicméně navazování měnověpolitických cílů na konkrétní hodnoty považuje za již překonanou strategii. -- K dalšímu vývoji měnové politiky Fedu viz také článek na s. 29 a komentář na s. 26.

Peter Pénzeš, Daniel Ďuriač

Aktuálny vývoj v rámci tretieho piliera bankovej únie [elektronický zdroj]

Biatec, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 20-23

Jednou z hlavních priorit předsednictví Slovenska v Radě EU bylo posunutí prací na třetím pilíři bankovní unie, společném evropském systému ochrany vkladů v eurozóně (European Deposit Insurance Scheme, EDIS). Článek přibližuje průběh jednání o systému EDIS na úrovni Rady a návrhy slovenského předsednictví. Konečné prosazení třetího pilíře bankovní unie bude ale podle autorů především záviset na schválení revize směrnic a nařízení o kapitálových požadavcích na bankovní instituce (CRR a CRD IV) a směrnice o ozdravných postupech a řešení krizí úvěrových institucí a investičních podniků (BRRD), jejichž první návrhy dne 23.11.2016 předložila Evropská komise. - Pozn. Plný text dostupný z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2017/01-2017/Biatec_17_01_web.pdf

Karol Zelenák

Analýza trendov a rizík v slovenskom finančnom sektore v roku 2016 [elektronický zdroj]

Biatec, Sv. 25, (2017) č. 2, s. 10-14

Zhodnocení vývoje na slovenském finančním trhu a v jeho jednotlivých sektorech za rok 2016. Kondici slovenského finančnictví příznivě ovlivnil makroekonomický vývoj. Růst aktiv v tomto sektoru mírně zrychlil na 6 % a jejich objem poprvé v historii překročil hranici 100 miliard eur, přičemž nejvíce se růst aktiv projevil v bankovníctví a penzijních fonděch. Také míra úvěrování dosáhla celkovým objemem 3,3 miliard eur svého historického maxima. Zároveň ale banky v roce 2016 zaznamenaly klesající ziskovost a ve všech sektorech finančního trhu rovněž vzrostla průměrná durace portfolia udávající míru citlivosti finančních aktiv na změnu úrokových sazeb. Zisk pojišťoven sice meziročně vzrostl o 64 %, hlavní podíl však tvořily jednorázové vlivy. Míru rizik v pojišťovnictví by nicméně měla v budoucnu významně ovlivnit unijní regulace Solventnost II, jejíž transpozice nabyla účinnosti 1.1.2016. - Pozn. -- K některým aspektům slovenské transpozice regulace Solventnost II viz článek na s. 27-29. Plný text dostupný z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2017/02-2017/Biatec_17_02_web.pdf

Yves Mersch

**Auf solidem Grund : die Unabhängigkeit der Zentralbanken darf nicht infrage gestellt werden
Na pevném základě : nezávislost centrálních bank nesmí být zpochybňována**

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 87 (5.5.2017), S. 72

Člen direktoria Evropské centrální banky Y. Mersch odmítá častou kritiku centrálních bank a zvláště pak ECB za údajné překročení svého mandátu během finančních a dluhových krizí v uplynulých letech. Právě tyto krize v kombinaci s nízkou inflací vedly ECB k řadě nekonvenčních měnověpolitických opatření, která však byla plně v souladu s jejím mandátem zajišťovat cenovou stabilitu. Ve svém názoru se přitom opírá také o judikát Soudního dvora EU ve věci programu OMT na nákup dluhopisů rizikových států eurozóny na sekundárním trhu, kdy soudci potvrdili ECB v oblasti

cenové stability její instrumentální nezávislost. To se ovšem tak zcela netýká agendy bankovního dozoru, která je v případě ECB již svým zakotvením v sekundárním právu EU omezena, snáze modifikovatelná a i dalšími unijními institucemi lépe kontrolovatelná.

Ján Záborský

Bankový Big Bang sa blíži : prevrat v bankovníctve

Trend, Sv. 27, (2017) č. 19, s. 32-33

Článek s ohledem na novou evropskou legislativu, která bude účinná od ledna 2018 (směrnice 2015/2366/EU o platebních službách na vnitřním trhu, PSD2), zvažuje očekávané změny v oblasti zprostředkování plateb a další dopady na tradiční bankovníctví i technologické společnosti poskytující klientům nové služby. Autor upozorňuje, že směrnice sice stanovuje, jaké služby mají banky zpřístupnit, ale neomezuje technologické standardy. Primárním očekáváním je vznik nových porovnávačů a agregátorových finančních služeb, kde si klient bude moci nejen vybrat produkt podle svých potřeb, ale také porovnat nabídky jednotlivých finančních domů a uzavřít smlouvu. V příspěvku jsou také zmíněny příklady zahraničních bank, které již pokročily v přizpůsobení se novému prostředí. -- Viz také článek v Trend speciál - Finanční služby, příloze Trend č. 19/2017, s. 4-5.

Battle of three centuries : the history of central banks

Třisetletá bitva : historie centrálních bank

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9038, p. 55-57

Článek přináší přehled historie centrálních bank ve vyspělých zemích. V průběhu více než 300 let pravomoci centrálních bank posilovaly a slábly s tím, jak vlády zvyšovaly a omezovaly jejich odpovědnost v reakci na hospodářskou nutnost a intelektuální módu. Vlády požadovaly a požadují, aby banky sledovaly několik cílů najednou: stabilitu měny, boj s inflací, zabezpečení finančního systému, koordinaci politiky s ostatními zeměmi a oživení hospodářství. Jde o složité úkoly, které nejsou vždy komplementární. Dnešní kritická diskuse k centrálním bankám tak nepředstavuje nic nového. -- Viz i článek na s. 12.

By Alejandro Ponce, Enrique Seira, and Guillermo Zamarripa

Borrowing on the wrong credit card? : evidence from Mexico

Půjčování si na špatnou kreditní kartu? : poznatky z Mexika

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 4, p. 1335-1361

Autoři zjišťují, jakým způsobem spotřebitelé v Mexiku rozdělují svůj dluh mezi kreditní karty s různými úrokovými mírami. Spotřebitelé drží velkou část dluhu na kartách s vyššími úrokovými sazbami, aniž by museli, čímž zbytečně prodělávají. Jev může být vysvětlen nedostatkem pozornosti ze strany spotřebitelů, popř. mentálním účetnictvím (koncept z oblasti behaviorální ekonomie, jehož autorem je R. Thaler). - Pozn.

Click to trade : corporate-bond markets

Klikni a obchoduj : trhy korporátních dluhopisů

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9037, p. 61-62

Rozbor situace na trhu korporátních dluhopisů, který se mění díky digitalizaci. I když rozvoj elektronizace je pomalejší než u amerických a evropských vládních obligací, jedná se o velký trh v hodnotě přes 50 bil. USD v globálním měřítku. Elektronická obchodní platforma Tradeweb ohlásila zavedení systému obchodování "všech se všemi" u evropských firemních obligací, kdy každý účastník trhu může přímo jednat s jiným účastníkem bez zprostředkovatele. Podobný postup zavedla v r. 2012 druhá největší platforma obchodující s dluhopisy MarketAxess. Dalším faktorem, který změní strukturu dluhopisového trhu, je regulace. Od ledna 2018 bude směrnice MiFID 2 požadovat, aby účastníci trhu hlásili ceny a přibližné objemy všech ukončených transakcí s dluhopisy. -- Viz i článek na s. 12.

Coining it : crowdfunding

Jak to zpeněžit : crowdfunding

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9038, p. 62

V souvislosti s rozvojem kryptoměn se rozbíhá nová vlna "primární emise mincí" (Initial Coin Offerings - ICOs). Mince či peníze ICO jsou v podstatě digitální kupóny, tokeny vydávané na základě blockchainové technologie. Lze s nimi snadno obchodovat a do emise bylo již investováno téměř 250 mil.

USD. Regulační budou muset rozhodnout o režimu pro ICOs; v jejich prospěch hovoří skutečnost, že pomáhají financovat projekty, které dnes mají nedostatek prostředků. Kritici však hovoří o bublině, která brzy praskne.

Anke Rezmer, Katharina Slodczyk

Das große Pokern

Velká pokerová hra

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 102 (29.5.2017), S. 30-31

Od ledna 2018 nabyde v Evropské unii účinnosti směrnice č. 2014/65/EU o trzích finančních nástrojů (tzv. MiFID II), která mimo jiné bankám a brokerům nařídí vypracování cenové strategie pro své produkty. Nová pravidla se především dotknou vydávání různých analýz akciových trhů a jednotlivých ekonomických sektorů, kterými výzkumná centra finančních institucí lákala potenciální investory na předplatné dalších studií. Podle směrnice budou potenciální investoři smět obdržet zdarma pouze jednu analýzu a rating. V současnosti zatím podle článku vládní mezi jednotlivými poskytovateli nejistota, nikdo se zatím neodvazuje učinit první krok a zveřejnit své ceny. Mnozí ekonomičtí poradci a investoři ale očekávají, že se evropský i německý trh s analýzami citelně zmenší a pročistí.

Frank Wiebe

Die Gefahr aus der Garage

Nebezpečí z garáže

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 93 (15.5.2017), S. 34-35

V USA výrazně vzrostl počet půjček na koupi automobilu. Ke 4. čtvrtletí roku 2016 dosáhl objem pohledávek vůči soukromým domácnostem téměř 1,2 bilionu dolarů. Čtvrtina všech těchto úvěrů pak připadá na klienty v kategorii "subprime" (tj. s průměrnou až špatnou bonitou). Mnozí experti před tímto trendem varují a poukazují na možná rizika případné platební neschopnosti klientů finančních institucí i v souvislosti s navyšováním úrokových sazeb. Na rozdíl od hypoték a úvěrů na financování studia na vysokých školách totiž není u půjček na auto poskytována bankám a ostatním investorům státní garance.

Birgit Hebesberger

Die österreichischen Einlagensicherungssysteme und die Verwendung ihrer Mittel [elektronický zdroj]

Rakouské systémy pojištění vkladů a použití jejich prostředků

Statistiken - Daten & Analysen, Jg. 2017, Nr. 2, S. 46-53

Přehled pravidel pro rakouské finanční instituce spojené s jejich povinným zapojením do tamních systémů pojištění vkladů a operací s cennými papíry. Zatím se rakouské banky a spořitelny musejí stát členem jednoho z pěti pojišťovacích konsorcií, od 1.1.2019 však dojde k restrukturalizaci tohoto systému, kdy bude při Rakouské hospodářské komoře vytvořeno jediné konsorcium. Státní dozorový orgán nad finančním trhem (FMA) rovněž bude coby alternativu uznávat zakládání vlastních pojišťovacích systémů pro jednotlivé decentrálně řízené finanční instituce. Každý pojistný systém bude také mít do roku 2024 povinnost vytvořit vlastní fond s objemem prostředků odpovídajících alespoň 0,8 % všech krytých vkladů u jeho účastníků. Autorka přibližuje soustavu záruk a ručení v případě aktivace pojištění vkladů a zakomponování pravidel EU do rakouské legislativy týkající se sanace a likvidace krachujících bank a výše vlastního kapitálu pro krytí ztrát a nákladů na rekapitalizaci (tzv. Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities, MREL). V příspěvku jsou také představena data o objemu pojištěním krytých i nekrytých vkladů v rakouských bankách k 30.9.2016. - Pozn. Plný text dostupný z: https://www.oenb.at/dam/jcr:d99c79bf-bbda-4d48-a399-2319e3b6b829/stat_201q2_gesamt.pdf

Andrea Fenzal, Matthias Fuchs, Bianca Ullly

Die Rolle der Anleihe am österreichischen Finanzmarkt : Finanzierungs- und Veranlagungsgeschehen im internationalen Vergleich [elektronický zdroj]

Role dluhopisů na rakouském finančním trhu : dění v oblasti financování a investic zasazené do mezinárodního srovnání

Statistiken - Daten & Analysen, Jg. 2017, Nr. 2, S. 40-45

K postavení firemních a státních dluhopisů mezi finančními nástroji na rakouském kapitálovém trhu. V Rakousku je v dluhopisech vedeno na 18% všech finančních závazků, což je po Itálii (s 23%) druhá nejvyšší hodnota mezi zeměmi EHS včetně Švýcarska, třebaže význam dluhopisů zejména pro banky

od vypuknutí finanční a dluhové krize v roce 2007 klesá. Státní dluhopisy se nicméně těší stabilně rostoucímu zájmu investorů, a to i přes postupnou ztrátu jejich nejvyššího hodnocení u nejsledovanějších světových ratingových agentur v letech 2012 až 2016. - Pozn. Plný text dostupný z: https://www.oenb.at/dam/jcr:d99c79bf-bbda-4d48-a399-2319e3b6b829/stat_2017_q2_gesamt.pdf

Deutsche Bundesbank

Die Rolle von Banken, Nichtbanken und Zentralbank im Geldschöpfungsprozess = The role of banks, non-banks and the central bank in the money creation process

Role bank, nebankovních subjektů a centrální banky v procesu tvorby peněz

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 69, (2017) Nr. 4, S. 15-36

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 69, (2017) No. 4, p. 13-33

Zatímco objem vkladů bank na účtech Evropské centrální banky se od začátku globální finanční krize více než zesedminásobil, vzrůstal od roku 2015 objem peněžní hotovosti a závazků bankovních institucí vůči nebankovním subjektům eurozóny (likvidity v agregátu M3) jen o 5 % ročně. Tato okolnost vzbudila ve veřejnosti zájem o vztah mezi penězotvorbou centrálních bank a objemem peněz v širším smyslu. Článek podrobně vysvětluje princip tvorby bankovních (účetních) peněz a transakcí mezi komerčními a centrálními bankami, kriticky hodnotí návrhy na stoprocentní krytí bankovních peněz centrálními bankami (koncept tzv. sovereign money) a shrnuje výsledky waveletovské analýzy dlouhodobé koherence mezi růstem množství peněz v agregátu M3 a stavem úvěrování v Německu v letech 1956 až 1997. - Pozn. -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Tim Rahmann ... [et al.]

Drüben feiern sie schon wieder : Banken

Na druhé straně už zase slaví : banky

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 18, S. 58-62

Na Wall Street je finanční krize zapomenuta. Deset let po vypuknutí finanční krize banky vydělávají více než kdy jindy, bankéři slaví nové štedré bankovní odměny. Evropské bankovní koncerny vyšly naprázdno, platí pro ně přísnější pravidla.

Regina Krieger

Für zwei Banken wird es knapp : Italien

Dvěma bankám ubíhá čas : Itálie

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 105 (1.6.2017), S. 30

Nejen nejstarší světová banka Monte dei Paschi balancuje na hranici insolvence a žádá státní pomoc. Vážným problémům čelí i další dvě italské banky, Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca. Také tyto peněžní domy je italská vláda připravena sanovat ze zvláštního záchranného balíčku pro finanční instituce v celkovém objemu 20 miliard eur. Poskytnutí více než šestimiliardové pomoci musí však schválit Evropská komise, která svůj souhlas podmiňuje participací soukromých věřitelů na sanačních nákladech ve výši alespoň jedné miliardy eur. Na tahu by tak měl být soukromý záchranný fond italských bank Atlante, který již vlastní 97 % podílů v obou bankách. Ten však zatím s rekapitalizací otálí. -- K vývoji kolem plánované sanace banky Monte dei Paschi viz HB č. 106/2017 (2.6.2017), s. 28-29.

Andrea Cünnen

Ganz spezielle Bond-Wetten

Zcela speciální sázky na obligace

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 90 (10.5.2017), S. 40-41

Mezi investory roste obliba takzvaných "katastrofických bondů" (či Insurance Linked Securities, ILS), což jsou úročené obligace zaměřené na pravděpodobnost přírodních či jiných katastrof a událostí včetně z nich vyplývajících škod. ILS vydávají především pojišťovny a zajišťovny za účelem minimalizace svých nákladů vzniklých danou pojistnou událostí. Kvůli prostředí nízkých úroků s ILS spekuluje mnoho penzijních fondů a investičních společností majetných soukromých investorů.

By Ben McLannahan

Gearing up for trouble

Jak se připravit na potíže

Financial Times, Vol. 2017, No. 39485 (30.5.2017), p. 7

USA již sedm let zažívají konjunkturu půjček na auta, která začíná nebezpečně připomínat předkrizovou horečku podřadných hypoték. V obou případech banky a finanční domy zmírnily pravidla pro jejich poskytování, aby udržely krok s konkurencí. Stejně jako u hypoték byznys automobilových půjček rychle roste: celkové nesplacené půjčky dosáhly koncem prvního čtvrtletí tohoto roku 1,17 bil. USD, což je o téměř 70 % víc, než činilo pokrizové minimum v r. 2010. Celkový dluh domácností se tak vyšplhal na 12,7 bil. USD. Některé banky proto už začínají půjčky na auta omezovat. Zvýšil se i počet osob, které nejsou schopny své dluhy splácet.

Tomi Kortela

Have market inflation expectations strengthened? [elektronický zdroj]

Vzrostla inflační očekávání finančního trhu?

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 91 (2017), No. 1, p. 52-63

Jednou z možností, jak sledovat inflační očekávání finančního trhu, je řídit se inflačními swapy. Inflační očekávání měřená touto metodou od podzimu 2016 v eurozóně rostou. Metoda má nicméně některá omezení. Autor v článku vysvětluje, jak s metodou pracovat a jak ji zpřesnit a dále interpretuje výpočty finské národní banky. Dalším modelováním bylo zjištěno, že inflační očekávání v eurozóně se zvyšují, ale méně, než naznačují ceny finančních nástrojů. - Pozn. -- K inflaci v eurozóně dále viz příspěvky na s. 39 a 43. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2017/05/BOF_bulletin_1_2017.pdf

Zbyněk Kalabis

Historie centrální banky Ruské federace

Bankovníctví, Sv. 2017, č. 5, s. 56-57

Seznámení s klíčovými okamžiky historického vývoje a hlavními úkoly centrálního bankovníctví v Rusku (a SSSR) od první třetiny 18. století do současnosti. Nejprve k založení Státní banky Ruské říše v r. 1860, k jejím cílům a nepřímému určení na financování výdajů státního rozpočtu. Poté k vývoji v návaznosti na měnovou krizi z let 1904-05 a ke koncepčním změnám po VŘSR (vznik Lidové banky RSFR a založení Státní banky RSFR v r. 1921). Dále charakteristika vývoje platidel po vzniku SSSR v r. 1922 a transformace centrální banky na Státní banku SSSR (Gosbank). Následně stručné shrnutí vývoje od 2. světové války do rozpadu SSSR a vzniku i povinností Centrální banky Ruské federace v r. 1992. V závěru k činnosti Centrální banky RF od 90. let 20. století do současnosti.

Hypotéky: finiš ještě neskončil

Profi poradenství & finance, Sv. 5, (2017) č. 4, s. 36-38

Příspěvek nejprve hodnotí dopad nové regulace hypoték ze strany ČNB (snížení limitu LTV) na trh s hypotékami a na zvyšování základních úrokových sazeb nově poskytovaných hypotečních úvěrů v ČR. Poté rozebírá vliv nadměrného zájmu o nemovitosti a s tím spojený růst jejich cen na další tenze na hypotečním trhu. Dále informuje o projednáváné novele zákona o České národní bance (sněmovní tisk č. 1009), která by měla od července 2017 přiznat ČNB další regulační pravomoci (zejména nastavení až tří úvěrových ukazatelů jako závazné hranice pro poskytování úvěrů nejen ve vztahu k hodnotě zastavované nemovitosti, ale nově i ve vztahu k příjmům žadatele o úvěr, tj. ukazatel LTV, DTI a DSTI, § 45a a § 45b). V té souvislosti dokumentuje aktuální vývoj u nabídkových sazeb hypoték, floatových hypoték a přináší odhad dalšího vývoje. V článku je zdůrazněno, že se dá očekávat prudké zhoršování dosažitelnosti vlastního bydlení ve většině regionů ČR (průměrné ceny vzrostly meziročně o 13 %) a že index dostupnosti bydlení se zvyšuje (průměr za ČR je 36,7 %, v Praze směřuje k hranici 70 %). -- K doporučením ČNB blíže viz čas. Obchodněprávní revue č. 4/2017, s. 104-107. -- Viz také zpráva z HN č. 117/2017 (19.6.2017), s. 15.

Frank Wiebe

Im Rausch der Daten : Banken und Fintechs

V datovém opojení : banky a fintechy

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 88 (8.5.2017), S. 36

Datová analýza se stává čím dál důležitějším nástrojem pro obchodní strategie ve finančním sektoru. A protože dochází k dynamickému rozvoji umělé inteligence a banky spolu s fintechovými společnostmi stále intenzivněji propojují své služby s počítačovými a mobilními technologiemi, lze očekávat téměř exponenciální růst významu dat, která se tak stanou "surovinou 21. století".

Jakob Blume

In den Startlöchern : Autobanken

Na startovní čáře : autobanky

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 91 (11.5.2017), S. 34

Poskytovatelé finančních služeb pro zákazníky německých automobilek (tzv. autobanky) uvažují o udržitelnosti svého dosavadního obchodního modelu. Před nové výzvy branže staví nejen očekávaný nástup tzv. zasíťovaného automobilu (connected car), ale také rostoucí obliba různých mobilních aplikací a zejména ve větších městech i silící poptávka po sdílení vozů (carsharing). Pouze úvěrové a leasingové smlouvy již zřejmě nezaručí autobankám jejich obrát. Otázkou ovšem je, zda Daimler Financial Services, Volkswagen Financial Services a další budou vůbec mít kapacitu konkurovat etablovaným fintechům typu Paypal nebo malým start-upům vyvíjejícím aplikace pro bezhotovostní platební styk a pro služby spojené s mobilitou.

Jakob Blume

In der Warteschleife

Nezavěšujte, prosím, jste v pořadí

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 100 (24.5.2017), S. 34-35

Argentina se 16 let po svém státním bankrotu již vyrovnala s většinou svých zahraničních věřitelů, kteří v roce 2005 nepřistoupili na konverzi svých pohledávek jejich snížením o dvě třetiny. Vláda prezidenta M. Macriho dosáhla na tomto poli kompromisu, podle něhož bude těmto věřitelům vyplaceno mezi 150 až 170 procenty nominální hodnoty jejich dluhopisů. Nicméně držitelé argentinských státních dluhopisů ještě v jejich podobě fyzického certifikátu mají nadále potíže při domáhání se svých podílů u argentinského ministerstva financí. V Německu se jedná o několik stovek především drobných investorů, jejichž depozitář cenných papírů při Deutsche Börse se navíc zdráhá přijmout zpět dluhopisové certifikáty po jejich nutném ověření u argentinského soudu.

By Leo Lewis, Tom Mitchell and Yuan Yang

Is China turning Japanese?

Vydává se Čína japonskou cestou?

Financial Times, Vol. 2017, No. 39484 (29.5.2017), p. 7

Před více než třiceti lety došlo v Japonsku k růstu bubliny cen nemovitostí a akcií a následně k jejímu prasknutí, což na řadu let poškodilo ekonomiku země. V Číně se nyní objevují obavy z podobného osudu. Důsledky by byly devastující i pro světové hospodářství, protože Čína představuje 40 % celkového růstu. Prezident Si Ťin-pching vyzval představitele země, aby zajistili "finanční bezpečnost". Podle některých analytiků je však zdůrazňování podobnosti mezi Japonskem 80. let a dnešní Čínou přehnané.

Michal Lehuta

Koniec českých intervencí příliš vel'a nezmení, môže zvýšiť úroky : kurz českej koruny

Trend, Sv. 27, (2017) č. 17, s. 18-19

Příspěvek identifikuje a hodnotí dopady ukončení umělého oslabování kurzu české koruny Českou národní bankou z dubna 2017 na českou ekonomiku i vzájemné ekonomické vztahy mezi ČR a SR. Autor zdůrazňuje, že přechod české koruny z intervenčního režimu do tržního prostředí nabídky a poptávky byl klidný a posilování koruny je zatím velmi slabé (i přes velký přebytek zahraničního obchodu ČR). Uvádí, že se již v letošním roce dá očekávat zvyšování rekordně nízkých základních úrokových sazeb v ČR. Předkládá také stručné odhady posilování kurzu koruny vůči euru v budoucnu. -- Další informace k ukončování kurzového závazku viz čas. Bankovníctví č. 5/2017, s. 10-12.

Michal Střecha

Měnové dopady veřejného dluhu

Scientia et Societas, Sv. 13, (2017) č. 1, s. 39-60

Cílem příspěvku je zjistit, zda růst veřejného dluhu a jeho jednotlivých forem má měnové dopady a vede k nárůstu nabídky peněz v ekonomice, případně jaké subjekty z toho těží. Autor se ve své analýze zaměřuje výlučně na růst či pokles měnové báze a měnového agregátu M1 (tj. oběživo a vklady na běžných účtech). Dochází k závěru, že pro dosažení růstu měnové báze i M1 jsou z forem veřejných dluhů nejvhodnější zahraniční půjčky. Ty také oproti aktivitám centrální banky na trhu se státními dluhopisy vedou k růstu zahraničních aktiv u centrální banky a posilují kurz národní měny. Na druhou stranu ale úrokové platby mají potenciál nabídku peněz snižovat. Důležitým úkolem veřejného sektoru je proto vhodné řízení struktury veřejného dluhu, jež tak představuje jeden z nástrojů měnové politiky. - Pozn.

Frank M. Drost

Neue Allianzen : Geschäftsmodell Sparkasse

Nové aliance : spořitelna jako obchodní model

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 94 (16.5.2017), S. 30

Nadace pro mezinárodní kooperaci při Německé asociaci spořitel a zemských bank (DGSV) zaznamenává velkou zahraniční poptávku po informacích o systému německých spořitel. Na spořitelní model plánuje přejít kubánská Banco Popular fungující dosud na principu družstevní zálohy. O systém veřejnoprávních komunálních bank se zajímá také irský vládní kabinet, který hodlá pro jejich zakládání vytvořit odpovídající právní rámec. A posílit postavení lokálních bank ve své zemi by chtěla rovněž čínská vláda v souladu se svou strategií oživení vnitřního trhu. Čínský bankovní svaz už za tímto účelem uzavřel s DGSV partnerství.

Novela dluhopisového zákona

Právní rozhledy, Sv. 25, (2017) č. 8, s. II (aktualita)

Informace o návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech (sněmovní tisk č. 1062). Důvodem předložení novely je zejména snaha odstranit nedostatky ve stávající zastaralé právní úpravě hypotečních zástavních listů. Chybí v ní celá řada právních ustanovení a institutů, které jsou v právních řádech vyspělých evropských států zakotveny. Následkem je pak nižší atraktivita emise hypotečních zástavních listů českými bankami oproti obdobným cenným papírům emitovaným zahraničními konkurenčními hráči na trhu. Příspěvek identifikuje nedostatky současné právní úpravy a shrnuje hlavní změny, které navrhovaná novela přináší. Je zdůrazněno zvýšení ochrany zájmu investorů zejména do krytých dluhopisů.

Anna Balcarová

Nový zákon o spotřebitelském úvěru

Právní rozhledy, Sv. 25, (2017) č. 8, s. 272-277

Článek poukazuje na změny, jež přinesla nová právní úprava ve formě zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, do problematiky spotřebitelských úvěrů. Autorka porovnává předchozí právní úpravu s novým zákonem a zdůrazňuje, že tento zákon je daleko podrobnější a zákonodárce vedený snahou o prohloubení ochrany spotřebitele výrazně zvýšil nároky kladené na poskytovatele a zprostředkovatele těchto úvěrů a celkově zpřísnil podmínky, za nichž lze spotřebitelský úvěr poskytnout. Informuje, že nový zákon dopadá i na spotřebitelské úvěry na bydlení a transponuje také směrnici o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení (č. 2014/17/EU). Autorka se dále věnuje dohledu nad dodržováním povinností ze strany ČNB, osobám oprávněným poskytovat úvěr (poskytovatelé, zprostředkovatelé, personální předpoklady), pravidlům jednání se spotřebitelem, smlouvě o spotřebitelském úvěru (náležitosti, předčasné splacení úvěru, odstoupení, prodloužení spotřebitele) a správním deliktům v novém zákoně o spotřebitelském úvěru. - Pozn.

Andrea Cünnen

Pokern um jeden Cent : Ramschanleihen

Hrát poker o každý cent : podřadné dluhopisy

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 97 (19.5.2017), S. 32

Výnosnost eurových dluhopisů podniků se špatnou bonitou (tzv. podřadných dluhopisů či junk bonds) se propadla na historicky nízkou úroveň 2,6 procenta. Přesto ale je o tyto obligace ze strany investorů nadále značný zájem. V uplynulých deseti letech se také trh s nimi více než zecťynásobil na 330 miliard eur. Za tímto vývojem do značné míry stojí měnová politika Evropské centrální banky, která se v rámci kvantitativního uvolňování zaměřila na nákupy dluhopisů podniků s pozitivněji hodnocenou bonitou a mnoho investorů z nich vytlačila. S očekávaným utlumováním uvolněné měnové politiky proto rostou obavy z výrazného propadu kurzů podřadných dluhopisů a s tím spojených turbulencí na evropských kapitálových trzích.

Andrea Lacková

Revízia prospektovej smernice – reálne zlepšenie alebo len splnenie jedného z bodov akčného plánu únie kapitálových trhov? [elektronický zdroj]

Biatec, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 6-10

K návrhu nového prospektového nařízení Evropské unie, které má nahradit směrnici č. 2003/71/ES a jehož prosazení bylo jedním z hlavních témat slovenského předsednictví v Radě EU. Článek shrnuje nové požadavky na náležitosti prospektu cenného papíru a podmínky, za nichž jsou emitenti povinni prospekt vyhotovit či budou moci uplatnit výjimku z této povinnosti. Autorka považuje prospektové nařízení za jedno z důležitých opatření v procesu vytváření unie kapitálových trhů, jeho faktický přínos ale bude záviset na podobě následných prováděcích nařízení a dalších integračních krocích. - Pozn. Plný text dostupný z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2017/01-2017/Biatec_17_01_web.pdf

Martina Kláseková

Slováci začínajú horšie splácať úvery : zlyhané úvery

Trend, Sv. 27, (2017) č. 18, s. 28-29

Blíže k problematice zvyšování počtu nesplacených spotřebitelských úvěrů na Slovensku. Národní banka Slovenska upozorňuje, že podíl úvěrů slovenských domácností na jejich disponibilních příjmech je druhý nejvyšší mezi jedenácti zeměmi střední a východní Evropy, jako jediný výrazně roste a od krize se jeho hodnota zdvojnásobila. Růst podílu úvěrů v selhání je doplněn nárůstem výšky jednotlivých úvěrů a prodlužováním jejich splatnosti. Čistá míra selhání spotřebitelských úvěrů strmě a soustavně roste, zatímco trend čistých selhání u úvěrů na bydlení je prakticky nulový. Příspěvek také dokumentuje trendy v úročení spotřebitelských úvěrů na Slovensku a pohled na problematiku úvěrů v selhání ze strany vybraných bankovních institucí.

Ľubica Dunajová

TARGET2 Securities – Slovensko ako súčasť procesu integrácie finančných trhov v Európe [elektronický zdroj]

Biatec, Sv. 25, (2017) č. 2, s. 15-17

Národní banka Slovenska a Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s. (CDCP) byly v únoru 2017 účastníky čtvrté migrační vlny do systému TARGET2 Securities (T2S), což je jednotná technická platforma eurosystému pro vyrovnávání obchodů s cennými papíry prostřednictvím majetkových účtů v centrálních depozitářích a peněžních účtů u centrálních bank. T2S je zatím určený pouze pro eurové transakce, centrální banky mimo eurozónu se však budou moci rozhodnout, zda do něj zapojit také své měny. Článek popisuje přípravné práce NBS a CDCP na vstup do T2S a přibližuje jednotlivé fáze testování konektivity centrálních depozitářů a centrálních bank. - Pozn. Plný text dostupný z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2017/02-2017/Biatec_17_02_web.pdf

Patrick Lane

Ten years on : special report on international banking

Po deseti letech : zvláštní zpráva o mezinárodním bankovníctví

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9039, centr. sect. (16 p.)

I po deseti letech lze pociťovat účinky finanční krize, nicméně banky se učí žít v novém prostředí. Jednotlivé články přílohy přinášejí stručný popis krize v letech 2007-08, rozebírají stav evropských a amerických bank, mezinárodní regulace a finančních technologií a zamýšlejí se nad otázkou, kdy nastane další kritická situace a jak bezpečné jsou banky.

Céline Choulet

The future of US banking regulation in question [elektronický zdroj]

Nejistá budoucnost bankovní regulace v USA

Conjoncture, No. 5 (2017), p. 2-14

Jednou z klíčových změn, o které uvažuje Trumpova administrativa ve Spojených státech, je deregulace finančního sektoru s cílem podpory hospodářského růstu a tvorby pracovních míst. Přesná podoba případných změn není zatím jasná a je také sporné, zda by deregulace získala podporu v americkém Kongresu. Autorka v článku analyzuje návrhy, o kterých se diskutuje, mj. ten, že by se hlavním měřítkem solventnosti bank stal pákový poměr (leverage ratio) a že by došlo k omezení aplikace basilejských pravidel. - Pozn. -- Dostupné také ve francouzské jazykové verzi. -- K plánům na deregulaci bank v USA viz také příspěvek v čas. Bankovníctví č. 5/2017, s. 36-37. Plný text dostupný z: <http://economic-research.bnpparibas.com/Views/ConjoncturePublication.aspx?Lang=en-US>

By Marco Del Negro ... [et al.]

The great escape? : a quantitative evaluation of the Fed's liquidity facilities

Velký únik? : kvantitativní zhodnocení nástrojů na podporu likvidity amerického Fedu

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 3, p. 824-857

V prosinci r. 2008 se sazba federálních fondů v USA (federal funds rate) snížila na nulu, měnová politika tedy dosáhla svých limitů (nebylo možné úrokové sazby dále snižovat). Americký Fed proto přikročil k aplikaci nekonvenčních nástrojů měnové politiky. Autoři v článku s pomocí speciálního modelu zjišťují, že Fed díky využití nástrojů na podporu likvidity zabránil v letech 2008-2009 možnému opakování tzv. "Velké deprese". - Pozn.

Unshackled algorithms : machine-learning in finance

Nespoutané algoritmy : machine learning ve financích

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9042, p. 62

Machine learning začíná měnit svět financí. Jedná se o druh umělé inteligence, který inovativní fintechové firmy používají ke všemu od ochrany před podvody až po nalézání nových obchodních strategií. Velké finanční fondy využívají machine learning k identifikaci rizik, správě portfolia, schvalování půjček či obchodování.

Frank Wiebe

Völlig losgelöst im Cyberspace

Zcela odpoután v kyberprostoru

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 99 (23.5.2017), S. 28-29

Kurz virtuální měny bitcoin prolomil hranici 2000 amerických dolarů. Kritici a insideři sice varují před rizikem investiční bubliny, nadšení investorů však tato varování zatím netlumí. Naopak začíná vznikat řada projektů, která by bitcoin, ale i další kryptoměny jako ether či XRP dále integrovala se službami a produkty na finančních trzích. -- K fungování a etablování bitcoinu viz také článek na s. 29; k rozvoji kryptoměn viz také komentář na s. 27.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 2017, č. 5

Finanční analytický útvar loni zajistil téměř čtyři miliardy korun (s. 8); Doba stálé koruny je za námi, nastal čas normalizace (s. 10-12); Londýn zůstane globálním finančním centrem Evropy i po brexitu - rozhovor s Jeremy Brownem (s. 15-18); Novinky v investování i v exekucích - dění v legislativě (s. 19); Regulatory sandbox - nástroj podpory technologických inovací (s. 22-24); Významný rok 2016 - z pohledu náměstkyně Lenky Dupákové (příloha Top finance s. 4-5); EUROFI 2017: trendy a výzvy pro bankovní industrii (s. 32-35); Regulace, která měla odstranit rizika, vede k další likvidaci (s. 39-41); Slovenské banky ministři financí: banková daň brzdí investice do rozvoje (s. 44-45); GDPR na Slovensku: banky mení interní procesy a cílí na vztahový marketing (s. 48-49); GDPR - nejvyšší čas začít s technickým řešením (s. 52-53).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Mohammed Al-Jadaan ; [rozhovor vedl] Mathias Brüggmann

"Toyota statt Rolls-Royce"**"Toyota místo Rolls-Royce"**

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 82 (27.4.2017), S. 5-6

Rozhovor s ministrem financí Saúdské Arábie M. Al-Jadaanem k opětovnému vstupu jeho země na mezinárodní kapitálové trhy, vývoji saúdských veřejných financí a částečné privatizaci státního ropného koncernu Aramco prostřednictvím veřejné nabídky akcií. Ministr Al-Jadaan přibližuje svou strategii emise státních dluhopisů na mezinárodních trzích a plánovanou konsolidaci veřejných rozpočtů. Za účelem dosažení vyrovnaného státního rozpočtu v roce 2020 Saúdská Arábie zatíží odvody "nezdravé komodity" jako cigarety a cukr, zavede pětiprocentní sazbu daně z přidané hodnoty a bude směřovat subvence cen energií především směrem k nízkopříjmovým skupinám obyvatelstva. Příjmy z prodeje akcií koncernu Aramco ovšem nebudou součástí rozpočtových příjmů, ale poplynou výlučně do státního investičního fondu PIF, který bude polovinu svých prostředků investovat v zahraničí. Ministr také nevylučuje privatizaci dalších saúdskoarabských firem. -- K tématu se zaměřením na hospodářské vztahy mezi Saúdkou Arábií a Německem viz články na s. 1 a 4.

António Costa ; [rozhovor vedla] Sandra Louven

"Wir haben einen besseren Weg gefunden"**"Nalezli jsme lepší způsob"**

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 103 (30.5.2017), S. 10

Rozhovor s portugalským předsedou vlády A. Costou o hospodářských perspektivách jeho země a Evropské unie. Evropská komise ukončila po sedmi letech řízení s Portugalskem kvůli nadměrnému schodku státního rozpočtu. Hospodaření portugalského státu za rok 2016 totiž skončilo pouze s dvouprocentním deficitem k HDP, od čehož si Costa slibuje i brzké zvýšení ratingu pro portugalské státní dluhopisy. Zároveň zdůrazňuje, že hospodářská a fiskální politika jeho vlády vsadila spíše na podporu domácností a soukromých investic než na krácení výdajů. Problémem ale zůstává nadále vysoký objem nedobytných úvěrů v bilancích bank (až 17 %). Zde portugalská vláda ovšem neplánuje založení národní bad bank, ale hodlá spolu s centrální bankou vytvořit systém koordinace mezi bankami při vymáhání problematických pohledávek. V otázce další evropské integrace se Costa vyslovuje pro zřízení společného pojištění v nezaměstnanosti, zavedení systému ochrany vkladů v rámci bankovní unie a vytvoření rozpočtové kapacity pro zajištění konvergence mezi ekonomikami států eurozóny.

Konrad Fischer

Die teuerste Baustelle unserer Zeit : Energiewirtschaft

Nejdražší staveniště naší doby : energetické hospodářství

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 17, S. 74-79

V Německu začalo postupné odstavování 19 jaderných elektráren. Jedná se o nejdražší stavební projekt současnosti. Odstavení a rozebrání všech 19 elektráren by mělo stát 25 miliard eur. Celé s tím spojené odvětví poskytovatelů služeb si mne ruče. Autor článku navštívil bývalou jadernou elektrárnu Stade, která byla odstavena jako první v roce 2003.

Reiner Reichel

Ein praxisferner Gesetzentwurf : Politiker vergeben die Chance, Strom für Millionen Mieter billiger zu machen

Praxi vzdálený návrh zákona : politici promarní příležitost na levnější proud pro miliony nájemníků

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 92 (12.5.2017), S. 35

Německé Spolkové ministerstvo hospodářství navrhuje zákon na podporu "nájemnického elektrického proudu", který by nájemníky a pronajímatele motivoval k využívání fotovoltaických panelů na střechách svých domů. Nájemníci by tak měli dostávat subvenci mezi 2,21 až 3,81 centy za kilowatthodinu vyprodukovaného nebo i spotřebovaného "zeleného proudu". Ze zákona by měli profitovat i pronajímatelé, kteří by jako majitelé nemovitosti mohli podle ministerstva počítat s výnosem své investice mezi 5 až 7 procenty ročně. Podle článku však zákon obsahuje řadu slabých míst, za což je ostře kritizován. Terčem kritiky je především povinnost pronajímatelů hradit živnostenskou daň nejen z přímého prodeje elektřiny nájemníkům, ale také z výnosů z pronájmu. Atraktivitu podpory může rovněž snížit okolnost, že subvence se budou týkat pouze střech obytných domů a nikoliv i garáží či dalších nájemníky užívaných objektů.

By Francesco Bianchi and Leonardo Melosi

Escaping the Great Recession

Unikání Velké recesi

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 4, p. 1030-1058

Úrokové sazby v USA se již několik let pohybují na nulové úrovni, zároveň však nedochází k deflaci. Autoři s využitím různých modelů a výpočtů zjišťují, že deflace zatím nenastala vzhledem k nejistotě, jakou hospodářskou politiku přijmout. - Pozn.

Bank of Finland

Favourable developments and new concerns in the global economy [elektronický zdroj]

Příznivý vývoj a nové obavy ve světové ekonomice

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 91 (2017), No. 1, p. 6-23

Příspěvek finské národní banky shrnuje trendy vývoje hospodářského růstu v EU v roce 2016 a na počátku roku 2017, včetně faktorů, které se na vývoji podílely. Měnová politika Evropské centrální banky je stále uvolněná, nákup aktiv bude pokračovat až do konce roku. Průměrná míra nových bankovních půjček domácnostem i nadále klesala. Důvěra v evropské banky rostla, kapitálová přiměřenost se zlepšila. Na hospodářském růstu se podílela především soukromá spotřeba a soukromé investice. Tempo růstu zemí v eurozóně i ostatních členských zemí se liší, tento vývoj bude pokračovat i do budoucna. Problematická situace je v Itálii, která se potýká s vysokým zadlužením a pouze mírným růstem okolo 1 % HDP. Naplnění prognóz může ovlivnit vývoj světové ekonomiky (především plánovaná hospodářská opatření v USA a jejich přijetí či nepřijetí a případný pokles růstu v Číně z důvodu zadlužení), brexit, i finanční a dluhová krize v některých zemích eurozóny. - Pozn. -- Více viz také články na str. 24 a 35 (prognóza vývoje světové ekonomiky + alternativní scénář vývoje). Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2017/05/BOF_bulletin_1_2017.pdf

Jörg Krämer

**Gegen Ungleichheit : wettbewerbsorientierte Verteilungspolitik baut das Einkommensgefälle ab
Proti nerovnosti : na soutěž orientovaná politika přerozdělování odbourá propastné rozdíly v příjmech**
Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 96 (18.5.2017), S. 48

Hlavní makroekonom Commerzbank AG J. Krämer očekává, že technologický rozvoj bude ještě nějakou dobu v Německu výrazně prohlubovat rozdíly v příjmech obyvatelstva. Excesivním sociálním nerovnostem a ztrátě legitimacy tržní ekonomiky lze ale podle něj předejít větším odbouráním zahraničněobchodních bariér i zvýšenou státní aktivitou při financování a reformách systému vzdělávání a školství.

Home-cooked policies : Trumponomics

Domácí politika : trumponomie

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9040, p. 14-16

Rozbor hospodářské politiky nové americké administrativy nevyznívá příznivě. Ekonomická strategie obsahuje dobré body, ale není koherentní a dostačující. Prezident Trump slibuje velké daňové škrtky, rozmach investic a menší obchodní deficit, ale všechno splnit nedokáže. -- Viz i další články na s. 8 a 16-18.

Hongbin Li ... [et al.]

Human capital and China's future growth

Lidský kapitál a budoucí růst Číny

The Journal of economic perspectives, Vol. 31 (2017), No. 1, p. 25-47

Od prosazení hospodářských reforem v Číně v roce 1978 rostl hrubý domácí produkt v této zemi ročně tempem téměř 9 %. Determinanty růstu Číny nicméně v současnosti procházejí výraznými změnami - od roku 2014 klesá počet osob v produktivním věku, potenciál přesunu pracovních sil ze státních podniků do soukromého sektoru je omezený (většina čínských zaměstnanců již v soukromém sektoru pracuje; státní podniky se často v oblasti managementu na trhu práce chovají jako podniky soukromé). Autoři v článku zkoumají perspektivy hospodářského růstu v Číně se zaměřením na lidský kapitál a ukazují, že udržování požadovaného tempa růstu 7 % není v příštích dvaceti letech příliš reálné - pravděpodobnější je do budoucna tempo růstu okolo 3 %. V závěru autoři uvádějí některá doporučení. - Pozn. -- Další články k vývoji v Číně viz s. 3-160 (k tomu zda je Čína socialistickou zemí, k tématu znečištění ovzduší, ke změnám politiky jednoho dítěte, k sociálním médiím, k vývoji na realitním trhu a k inovacím).

Thomas Gillet, Myriam Morin Wang, Mathilde Tisseyre

Impact of foreign exchange policies for commodity-exporting countries [elektronický zdroj]

Vliv kurzové politiky v zemích vyvážejících komodity

Trésor-economics, No. 195 (2017), p. 1-8

Komoditní ceny v období 2014-2016 prudce klesly. Pokles se týkal cen ropy, nerostných surovin a zemědělských plodin. Země vyvážející komodity se změnám musely přizpůsobit, některé mj. změnou kurzového režimu (Rusko, Egypt). Autoři v článku zkoumají způsoby, kterými různé skupiny zemí vyvážející komodity na pokles cen reagovaly. Reakce zemí se lišila také podle míry diverzifikovanosti ekonomik, nastaveného kurzového režimu a podle toho, zda se země potýkaly s vnitřní a vnější nerovnováhou již před šokem. - Pozn. Plný text dostupný z: http://www.tresor.economie.gouv.fr/15742_tresor-economics-2017

Letos naše ekonomika zrychlí

Profi poradenství & finance, Sv. 5, (2017) č. 4, s. 51

V r. 2016 vzrostl výkon české ekonomiky o 2,4 %. Hlavním růstovým faktorem byla spotřeba domácností, kterou podpořil dynamický růst zaměstnanosti i mezd v nízkoinflačním prostředí. Článek stručně představuje závěry aktuální makroekonomické prognózy MF ČR na léta 2017 a 2018 a nastiňuje možná rizika hospodářského vývoje. Tabulka seznamuje s hodnotou hlavních makroekonomických indikátorů, jejich vývojem i predikcí za období 2012-2018.

Thomas Hanke, Tanja Kuchenbecker

Macrons schwierige Mission : Frankreich

Macronova těžká mise : Francie

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 90 (10.5.2017), S. 12-13

Nízký hospodářský růst, rigidní pracovní trh, slabá konkurenceschopnost. To jsou hlavní problémy Francie a výzvy pro jejího nového prezidenta E. Macrona. Autoři článku představují slabá místa francouzského hospodářství a odpovědi, jaké na ně nastupující hlava státu nabídla ve svém volebním programu.

Daniel Delhaes, Dietmar Neuerer

Mit freundlicher Unterstützung

S přátelskou podporou

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 99 (23.5.2017), S. 6-7

Němečtí výrobci aut a jejich dodavatelé inkasovali mezi lety 2007 až 2017 od německého státu dotace na výzkum a vývoj za téměř 1 miliardu eur a dalších 181 milionů eur na podporu investic. Pokud se ale k tomu přičtou prostředky na daňové úlevy, šrotovné a další dotační programy, dostalo se za toto období automobilové branži ekonomického stimulu v celkovém objemu za více než 11 miliard eur ročně. Tím ale podpora německé vlády nemusí končit, pokud prosadí předseda koaliční strany CSU a bavorský premiér H. Seehofer dotační program na nákup vozů s diesellovým pohonem. -- Téma shrnuje také článek na s. 1.

Julia Rotenberger

Pioniergeist auf Staatskosten

Průkopnický duch na státní náklady

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 101 (26.5.2017), S. 30-31

V Rusku již od roku 2012 vzniká nové město, první od rozpadu SSSR. Nové sídlo jménem Innopolis se nachází v Tatarstánské autonomní republice a nyní v něm žije 100 obyvatel a pracuje kolem 2000 lidí. Do roku 2035 by však mělo čítat 155 tisíc obyvatel, z toho na 60 tisíc IT-specialistů. Pokud se tato investice ruského státu v celkové výši 66 miliard rublů zdaří, může se stát "malé Silicon Valley" Innopolis důležitým krokem ve zvýšení podílu inovačních technologií na výkonu ruské ekonomiky.

Joe Leahy ... [et al.]

Reinventing Brazil

Znovuobjevení Brazílie

Financial Times, Vol. 2017, No. 39473 (16.5.2017), sep. sect. (8 p.)

Po třech letech hospodářské recese a politických zmatků začíná Brazílie vykazovat známky oživení. Kapitálové trhy jsou optimistické a vláda zavádí hospodářské reformy bez ohledu na průzkumy popularity. Jednotlivé články přehledu se zabývají hospodářskou a politickou situací, finančním trhem a korupcí. Součástí je i rozhovor s ministrem financí Henriquem Meirellem a prezidentem centrální banky Ilanem Goldfajnem. -- Viz i článek ve FT ze dne 26.5.2017 na s. 7.

Hannah Murphy and Valentina Romei

Slow growth and high spending top new leader's in-tray

Pomalý růst a vysoké výdaje jsou na předním místě seznamu úkolů nového vůdce

Financial Times, Vol. 2017, No. 39466 (8.5.2017), p. 3

V souvislosti se zvolením nového francouzského prezidenta se v textu rozebírá, jaké ekonomické dědictví zanechal Emmanuelu Macronovi jeho předchůdce François Hollande. Nově zvolený prezident přebírá ekonomiku, která roste pomalu, ale trvale. Stálým problémem je nezaměstnanost, kterou Hollandova opatření zmírila jen málo. Fiskální deficit se zmenšil zejména díky klesajícím úrokovým sazbám a škrtům ve veřejných investicích, ale pomohly i vyšší daňové příjmy. Francouzské podniky stále tíží regulační břemeno, vysoké daně a neustále se měnící legislativa. -- Viz i články ve FT ze dne 9.5.2017 na s. 9 a ze dne 10.5.2017 na s. 9.

By Pilita Clark

The Big Green Bang

Velký zelený třesk

Financial Times, Vol. 2017, No. 39476 (19.5.2017), p. 8-9

Po desítkách let nenaplněných očekávání zahájil konečně globální energetický systém rozhodující přechod na "zelenou" energii. Vlády se snaží omezit smog a změnu klimatu rychlejším prosazováním technických inovací a škála čistých technologií od solárních parků k autům na elektrický pohon roste tempem, které překvapuje i experty. Výsledkem je sektor obnovitelných zdrojů, který se zdaleka nepodobá tomu před dvaceti lety, kdy byl nákladný, pomalý a jenom v Německu. Dnes jsou rychle rostoucí země jako Čína a Indie hnacími silami transformace, která otřásá podniky a celými odvětvími a staví ropný a plynárenský průmysl před zásadní otázku, zda bude 21. století pro fosilní paliva tím posledním.

Jürgen Flauger, Franz Hubik

Viel Wind mit nichts

Mnoho větru s ničím

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 94 (16.5.2017), S. 14-15

Německá energetická společnost EnBW plánuje ve spolupráci se svým dánským protějškem, podnikem Dong Energy, zřídit do roku 2025 v Severním moři větrný park, jehož provoz se zcela obejde bez státních subvencí. Odpovídající zisk mají zaručit větrné elektrárny s výškou přesahující 300 metrů a turbínami s výkonem 15 megawattů. Pokud se projekt oběma firmám zdaří, bude to znamenat významný průlom v míře úspěšnosti strategie "energetického obratu" (Energiewende), kterou chce německá spolková vláda posunout energetickou politiku směrem k téměř výlučnému využívání obnovitelných zdrojů energie. Musí se ale splnit předpoklad, že ceny elektrického proudu mírně vzrostou a náklady na pořízení technického zařízení v důsledku technologického rozvoje klesnou. -- K tématu viz také rozhovor s předsedou představenstva společnosti EnBW F. Mastiaux v čísle na s. 15 a komentář na s. 24.

Informatika. Počítače

Fuel of the future : the data economy

Pohonná látka budoucnosti : ekonomika dat

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9039, p. 13-16

Pro toto století jsou data tím, čím byla ropa pro to minulé: hnací silou růstu a změn. Toky dat vytvořily novou infrastrukturu, nové byznysy, nové monopoly, novou politiku a zejména novou ekonomii. Digitální informace se liší od předchozích zdrojů; jsou získávány, zpracovávány, oceňovány, kupovány a prodávány rozdílnými způsoby. Mění pravidla trhů a vyžadují nový přístup ze strany regulátorů. O to, kdo by měl vlastnit data a mít z nich prospěch, bude ještě svedena řada bitev. Obrovskou rychlostí narůstá množství dat, které je třeba zpracovat, změnila se kvalita dat a jejich hodnota narůstá. -- Viz i článek na s. 7.

Bernhard Fiedler, Michael Grupp

Legal Technologies: Digitalisierungsstrategien für Rechtsabteilungen und Wirtschaftskanzleien

Legal Technologies: digitalizační strategie pro právní oddělení a právně-ekonomické poradenství

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 19, S. 1071-1076

Digitalizace a automatizace neproniká pouze do medicíny nebo finančnictví, ale také do advokacie a dalších právních služeb. Produkty a služby z oblasti "legal technologies" (či "legal tech") sahají od platform právního poradenství přes kalkulaci soudních výloh až po právní informační systémy, automatizovanou analýzu právních dokumentů a dokonce i jejich tvorbu. Článek nejprve předkládá kategorizaci legal techů z hlediska jejich formálního či materiálního zaměření a uvádí příklady jejich německých poskytovatelů. Dále se zaměřuje na užitečnost legal techů pro různé druhy právních služeb a na výzvy pro jednotlivé právní kanceláře při jejich praktickém užívání. - Pozn.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

By Catherine Stephan

Brexit: the field of possibilities [elektronický zdroj]

Brexit: široké pole možností

Conjoncture, No. 5 (2017), p. 15-23

V červnu 2016 proběhlo ve Velké Británii referendum o tzv. brexitu. Zastánci vystoupení Velké Británie z Evropské unie v referendu vyhráli. V březnu 2017 aktivovala britská premiérka T. Mayová článek 50 Lisabonské smlouvy o vystoupení z EU. Proces vystoupení bude nicméně pravděpodobně trvat delší dobu a bude nutné během něj vyřešit řadu problémů a otázek (mj. dohodnout částku, kterou VB EU zaplatí, stanovit práva občanů EU, kteří dlouhodobě pobývají ve VB). Autorka v článku shrnuje dosavadní situaci okolo brexitu (aktivace článku 50 a očekávaná jednání), popisuje obchodní vztahy mezi Británií a EU a diskutuje o možném typu vztahu mezi oběma celky v budoucnu. - Pozn. -- Dostupné také ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: <http://economic-research.bnpparibas.com/Views/ConjoncturePublication.aspx?Lang=en-US>

Julian Nida-Rümelin, Albrecht von Müller

Europa reloaded : Julian Nida-Rümelin und Albrecht von Müller erkennen in Macrons Wahlsieg große Chancen

Druhý dech Evropy : Julian Nida-Rümelin a Albrecht von Müller vidí v Macronově volebním vítězství velké šance

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 97 (19.5.2017), S. 72

V souvislosti s nástupem nového francouzského prezidenta E. Macrona do úřadu autoři předkládají své představy dalšího směřování evropské integrace. Společná hospodářská a fiskální politika alespoň v eurozóně je podle nich nezbytná, pro její dosažení bude však nutné uzavřít "historický kompromis" mezi francouzským a německým přístupem k integraci. Eurozóna by měla dostat jak společný rozpočet a jednotnou hospodářskou vládu, jak prosazují Francouzi, tak soustavu nepřekročitelných fiskálních pravidel, jak požadují Němci. Zároveň si ale evropští politici musí přiznat, že jen jeden způsob integrace neuspokojí všechny členské státy EU. Bude tedy neméně nutné otevřeně přikročit k vícerychlostní Evropě, v níž by si jednotlivé státy směly vybrat mezi 3 úrovněmi vzájemné spolupráce: 1) evropským jádrem se transnacionálně fungujícími společnými institucemi; 2) širší skupinou zemí, která by zakládala své společné politiky mezivládními dohodami; 3) evropskou zónou volného obchodu.

By Tony Barber

Europe's new divisions

Nové dělicí čáry v Evropě

Financial Times, Vol. 2017, No. 39472 (15.5.2017), p. 7

V příspěvku se zdůrazňují stále větší třecí plochy mezi západními a východními zeměmi EU. Sřet národních zájmů, hodnot a vizí budoucnosti vytváří riziko, že některé země v každé polovině kontinentu půjdou opačným směrem a z dlouhodobého hlediska ohrozí jednotu EU. Další trend se týká Albánie, Makedonie, Srbska a jiných balkánských zemí, které usilují o členství v EU, ale jejich přijetí zůstává v nedohlednu.

Andreas Kluth

Mehr Flexibilität - jetzt! : Europa

Více flexibility - teď! : Evropa

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 92 (12.5.2017), S. 12-13

Stávající podoba integrace zemí Evropské unie a eurozóny skýtá podle autora nebezpečí postupné eroze, která v minulosti potkala někdejší Svatou říši římskou nebo systém zlatého standardu. Státy Evropské unie by si proto měly vážně položit otázku, zda neudělat podobný krok jako první ministr financí USA Alexander Hamilton, když prosadil ručení federální vlády za závazky jednotlivých států konfederace. Společná fiskální politika by ovšem přinejmenším pro měnovou unii nutně znamenala zřízení společné vlády, jež by svou legitimitu odvozovala z výsledků všeobecných demokratických voleb. Protože však ani zespolečnění dluhů, ani odstoupení národní suverenity se alespoň zatím nezdá v Evropě jako příliš průchodné, bylo by nejvhodnější alternativou vícerychlostní společenství,

jehož členové by se primárně soustředili na eliminaci společných hrozeb a otázky další spolupráce by vyhradili do sféry pragmatického vyjednávání a flexibilních vztahů.

Ruth Berschens, Martin Greive, Jan Hildebrand

Schäubles Plan birgt Tücken : Europäischer Währungsfonds

Schäubleho plán skrývá záludnosti : Evropský měnový fond

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 104 (31.5.2017), S. 9

Německé ministerstvo financí vypracovává návrh na přeměnu Evropského stabilizačního mechanismu (ESM) na Evropský měnový fond, který by v rámci Evropské unie dohlížel na dodržování fiskálních pravidel a za podmínky účasti ostatních věřitelů by poskytoval záchranné úvěry členským státům procházejícím ekonomickým šokem. Podle analýzy Institutu pro německé hospodářství (IW) by vznik takového fondu nemusel vyžadovat změnu unijních smluv. Je ovšem iluzí, že by ostatní členské státy akceptovaly agendu fondu, která by zcela vyhovovala německým přáním na dodržování finanční disciplíny bez sdílení rizik a dluhů. -- K alternativnímu návrhu Evropské komise viz článek a komentář v HB č. 105/2017 (1.6.2017), s. 9 a 12.

Mihaela Simionescu ... [et al.]

The effects of European economic integration and the impact of brexit on the UK immigrants from the CEE countries

Efekty evropské ekonomické integrace a dopad brexitu na status imigrantů ze zemí střední a východní Evropy ve Velké Británii

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 20, (2017) No. 1, p. 29-47

Příspěvek ukazuje, že v závislosti na členství zemí střední a východní Evropy v Evropské unii významně rostl počet migrantů z těchto zemí do Velké Británie. Autoři modelovým způsobem zjišťují vliv hospodářské integrace na imigraci z méně rozvinutých zemí a dále možný dopad brexitu a změn migrační politiky Velké Británie na východoevropské imigranty. Zaměřují se také na empirické zjišťování pozitivních a negativních vlivů této imigrace na britskou ekonomiku (v období 2004-2014).

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Sunil Mittal ; [rozhovor vedli] Martin Greive, Hans-Jürgen Jakobs, Thomas Sigmund

"Alle müssen von Globalisierung profitieren" : der Chef der Internationalen Handelskammer über Gerechtigkeit, bedingungsloses Grundeinkommen, Protektionismus und Donald Trump

"Z globalizace musí profitovat všichni" : šéf Mezinárodní obchodní komory o spravedlnosti, nepodmíněném základním příjmu, protekcionismu a Donaldu Trumpovi

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 101 (26.5.2017), S. 10-11

Prezident Mezinárodní obchodní komory (ICC) S. Mittal se v rozhovoru domnívá, že nadcházející technologické změny přinesou zánik řady profesí a roboti budou generovat podstatnou část hospodářského výkonu. Úkolem vlád jednotlivých států proto bude zajistit přijatelnou redistribuci takto vzniklého bohatství, aby benefity z globalizace mohlo čerpat co nejvíce lidí. Vyspělé státy jako Německo by pak již nyní měly spouštět první testování realizovatelnosti konceptu nepodmíněného základního příjmu. Proti protekcionistickým tendencím by se podle Mittala měli v první řadě vymezit členové skupiny G20 pod současným německým předsednictvím a jednotlivé vlády by také měly podpořit naplňování programu OSN "Cíle udržitelného rozvoje" (Agenda 2030).

Hao Wu

A commentary on the article on expedited shipments in the WTO Trade Facilitation Agreement

Komentář k článku o spěšných zásilkách v Dohodě o usnadňování obchodu Světové obchodní organizace

Global trade and customs journal, Vol. 12 (2017), No. 4, p. 141-148

Autor v článku rozebírá problematiku spěšných zásilek (expedited shipments), která je ukotvena v 8. odstavci článku 7 (Propuštění a odbavení zboží) Dohody o usnadňování obchodu. Dohoda o usnadňování obchodu vstoupila v platnost v únoru 2017. Mezi otázky, kterými se autor zabývá, patří mj. to, zda spěšné zásilky spadají pod poštovní a kurýrní služby, zda je podstatná váha či hodnota zboží či zda je při přeshraničních spěšných zásilkách nutný přístup na trh. Veškeré závěry, ke kterým autor dochází,

jsou přehledně shrnuty v závěrečné části článku. - Pozn. -- Odkaz na české znění Dohody o usnadnění obchodu je dostupný na stránkách MPO.

Franz Hubik, Sönke Iwersen, Stephan Scheuer

Auf den Spuren der Solarmafia

Po stopách solární mafie

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 83 (28.4.2017), S. 24-25

Čínští výrobci fotovoltaických panelů obcházejí pomocí svých německých kompliců unijní antidumpingová cla. Takovým příkladem z poslední doby může být skupina deseti německých a čínských občanů kolem společnosti Risen Energy GmbH, která je nyní předmětem vyšetřování státních zástupců pro podezření na daňové úniky za 110 milionů eur. Rovněž Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) se intenzivně zabývá obcházením cel při dovozu čínských solárních panelů. Čínští solárníci a jejich evropské společnosti jsou podezříváni z pašování svých produktů přes třetí státy a falšování dovozní dokumentace. V článku citovaní podnikatelé a experti se domnívají, že pašování a obcházení cel podniky ze Země středu je důsledkem čínských nadměrných kapacit a státní podpory jejich výstavby.

By Ben Bland, Tom Hancock and Bryan Harris

Boycott diplomacy

Diplomacie bojkotu

Financial Times, Vol. 2017, No. 39462 (4.5.2017), p. 7

Článek se zaměřuje na otázku, jak Čína využívá regulaci přístupu k rozsáhlému trhu proti svým obchodním partnerům. Poslední obětí je Jižní Korea, která kvůli rozhodnutí Pekingu pocítuje silný úbytek čínských turistů a následně i maloobchodních tržeb. Dopad politického rozhodnutí se projevuje i na poklesu vývozu automobilů značky Hyundai a Kia do Číny. V textu se uvádí přehled čínských sankcí vůči "nepřátelům" od r. 1843.

Ian Laird, Flip Petillion

Comprehensive Economic and Trade Agreement, ISDS and the Belgian veto : a warning of failure for future trade agreements with the EU?

Komplexní hospodářská a obchodní dohoda, urovnávání sporů mezi investory a státem a belgické veto : varování před neúspěchem budoucích obchodních dohod s EU?

Global trade and customs journal, Vol. 12 (2017), No. 4, p. 167-174

Mechanismus urovnávání sporů mezi investorem a státem (investor-state dispute settlement, ISDS) prošel během vyjednávání Komplexní hospodářské a obchodní dohody (CETA) výraznými změnami. I přesto, že byl nakonec zvolen jiný model ISDS než bylo původně v plánu, nebyla tato změna akceptována ze strany některých belgických regionů. Autoři v článku zjišťují, z jakých důvodů došlo v dohodě CETA uzavřené mezi Kanadou a EU ke změně formátu ISDS, jaké byly námitky belgických regionů a čeho tyto regiony nakonec dosáhly. V závěru je nastíněn i další očekávaný vývoj v této oblasti. - Pozn.

Till Hoppe

Ein wenig Mitsprache beim Freihandel : EuGH-Gutachten

Trochu spolurozhodování v otázkách volného obchodu : posudek Soudního dvora EU

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 95 (17.5.2017), S. 13

K nálezů Soudního dvora EU v otázce vymezení kompetencí mezi institucemi EU a členskými státy při ratifikaci mezinárodních obchodních smluv se třetími státy. Podle soudu směřjí národní parlamenty členských států vetovat jejich jednotlivé části týkající se finančních investic a ochrany investorů. Ostatní části obchodních smluv může Evropská komise předkládat ke schválení jen oběma společným zákonodárným institucím, Radě ministrů EU a Evropskému parlamentu. Soud sice nechává otevřené, jakým způsobem bude docházet ke spolupráci mezi unijními a národními institucemi při uzavírání těchto smluvních dokumentů. Podle článku je ale pravděpodobné, že dojde k jejich rozdělení do separátních částí podle způsobu jejich ratifikace.

Iyan I.H. Offor, Jan Walter

GATT article XX(a) permits otherwise trade-restrictive animal welfare measures

Článek XX(a) Všeobecné dohody o clech a obchodu umožňuje využívat opatření, která jinak omezují obchod, za účelem ochrany zvířat

Global trade and customs journal, Vol. 12 (2017), No. 4, p. 158-166

Ochrana zvířat bývá podle autorů obecně označována za nekompatibilní s volným obchodem a pravidly Světové obchodní organizace, nyní se však názory odborníků mění. Protekcionistická opatření zaměřená na ochranu zvířat jsou podle některých výkladů odůvodnitelná článkem XX(a) Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT). - Pozn.

Peter Köhler, Robert Landgraf

Mit aller Macht zurück

Vší silou zpět

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 89 (9.5.2017), S. 30-31

I přes zavedení kapitálových kontrol čínskou vládou na konci roku 2016 nijak nepolevuje investiční činnost čínských firem v zahraničí. V Německu tak nyní objem čínských nákupů akcií a podílů v tamních podnicích dosahuje téměř stejných hodnot jako o 12 měsíců dříve. Mezi nejvýznamnější transakce prvních pěti měsíců roku 2017 patří navýšení podílů čínské investiční skupiny HNA v Deutsche Bank, čímž se HNA stala nejvýznamnějším akcionářem této banky. Dalším příkladem byl vstup čínské korporace Creat do biotechnologického koncernu Biotest či odkup provozu firmy Bosch na výrobu startérů společností Zhengzhou Coal Mining. Podle v článku oslovených expertů dosáhly čínské podniky na domácím trhu limitů svého dalšího růstu a jejich expanze do zahraničí je proto zcela logickým krokem. V samotném Německu by tak v příštích letech měla celá čtvrtina všech fúzí a akvizic jít na konto investorů z Říše středu. -- K některým čínským investičním skupinám s aktivitami v Německu viz článek na s. 31.

Thomas Cernohous, Bianca Ully, Patricia Walter

Österreichs Zahlungsbilanz 2016 [elektronický zdroj]

Rakouská platební bilance v roce 2016

Statistiken - Daten & Analysen, Jg. 2017, Nr. 2, S. 28-39

Analýza vývoje komponent rakouské platební bilance a investiční pozice v roce 2016. Podle předběžných odhadů bude přebytek běžného účtu platební bilance shodný s roky předchozími (tj. kolem 2% HDP). Bilance zahraničního obchodu u zboží a služeb skončila pozitivním saldem ve výši 10,1 miliard eur, přičemž podstatný podíl na docíleném přebytku měly služby spojené s turismem (8,6 mld. eur), zatímco saldo vývozu a dovozu zboží bylo vyrovnané. Bilance přeshraničních služeb podniků byla rovněž kladná, od roku 2008 však její přebytek setrvale klesá (z 5,3 mld. v roce 2008 na 1,4 mld. eur za rok 2016). Saldo investiční pozice rakouských rezidentů vůči zahraničí zato vykázalo rekordní přebytek 18,1 miliard eur, což odpovídalo 5% HDP. - Pozn. Plný text dostupný z: https://www.oenb.at/dam/jcr:d99c79bf-bbda-4d48-a399-2319e3b6b829/stat_2017_q2_gesamt.pdf

Jiří Hamerník

Program Customs 2020

Clo-douane, Sv. 51 (2017), č. 5, s. 12-13

Autor v článku informuje o evropském programu Customs 2020, který podporuje činnosti prováděné členskými státy pro zajištění účinného fungování trhu v oblasti celnictví. V článku jsou uvedeny informace o hlavních oblastech činnosti programu, o jeho realizaci a rozpočtu. Program prosazuje i česká celní správa.

K.L. Astapov

Razvitije sotrudničestva s Kitajem v finansovoj sfere

Rozvoj spolupráce s Čínou ve finanční oblasti

Finansy, Sv. 2017, no. 3, s. 54-59

V článku se rozebírají otázky spolupráce Ruska s Čínou ve finanční oblasti, existující potenciál a překážky dalšího rozvíjení vztahů. Největší pozornost je věnována mezibankovní spolupráci, zúčtování v národních měnách a možností vzájemné součinnosti na finančních trzích. - Pozn.

Fengan Jiang

Should the WTO allow China to impose export duties designed to combat climate change?

Měla by Světová organizace obchodu povolit Číně uvalovat vývozní cla vytvořená za účelem boje s klimatickými změnami?

Global trade and customs journal, Vol. 12 (2017), No. 4, p. 132-140

V červenci 2016 zahájila Evropská unie spolu s USA již třetí řízení proti vývozním clům Číny uvalovaným na některé suroviny. Podle Číny jsou vývozní cla jako součást environmentální politiky této země v souladu s článkem XX GATT. V předcházejících případech však odvolací orgány určily, že Čína nemůže používat vývozní cla ani v případech, kdy je jejich účelem ochrana životního prostředí. Autor v článku nejprve představuje všechny tři případy řešené WTO, které se týkaly vývozních cel Číny, dále diskutuje o tom, zda mohou vývozní cla řešit problém s únikem uhlíku (carbon leakage) a hodnotí význam vývozních cel v kontextu celkové klimatické politiky Číny. - Pozn.

Zdeněk Čejka

Tarifujeme...[1. díl]

Clo-douane, Sv. 51 (2017), č. 5, s. 14

Shrnutí problematiky sazebního zařazování farmaceutických výrobků. Postupy v praxi, výjimky při zařazování. -- Pokračování v dalších číslech.

Talat Kaya, Tolga Tuncer

The legal status of pre-shipment inspection before and after : the WTO Trade Facilitation Agreement
Právní status kontroly před odesláním předtím a potom : Dohoda o usnadňování obchodu Světové obchodní organizace

Global trade and customs journal, Vol. 12 (2017), No. 4, p. 149-157

Dohoda o usnadňování obchodu, která vstoupila v platnost v únoru 2017, zásadně změnila problematiku kontroly zboží před odesláním (pre-shipment inspection, PSI). Dohoda o kontrole před odesláním byla vytvořena v průběhu Uruguayského kola mnohostranných obchodních jednání, přičemž žádná jiná legislativa WTO dosud PSI neupravovala. Odstavec 5 článku 10 Dohody o usnadňování obchodu však PSI výrazně mění - konkrétně je zakázáno využívat kontrolu před odesláním ve vztahu k sazebnímu zařazení a celní hodnotě. - Pozn. -- Česká znění obou dohod viz odkazy na webu MPO.

Podnik a podnikání

Heike Anger

Der gläserne Investor : Brüssel schafft einen Auskunftsanspruch für Unternehmen

Transparentní investor : Brusel vytvoří podnikům nárok na informace

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 89 (9.5.2017), S. 10

K nové směrnici Evropské unie o právech akcionářů (tzv. Shareholders' Rights Directive II, SRD II) měnící směrnici č. 2007/36/EU, kterou schválil Evropský parlament dne 14.3.2017 a jež by měla nabýt platnosti od června 2017. Do dvou let pak musí být transponována do legislativy členských států EU. Směrnice by měla především poskytnout nárok akciových společností na informace o jejich akcionářích, čímž by mělo dojít také k vyššímu zapojení akcionářů do správy podniku. Nová norma tak bude vyžadovat kooperaci od bank, investičních fondů a centrálních depozitářů cenných papírů, a to i těch se sídlem ve třetích zemích.

Martin Hamráček

Živnostenské podnikanie zahraničných osôb na Slovensku

Obchodní právo, Sv. 26, (2017) č. 3, s. 99-107

Článek se zabývá problematikou podnikání zahraničních osob na Slovensku. Autor analyzuje legislativní podmínky pro start podnikání zahraničních osob na Slovensku, především jaké administrativně-právní úkony musí splnit před začátkem podnikání, kdy vzniká jednotlivým osobám oprávnění podnikat, jakým způsobem musí zahraniční osoby dokladovat splnění všeobecných a zvláštních podmínek pro podnikání a co vlastně znamená trvalé usazení zahraničního podnikatele na Slovensku. Podstatné legislativní formulace, které se týkají této problematiky, vysvětluje autor na reálných příkladech z praxe. - Pozn.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Frank Grund ; [rozhovor vedl] Carsten Herz

"Kein Anlass für Entwarnung"

"Není žádný důvod pro odvolání pohotovosti"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 87 (5.5.2017), S. 24-25

Rozhovor s F. Grundem, ředitelem sekce pro dozor nad pojišťovnami při německém Spolkovém úřadě pro dozor nad finančními službami (BaFin). Tématem interview je otázka individuálních solvenčních kvót, které jsou německé pojišťovny povinny poprvé zveřejnit do 20.5.2017, a současná rizika vyplývající pro německý pojišťovací sektor. Největšími výzvami zůstává prostředí nízkých úroků a vysoká volatilita trhů, v krátkodobém a střednědobém horizontu by však potenciálně nejvíce rizikové životní pojišťovny neměly být existenčně ohroženy. -- K povinnému zveřejňování solvenčních kvót viz také komentář v HB č. 99/2017 (23.5.2017), s. 27.

Co na nás chystá Brusel

Profi poradenství & finance, Sv. 5, (2017) č. 4, s. 50

Příspěvek stručně seznamuje s obsahem a hlavními cíli Akčního plánu týkajícího se finančních služeb pro spotřebitele, který zveřejnila Evropská komise 23.3.2017. Tři hlavní oblasti další činnosti pro přiblížení se skutečně jednotnému trhu pro finanční služby jsou charakterizovány jako zvýšení důvěry a posílení postavení spotřebitelů při nákupu služeb doma nebo z jiných členských států; omezení právních a regulačních překážek, s nimiž se potýkají podniky, které se hodlají prosadit v zahraničí; podpora rozvoje inovativního digitálního světa. Akční plán by měl také řešit odstranění překážek a stávajících problémů v oblasti fintech (technologemi umožněné a podporované finanční služby). V článku je pozornost věnována zejména plánům pro oblast pojišťovnictví.

Věra Kuchařová, Olga Nešporová

Česká rodinná politika : podpora rodin s nezaopatřenými dětmi a autonomie rodiny

Fórum sociální politiky, Sv. 11, (2017) č. 2, s. 2-13

Pohled na problematiku základních principů i aktuálního směřování rodinné politiky v ČR. Autorky nejprve rozebírají vývoj rodinné politiky po r. 1989 a charakterizují její základní principy - princip autonomie rodiny, princip subsidiarity a princip participace. V teoretické části dále pojednávají o ideálu fungující rodiny, kde definují rodinu a její základní funkce. Dále se zaměřují na konkrétní opatření pro podporu rodin s nezaopatřenými dětmi v ČR v období 2006-2016. Sledují vývoj v oblasti finanční podpory rodin s nezaopatřenými dětmi (sociální dávky a daňová opatření) a v oblasti vzdělávání a služeb denní péče o děti (nefinanční podpora). V závěrečné části autorky stručně představují preference příjemců opatření i pohled veřejnosti na jednotlivá opatření rodinné politiky. - Pozn.

Niklas Hoyer, Sebastian Kirsch

Das Schicksal kann teuer werden : Risikolebensversicherung

Osud se může prodrazit : rizikové životní pojištění

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 19, S. 83-84

Rodiny, vlastníci nemovitostí a podnikatelé by měli zajistit své rodinné příslušníky. Exkluzivní žebříček WirtschaftsWoche ukazuje nejlepší pojistky v Německu, které zajistí příbuzné v případě smrti.

Carsten Herz

Hallo, Herr Roboter

Zdravím, pane robote

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 104 (31.5.2017), S. 26-27

Umělá inteligence začíná pronikat i do světového pojišťovacího sektoru. První pojišťovny nasazují roboty pro vyřizování bagatelních pojistných událostí a například americký start-up Lapetur Solutions vyvíjí pro zdravotní pojišťovny technologii, jež by na základě "selfie"-fotografie potenciálního klienta dokázala vyhotovit analýzu potenciálních zdravotních rizik a délky dožití. Dceřiná společnost největší globální zajišťovny Munich Re, americký výrobce tepelných zařízení Hartford Steam and Boiler, zase instaluje do svých výrobků senzory vysílající okamžitá upozornění na změny teplot a možná rizika

škod. Podle prognózy německé pojišťovny Deutsche Familienversicherung (DFV) přinese tento vývoj v pojišťovnictví dramatické změny, zejména ve snížení počtu pracovních míst na nižších pozicích. -- K tématu viz také rozhovor s předsedou představenstva DFV S. Knollem na s. 27.

Antonín Daněk

Jaké chyby může zjistit zdravotní pojišťovna kontrolou u zaměstnavatele?

Národní pojištění, Sv. 48, (2017) č. 5, s. 14-18

Bližší ke kontrolní činnosti zdravotních pojišťoven u hromadných plátců zaměřené na kontroly placení pojistného a plnění souvisejících zákonných povinností. Autor upozorňuje na některé problémové oblasti, ve kterých se mohou častěji vyskytovat chyby (nesprávně stanovený vyměřovací základ; neprovedení dopočtu do minimálního vyměřovacího základu; neodhlášení zaměstnance pracujícího na dohodu, když příjem poklesne pod potřebnou částku; nezohlednění příjmu zúčtovaného po skončení dohody; neoznámení vzniku/zániku nároku na platbu pojistného státem; nepodání přehledu o platbě pojistného zaměstnavatele; neoznámení pracovního úrazu; přeplatek ve zdravotním pojištění).

Michaela Veselá

Systém sociálního zabezpečení v Rakousku

Národní pojištění, Sv. 48, (2017) č. 5, s. 9-13

Autorka charakterizuje systém a strukturu sociálního zabezpečení v Rakousku a principy, na kterých je systém sociálního zabezpečení postaven. Přehledně znázorňuje jeho institucionální strukturu s oborovou příslušností. Dále představuje aktuální sazby pojistného v r. 2017 a blíže se zaměřuje na oblast důchodového pojištění, zákonného úrazového pojištění a zdravotního/nemocenského pojištění. V závěru zdůrazňuje, že výdaje v oblasti sociálního zabezpečení jsou v Rakousku jedny z nejvyšších v rámci hodnocení států OECD a podíl těchto výdajů vůči HDP kontinuálně roste, v r. 2016 představoval v součtu 30 % HDP.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Urs Wälterlin

Der teure Traum vom Eigenheim : Australien

Drahý sen o vlastním bydlení : Austrálie

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 106 (2.6.2017), S. 31

Ceny nemovitostí v australských aglomeracích od roku 2012 setrvale rostou. Pro nemalou část společnosti se tak koupě vlastního domu či bytu stává čím dál méně dosažitelnou. Příčinou růstu cen jsou podle článku nejen velkorysá daňová zvýhodnění pro investory na trhu s nemovitostmi (tzv. negative gearing) či chronický nedostatek volných parcel a nefunkční systém plánování bytové výstavby v řadě regionů. Poptávku a cenovou hladinu ovlivňuje také vysoká míra pracovní imigrace vysoce kvalifikovaných a majetných osob přicházejících do Austrálie především z Číny.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2017, č. 23

Nesnesitelná tíha bydlení: ceny nemovitostí nabraly prudký růst, byty se stávají nedostupnými i pro střední třídu (s. 12-17) a další články s tématem realitní bubliny a dostupnosti bydlení na s. 18-21; Širší realita Prahy: zaražení růstu Prahy kvůli nedostatku bydlení nebude znamenat nic jiného než nižší HDP v celém Česku - komentář M. Zámečníka (s. 44-45); Opatrný rozjezd veřejných zakázek: zákon o veřejných zakázkách omezil papírování, naděje, že zadavatelé začnou tendry posuzovat nejen podle nejnižší ceny, se však zatím nenaplnila (s. II-V příl.).

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Chris Giles

Basic income "would fail to reduce poverty"

Základní příjem "by nesnížil chudobu"

Financial Times, Vol. 2017, No. 39484 (29.5.2017), p. 2

Myšlenka vyměnit sociální dávky za nepodmíněný základní příjem získala pozornost v zemích tak rozdílných, jako USA, Švýcarsko a Francie. S limitovanými pokusy se začalo ve Finsku a Nizozemsku, i když žádná země se neodhodlala k úplnému zavedení základního příjmu. V rámci OECD byla zpracována studie k této problematice, z níž vyplývá, že zavedení základního příjmu by nesnížilo chudobu ve vyspělých zemích a vyžádalo by si podstatné zvýšení daní.

Norbert Häring

Dein Freund, der Roboter : Automatisierung

Tvůj přítel, robot : automatizace

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 98 (22.5.2017), S. 12

Článek shrnuje ekonomické analýzy, které oponují prognózám a častým představám o tom, že automatizace výroby s sebou nese nebezpečí výrazné strukturální nezaměstnanosti. Například americký ekonom Dean Baker tvrdí, že je tomu přesně naopak, o čemž má svědčit i několik desetiletí klesající růst produktivity práce. Při platnosti teze o nebezpečích automatizace by totiž měla produktivita správně stoupat. Podle Bakera, ale i Darona Acemoglu a Pascuala Restrepa z Massachusetts Institute of Technology nicméně nástup robotických technologií dokáže vyvážit výpadky v produktivitě způsobené stárnutím populace. Nepříznivá demografie proto nemusí v budoucnu představovat tak výrazný problém pro národní ekonomiky, za jaký je často považována.

Frank Specht

Deutschland sucht Arbeiter : Jobwunder mit Licht und Schatten

Německo hledá pracovníky : světlé a stinné stránky zázraku na pracovním trhu

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 86 (4.5.2017), S. 1, 4

Počet zaměstnaných v Německu sice již několik let setrvale stoupá a i nezaměstnaných je s 2,57 miliony osob nejméně od roku 1991. Současně však zaměstnavatelé vykazují na 1,1 milionu neobsazených pracovních míst. Podle Institutu pro německé hospodářství (IW) je přitom polovina pracovních pozic vypisována z důvodu nedostatku pracovních sil. Spolková ministryně práce Andrea Nahlesová by proto chtěla činnost úřadu práce více směřovat do oblasti poradenství a rekvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných a ohrožených skupin pracovníků. Podle generálního ředitele německých úřadů práce Detlefa Scheela by ale takové změně muselo předcházet více prostředků pro jeho instituci a rozsáhlá debyrokratizace v systémech podpor v nezaměstnanosti a sociálních dávek. -- Rozhovor s D. Scheelem na s. 4-5; k tématu viz také HB č. 101/2017 (26.5.2017), s. 44-51.

Ilona Mendlová, Dalibor Holý

Dlouhodobá nezaměstnanost je nejnižší od roku 1997

Statistika & my, Sv. 7, (2017) č. 4, s. 30-31

Autoři nejprve charakterizují dlouhodobou nezaměstnanost a její nepříznivé průvodní jevy. Dále rozebírají aktuální situaci v České republice a informují o výsledcích mezinárodního srovnání v podílu dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu lidí bez práce. Počet lidí hledajících zaměstnání déle než jeden rok sestoupil v ČR na konci r. 2016 na rekordně nízkou úroveň (75 tisíc osob), podíl k celkovému počtu nezaměstnaných klesl na necelých 39 %. Mezi dlouhodobě nezaměstnanými převládají ženy a lidé ve vyšším věku. Autoři také identifikují trendy vývoje dlouhodobé nezaměstnanosti za období 1993-2016 a dvě vlny jejího nárůstu v ČR. Statistický pohled na dlouhodobou nezaměstnanost doplňují představením regionálních, věkových a vzdělanostních charakteristik. -- Viz také příspěvek na s. 20.

Robin Jessen, Davud Rostam-Afschar, and Viktor Steiner

Getting the poor to work : three welfare-increasing reforms for a busy Germany

Snaha přimět chudé k účasti na trhu práce : tři reformy zvyšující společenský blahobyt v Německu

FinanzArchiv, Vol. 73 (2017), No. 1, p. 1-41

Autoři v článku zkoumají tři varianty rozpočtově neutrálních reforem v Německu, jejichž účelem je zvýšení účasti na trhu práce u osob s nízkými příjmy. První varianta (flat tax scenario) spočívá v zavedení základního nepodmíněného příjmu spolu s rovnou daní, alternativy (employment scenario, full-time scenario) pak zahrnují subvence pro osoby, které odpracují alespoň stanovený počet hodin měsíčně. Všechny tři reformy vedou v různé míře ke zvýšení nabídky práce v prvním decilu rozdělení příjmů, celkovou účast na trhu práce však snižují (popř. je jejich vliv sporný). - Pozn.

Looking east

Pohled na východ

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9042, p. 63

Nebylo by spravedlivé nazývat Francii nemocným mužem Evropy (řada zemí má problémy), ale prostoru pro zlepšování je hodně. Reálný výstup na hlavu se v uplynulém desetiletí sotva zvýšil; vládní výdaje činí 57 % HDP a překračují příjmy z daní; rozpočtový deficit dosahuje 3,4 % HDP a patří k největším v eurozóně. Největším problémem je však nezaměstnanost. Prezident Macron musí předvést německé kouzlo - od marasmu trhu práce k zázraku - za polovinu doby, kterou to trvalo Německu. Za základ úspěchu jsou v článku označeny Hartzovy reformy, ale také jsou uváděny argumenty, proč by je prezident Macron neměl napodobovat příliš otrocky.

M. Ivanova, A. Balajev, Je. Gurvič

Povyšeníje pensionnogo vozrasta i rynok truda

Zvyšování důchodového věku a trh práce

Voprosy ekonomiki, Sv. 2017, no. 3, s. 22-39

Autoři analyzují důsledky zvyšování věku odchodu do důchodu pro ruský trh práce. Na základě kombinace vlastních prognózních odhadů ekonomické aktivity obyvatelstva s demografickou prognózou Rosstatu uvádějí, že k roku 2030 se počet pracovních sil sníží oproti roku 2015 o 5,6 mil. osob. Poptávka po práci se přitom také sníží, ale v daleko menší míře. Jestliže nebudou přijata rázná opatření, vznikne ke konci období deficit pracovní síly rovnající se 6 % ekonomicky aktivního obyvatelstva, což podstatně zbrzdí růst ekonomiky. I rychlé a rozsáhlé zvýšení věku odchodu do důchodu jen částečně zmírní důsledky negativních tendencí pro trh práce. - Pozn.

Ladislav Jouza

Příslib zaměstnání a výběrové řízení

Národní pojištění, Sv. 48, (2017) č. 4, s. 25-27

Článek přehledně shrnuje zákonné požadavky na účastníky jednání před vznikem pracovněprávního vztahu a uzavřením pracovní smlouvy. Upozorňuje na závazky plynoucí z uzavření dohody o přijetí do zaměstnání, charakterizuje možné nepoctivé jednání v rámci jednání o smlouvě a rozebírá další otázky předmluvních právních jednání. Dále představuje zvláštní informační povinnosti zaměstnavatele podle § 30 a § 31 zákoníku práce a zdůrazňuje nutnost seznámit osobu zaměstnance s vyplývajícími právy a povinnostmi ještě před uzavřením pracovní smlouvy.

Claudia Olivetti and Barbara Petrongolo

The economic consequences of family policies : lessons from a century of legislation in high-income countries

Ekonomické dopady rodinných politik : poučení z legislativy v uplynulém století v zemích s vysokými příjmy

The Journal of economic perspectives, Vol. 31 (2017), No. 1, p. 205-230

Autorky v článku zjišťují účinky různých opatření rodinné politiky na zaměstnanost žen, na výši rozdílů mezi platy mužů a žen a na úhrnnou plodnost (total fertility rate). Při výzkumu autorky analyzují dosavadní publikované studie obsahující mezinárodní srovnání i mikrostudie, ve kterých jsou zkoumány účinky vždy pouze jednoho opatření v určité zemi. Mikro- i makrostudie naznačují, že podpora zařízení péče o děti vede k vyšší zaměstnanosti žen. Z literatury, která se zabývá vlivem

rodičovské dovolené a souvisejících práv a benefitů, nevyplývají jednoznačné závěry: mezinárodní srovnání naznačují, že rodičovská práva a související výhody korelují s vyšší zaměstnaností žen-matek, tento účinek se nicméně projevuje zejména u méně vzdělaných žen a u kratší a střední délky rodičovské dovolené. Z mikrostudií vyplývá, že rodičovská dovolená většinou oddaluje nástup do práce, v dlouhém období však míru zaměstnanosti spíše neovlivňuje. - Pozn. -- Další články k tématu "Ženy na pracovním trhu" viz s. 161 a s. 183.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 65, (2017) č. 5

Aktuální aspekty vysílání zaměstnanců v rámci poskytování služeb (s. 9-13); Otázky kolem pracovní doby a odměňování práce ve svátek (s. 18-19); Zdravotní pojištění zaměstnavatele a související právní úprava v roce 2017 (s. 26-30); Evropská unie a zdravotní pojištění - zvláštní případy výdělečné činnosti (s. 31-33); OECD: jak vysoká je skutečná sazba daně z příjmu (s. 37-38).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 12, (2017) č. 6

Novela zákona o nemocenském pojištění - otcovská dávka (s. 3-6); Započítávání přestávek do pracovní doby (s. 16-18); Následky neplatného rozvázání pracovního poměru (2.) (s. 19-22); Povinnosti zaměstnavatele před vznikem pracovního poměru (s. 23-25); Minimum BOZP (s. 28-31); Převedení na jinou práci a přeložení (1.) (s. 32-34); Manželství a zaměstnání - podle ZP a NOZ (s. 39-41); Dohoda o provedení práce (brigáda) - pravidla, zdanění a odvody (s. 46-50); Obec vykonává státní správu (2.) (s. 63-64); Nájem nemovitých věcí z pohledu DPH u neziskových subjektů (s. 65-67); Počátek a konec pracovní cesty zaměstnanců (s. 68-69).

Právo

Petr Černý

(Ne)sdělování informací o platu zaměstnanců veřejné správy

Právní rozhledy, Sv. 25, (2017) č. 8, s. 296-298

V souvislosti s odmítáním poskytnout informace o platu a odměnách úředníků veřejné správy některými orgány veřejné správy v ČR se autor zamýšlí nad otázkou přesahu soudní moci do působnosti moci zákonodárné a nad systémovým nedostatkem práva. Nejprve seznamuje s judikaturou k danému tématu a se zásadním judikátem NSS z října 2014, ze kterého vyplývá, že se informace o platech zaměstnanců veřejné správy podle informačního zákona poskytují. Poté rozebírá praxi nerespektování a záměrného ignorování závazného právního názoru nadřízeného orgánu ze strany některých subjektů i ochranu proti uvedeným obstrukcím ze strany Nejvyššího správního soudu. Polemicky hodnotí řešení NSS, kdy v podstatě teleologickým výkladem s argumentací ochrany práva na informace podle čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod NSS opustil výklad obecných právních norem, který soudní moci přísluší, i dosavadní koncepci správního soudnictví a vytvořil si právní normu vlastní s argumentem, že je toho potřeba. - Pozn.

Sebastian Mock

Das neue Konzerninsolvenzrecht nach dem Gesetz zur Erleichterung der Bewältigung von Konzerninsolvenzen

Nové insolvenční právo týkající se koncernů podle zákona o usnadnění překonání koncernových insolvencí

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 17, S. 951-957

K německému zákonu o ulehčení překonání koncernových insolvencí z 13.4.2017, který vstoupí v účinnost dne 21.4.2018. Zákon mimo jiné umožní celé podnikatelské skupině projednávat své insolvence v navzájem propojených soudních řízeních, žádat o společného insolvenčního správce a jmenovat svého procesního koordinátora. Dále jsou v normě poprvé kodifikována pravidla pro komunikaci mezi insolvenčními správci, soudy a zástupci věřitelů. - Pozn. -- K zákonu viz také Handelsblatt č. 94/2017

(16.5.2017), s. 10.

Christoph Uhländer

Die Krise des Insolvenzsteuerrechts : aktuelle Baustellen im Verfahrens- und Ertragsteuerrecht
Krise daňového práva v oblasti insolventci : aktuální místa zralá na opravu v procesním právu a v legislativě k dani z příjmů a zisku

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 17, S. 923-934

Podle autora je německé finanční právo ve vztahu k insolventcím velmi nepřehledné, k čemuž přispívá i tamní judikatura. Nejednoznačné jsou mimo jiné otázky ručení daňového poplatníka za pochybení daňového poradce a daňového poradce za opominutí svých povinností a neupozornění na hrozící insolventci. Rovněž nejasná je role finanční správy jako vymahatele daní a zároveň i jednoho z věřitelů podniku. Zde se dne 28.11.2016 postaral o nemalý rozruch rozsudek Spolkového finančního dvora, podle něhož je stávající praxe odpouštění daně z příjmů a zisků spojených se sanací podniku v rozporu se zásadou řádné správy. Autor shrnuje a hodnotí reakci zákonodárce na tento judikát a kontextualizuje ji nálezy Soudního dvora EU, které odpouštění zbytku dlužné daně ze strany finančních úřadů nepovažují za nedovolenou státní podporu. - Pozn. -- K rozsudku Spolkového finančního dvora a následné zákonodárné iniciativě viz také: Handelsblatt č. 94/2017 (16.5.2017), s. 10; Der Betrieb sv. 70, (2017) č. 18, s. M5; Der Betrieb sv. 70, (2017) č. 22 s. 1224-1233; Finanz-Rundschau: Ertragsteuerrecht sv. 99, (2017) č. 10, s. 453-457.

Petr Tröster

K systému práva sociálního zabezpečení

Správní právo, Sv. 50, (2017) č. 2, s. 97-112

Přehledový článek o systému práva sociálního zabezpečení v České republice. Autor nejprve představuje současnou základní strukturu tohoto systému se čtyřmi složkami (zdravotní pojištění, sociální pojištění zahrnující nemocenské a důchodové pojištění, státní sociální podporu a sociální pomoc) a krátce shrnuje vývojové tendence systému od r. 1918 do současnosti. Zdůrazňuje podstatné rozdíly nové koncepce sociálního zabezpečení postupně zaváděné po r. 1989 oproti dřívějšímu systému. Poté se věnuje pramenům práva sociálního zabezpečení a oblasti rozhodování a řízení v jednotlivých subsystémech sociálního zabezpečení. Následně se zaměřuje na právní záruky sociálních práv a nároků a na povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů se zřetelem na sociální rizika. Příloha obsahuje aktuální přehled právních předpisů platných pro zkoumanou oblast. - Pozn.

Jan Dědič, Petr Šuk

Nad novelou zákona o obchodních korporacích (aneb sporné otázky nové úpravy zaměstnanecké participace)

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 9, (2017) č. 4, s. 97-104

Článek se věnuje tzv. zaměstnanecké novele zákona o obchodních korporacích. Tou se v akciových společnostech po třech letech znovu zavádí povinnost volby jedné třetiny členů dozorčí rady zaměstnanci společnosti, pokud má společnost více než 500 zaměstnanců v pracovním poměru. Povinná zaměstnanecká participace s sebou přitom nese řadu sporných otázek, k většině z nichž se autoři článku postupně vyjadřují. - Pozn.

Karel Cibulka

Nejvyšší soud České republiky: K ukládání peněžitého trestu v případě účelově založené právnické osoby

Trestněprávní revue, Sv. 16, (2017) č. 5, s. 126-129

K ukládání peněžitého trestu v případě účelově založené právnické osoby, komentovaná judikatura.

Michal Nulíček

Nová evropská legislativa a její dopady na práva a povinnosti ISP

Právní rozhledy, Sv. 25, (2017) č. 9, s. 317-321

Článek přibližuje změny, které Evropská komise navrhuje v rámci Strategie pro jednotný digitální trh tzv. druhým autorskoprávním balíčkem pro oblast právní úpravy činnosti poskytovatelů služeb informační společnosti (ISP). Autor nejprve rozebírá současný stav právní úpravy vyloučení odpovědnosti poskytovatelů služeb informační společnosti (tzv. bezpečný přístav dle směrnice o elektronickém

obchodu a zákona č. 480/2004 Sb.). Dává ho do kontrastu s konkrétními ustanoveními navrhované právní úpravy směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu z r. 2016 a hodnotí její dopady na oblast ISP. Poukazuje také na řadu nedostatků navrhované úpravy vnímaných odbornou veřejností. Uvádí, že navrhovaný režim, kde ISP musí vyhledávat, ověřovat a odstraňovat obsah prostřednictvím neefektivních filtračních mechanismů a kde jsou mu kladeny překážky v možnosti optimalizace jeho služeb, povede ke zmenšení rozsahu a snížení uživatelské přívětivosti služeb i k útlumu digitální ekonomiky. - Pozn.

Stanislav Klika

Nová pravidla ochrany osobních údajů

Veřejná správa, Sv. 28, (2017) č. 10, s. 10-13

Evropský parlament přijal nové nařízení, tzv. obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation - GDPR), které zásadním způsobem změní evropskou legislativu v oblasti ochrany osobních údajů. Pro všechny subjekty (soukromé i veřejné), které zpracovávají osobní údaje občanů Evropské unie, znamená GDPR vznik nových povinností v souvislosti se zvýšením ochrany a práv občanů EU. Nařízení nabude účinnosti 25.5.2018 a v České republice nahradí současnou právní úpravu ochrany osobních údajů. - Pozn.

Lenka Holíková

Odmítnutí dědictví s výhradou povinného dílu

Ad Notam, Sv. 23, (2017) č. 2, s. 7-10

Ustanovení § 1485 nového občanského zákoníku umožňuje neopominutelnému dědici odmítnout dědictví s výhradou povinného dílu. Autorka upozorňuje na některé problémy s praktickou aplikací tohoto institutu a poté představuje německou úpravu odmítnutí dědictví s výhradou povinného dílu a srovnává ji s právní úpravou v českém prostředí. - Pozn.

Lukáš Jícha

Omezení místní příslušnosti exekutorů

Právní rádce, Sv. 25, (2017) č. 4, s. 38-40

Autor kriticky hodnotí očekávané přínosy plánu na zavedení principu teritoriality do praxe soudních exekutorů (prostřednictvím projednávané senátní novely exekučního řádu). Ten spočívá v omezení práva oprávněného na svobodný výběr soudního exekutora a v náhodném přidělení exekučního návrhu soudnímu exekutorovi se sídlem v kraji, v němž je trvalý pobyt dlužníka. Hájí nutnost podpory podnikatelského postavení soudního exekutora a dovozuje, že jediným faktickým dopadem zavedení principu teritoriality by bylo vyloučení konkurence mezi soudními exekutory. Dále zvažuje a navrhuje některé kroky vedoucí k možnému řešení problémů v oblasti exekucí. - Pozn. -- Blíže k připravované novele exekučního řádu s omezením vícečetných exekucí viz Právní rozhledy č. 10/2017, s. II (aktual.).

František Korbel ... [et al.]

Sankční následky neuveřejnění smlouvy v registru smluv

Bulletin advokacie, Sv. 2017, č. 5, s. 32-35

Zákon o registru smluv přináší řadě subjektů, na něž bude uveřejňovací povinnost dopadat, novou povinnost uveřejnit smlouvu v registru smluv. V roce 2017 odstartuje tzv. ostrý režim, v jehož důsledku dojde ke zrušení smlouvy, která měla být v registru smluv uveřejněna, avšak nebyla. Přitom zákon neváže povinnost uveřejnění k určité smluvní straně, ale ke smlouvě jako takové. Nedopadá tudíž pouze na povinné subjekty, ale také na jejich kontraktní protistrany. Určení povinných subjektů v praxi nepředstavuje vždy jednoduchou otázku. Účelem článku je upozornit na hlavní problémy spojené s povinností uveřejnění smluv a sankcí absolutní neplatnosti neuveřejněných smluv. - Pozn.

Kryštof Horn

Svěřenský fond po změnách právní úpravy

Ad Notam, Sv. 23, (2017) č. 2, s. 11-14

Příspěvek představuje a hodnotí změny obsažené v první novele č. 460/2016 Sb. občanského zákoníku, které se s účinností od 1.1.2018 dotknou práva svěřenských fondů, zejména s ohledem na dopady do notářské praxe. Uvádí, že v oblasti svěřenských fondů byly zavedeny nové evidence a administrativní náročnost původně flexibilního institutu narůstá. Nová právní úprava přináší změnu v úpravě

vzniku svěrenského fondu, který nově váže na zápis do zřízené evidence svěrenských fondů. Zásadně omezuje anonymitu jako jednu ze základních výhod konstruktu svěrenského fondu jako takového, a to zejména ve vztahu vůči státním orgánům. - Pozn.

Gerhard Kraft

Unionsrecht als Forschungsgegenstand der Betriebswirtschaftlichen Steuerlehre : illustriert anhand aktuell anhängiger Meilensteinverfahren

Unijní právo jako předmět výzkumu daňové nauky podnikové ekonomie : ilustrováno na základě aktuálně projednávaných precedenčních řízení

Finanz-Rundschau, Jg. 99, (2017) Nr. 9, S. 405-411

Příspěvek zkoumá význam specificky daňově-ekonomické metodiky pro vývoj daňového práva v Evropské unii. Svůj názor na nezbytnost ekonomických analytických metod pro právní argumentaci v daňové oblasti autor dokládá na několika kauzách z let 2015 a 2016 projednávaných u Soudního dvora EU a německých finančních soudů (například se jedná o spor ohledně zdanění vyplaceného vloženého kapitálu ze třetích zemí či o řízení týkající se slučitelnosti práva EU a německých ustanovení o zdanění příjmů plynoucích z přeshraničních převodních cen). - Pozn.

Luboš Brim

Vybrané problémy určování vlastnictví státu k historickému majetku církví

Právní rozhledy, Sv. 25, (2017) č. 8, s. 291-295

Blíže k problematice soudních řízení vedených na základě žalob, jež jsou církevními právníky osobami podávány s odkazem na § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, s cílem dožadovat se určení vlastnického práva státu k historickému majetku církví. Autor se omezuje na problematiku určování vlastnictví státu k věcem nemovitým, přičemž většina závěrů je přiměřeně aplikovatelná také na spory týkající se movitostí. Nejprve se věnuje případům určení trvalého vlastnictví státu s ohledem na porušení blokáce zakotvené v zákonech č. 229/1991 Sb. a č. 92/1991 Sb. Dále rozebírá význam restituovatelnosti majetku, k němuž má být určeno vlastnické právo, a otázky rozložení důkazního břemene v těchto sporech. Zdůrazňuje, že Nejvyšší soud se ve své dosavadní judikatuře měl příležitost vyslovit jen k některým spíše technickým a méně nosným aspektům. Řešení zásadnějších koncepčních problémů se dá očekávat v budoucnosti. - Pozn.

Statistika. Demografie. Sociologie

Deutsche Bundesbank

Demografischer Wandel, Zuwanderung und das Produktionspotenzial der deutschen Wirtschaft = Demographic change, immigration and the potential output of the German economy

Demografické změny, přistěhovalectví a produkční potenciál německé ekonomiky

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 69, (2017) Nr. 4, S. 37-50

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 69, (2017) No. 4, p. 35-47

Prognóza demografického vývoje v Německu do roku 2025 a jeho vlivu na produktivitu tamního hospodářství. Autoři analýzy očekávají, že do roku 2020 bude potenciál ekonomicky aktivních osob stoupat, pak ovšem i přes pokračování vnější migrace dojde k poklesu a v roce 2025 bude potenciál zaměstnanosti na úrovni roku 2016 (za předpokladu trendu čisté migrace 500 tisíc osob za rok 2016 a více než 200 tisíc osob v roce 2025). Zároveň ale vzroste počet osob ve věkové kohortě mezi 60 až 74 lety o 3 miliony, zatímco nižší věkové kohorty zaznamenají pokles či stagnaci. Jako důležité proměnné hospodářského vývoje se tak jeví migrace a vyšší zaměstnanost starších věkových skupin. Demografický pokles ale pravděpodobně nebudou schopny zcela vyrovnat, což se ve střednědobém horizontu zřejmě projeví v poklesu investic podniků a stagnující produktivitě. - Pozn. -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Matthias Bieg, Dieter Schäfer

Preisentwicklung 2016

Vývoj cen v roce 2016

WISTA, Jg. 2017, Nr. 2, S. 76-102

Statistická analýza cenového vývoje v Německu za rok 2016. Průměrný trend vývoje cen byl shodný s rokem předcházejícím. Pokles či stagnaci zaznamenaly zejména ceny v odvětvích dovozu, výroby a velkoobchodu. Naopak stoupající tendenci bylo možné pozorovat ve službách, stavebnictví a u spotřebitelských cen. Nicméně oproti předchozímu roku činila inflace (vyjádřená harmonizovaným indexem spotřebitelských cen) 0,4 procenta, což je o tři desetiny procentního bodu více než v roce předchozím. Rozhodující vliv na celkový cenový index měly ceny energií, jejichž vývoj je v článku podrobněji analyzován. - Pozn.

By Samuel Bazzi

Wealth heterogeneity and the income elasticity of migration

Heterogenita bohatství a důchodová elasticita migrace

American Economic Journal: Applied Economics, Vol. 9 (2017), No. 2, p. 219-255

Autor v článku zkoumá, jak změna příjmu ovlivňuje migraci z chudých zemí. Růst příjmu zvyšuje náklady obětované příležitosti migrace, zároveň ale také odstraňuje omezení likvidity u obyvatel. Oba tyto protichůdné účinky zvýšení příjmu na migraci do jiných oblastí autor využívá ke zjištění celkové důchodové elasticity migrace. Následně autor teorii aplikuje na datech z Indonésie a zjišťuje, že pozitivní příjmový šok v zemědělských oblastech země zvyšuje migraci (u malých vesnic), v nejrozvinutějších oblastech však migrace klesá. - Pozn.

Jiří Kamenický, Karolína Sukupová

Závěr roku 2016 přinesl zlom v cenovém vývoji

Statistika & my, Sv. 7, (2017) č. 4, s. 16-17

Stručně k makroekonomickému vývoji ČR v r. 2016 a dále statistický pohled na oživení cenového růstu na konci roku. Bližší seznámení s růstem spotřebitelských cen od října 2016 (u složek spotřebního koše bydlení a energie, potravin a nealkoholické nápoje a doprava). Autoři upozorňují na výraznou akceleraci cenového růstu nabídkových cen nemovitostí a faktory ovlivňující tento vývoj, na celkové navýšení počtu pracovníků v ekonomice i na silný růst mzdového mediánu ve 4. čtvrtletí roku.

Účetnictví

Zdeněk Morávek

Daňové odpisy u příspěvkových organizací

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 12, (2017) č. 5, s. 69-72

Autor rozebírá problematiku daňového odpisování u příspěvkových organizací a zdůrazňuje, že hlavním problémem je vymezení okruhu subjektů, které majetek mohou daňově odpisovat. Uvádí, že státní příspěvkové organizace jsou výslovně zahrnuty do skupiny odpisovatelů, ale příspěvkové organizace zřízené územně samosprávnými celky nikoliv (ty mohou odepisovat pouze ten majetek, ke kterému mají vlastnické právo). Na řadě praktických příkladů pak ukazuje řešení problematiky odpisování u státních příspěvkových organizací a rozebírá judikát NSS sp. zn. 6 Afs 98/2014-31, jehož předmětem byla skutečnost, zda je organizace zřízená ÚSC oprávněna daňově odpisovat majetek, který jí byl svěřen zřizovatelem. V závěru pak upozorňuje na změny v možnosti daňově odpisovat svěřený majetek, které jsou součástí daňového balíčku.

Petr Zima

Několik úvah k oceňování podniků

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 9, (2017) č. 5, s. 139-142

Článek se zabývá problematikou hodnocení důkazů znaleckými posudky majícími za úkol stanovit hodnotu podniku, případně hodnotu akcií či obchodních podílů. - Pozn.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor**Sv. 24, (2017) č. 4**

Etický kodex je pro auditory závaznou normou (s. 5); Vybrané aspekty etiky z pohledu praxe obchodní společnosti (s. 6-9); Zajištění odborné způsobilosti a řádné péče v podmínkách středně velké auditorské společnosti (s. 10-12); Poskytování neauditorských služeb auditory (s. 13-17); Etický kodex v podmínkách velké auditorské společnosti (s. 17-19); Postavení etiky a etických kodexů v kontextu regulace finančního trhu (s. 20-22); Úloha etiky v účetní a auditorské profesi: rozhovor s Tonym Bromellem, vedoucím oddělení Integrity and Markets Institutu autorizovaných účetních znalců Anglie a Walesu (ICAEW) (s. 23-25); Disciplinární výbor RVDA - vize sankční politiky a právní rámec činnosti - část II (s. 26-31).

Účetnictví v praxi**Sv. 17, (2017) č. 4**

Daňový balíček 2017/2018 - změny v daních z příjmů (s. 4-9); DPH ve stavebnictví (s. 10-14); Účtování o odložené dani - odložený daňový dluh a odložená daňová pohledávka (s. 15-20); Smluvní sankce v podnikatelské praxi - úrok z prodlení a smluvní pokuta v účetnictví (s. 27-35).

Veřejná správa

Barbora Karo, Alena Holásková

Co přináší povinnost elektronické komunikace ve VZ v praxi?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 5, (2017) č. 3 (květen), s. 4-6

Elektronizace veřejných zakázek má přispět ke zjednodušení uveřejňování a zvýšení transparentnosti v rámci postupů při zadávání veřejných zakázek. Nový zákon č. 134/2016 Sb. zavádí zadavatelům a dodavatelům povinnost komunikovat prostřednictvím elektronických prostředků, podle výkladového stanoviska MMR se povinnost elektronické komunikace vztahuje pouze na VZ zadávané v zadávacím řízení, tj. nikoliv na VZ malého rozsahu. Autorky v příspěvku rozebírají některé praktické otázky této povinnosti (nabídky v elektronické podobě, originál bankovní záruky v elektronické podobě, aj.) a uvádějí, že se uvažuje také o stanovení povinnosti všem zadavatelům užívat jediný elektronický nástroj, tzv. Národní elektronický nástroj (NEN).

Tomáš Páleníček, Irena Kaletová

Ochrana a poskytování informací v rámci veřejných zakázek. (I.)

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 5, (2017) č. 2 (březen), s. 24-28

Autoři se zaměřují obecně na ochranu a poskytování informací v rámci zadávání veřejných zakázek s důrazem na otevřené řízení. Věnují se problematice kategorií chráněných informací, které se mohou při zadávání veřejných zakázek vyskytnout, a prostředků jejich ochrany z pohledu zadavatele a dodavatele. Ochrana informací v tomto případě zahrnuje především informace spadající mezi utajované informace, osobní údaje, obchodní tajemství či jiné informace, jejichž ochrana vyplývá ze smluvních ujednání. Břemeno ochrany informací dodavatele leží především na straně zadavatele, kterému je uloženo v zájmu transparentnosti zadávacího řízení zveřejňovat sdělení a vůči němuž uplatňuje veřejnost právo na informace. Mezi prostředky ochrany informací zadavatele patří zejména výjimky z uveřejňovací povinnosti a možnost požadovat po dodavateli přijetí opatření k ochraně informací. Dodavatel je omezen na označení svých informací za důvěrné a v případě neoprávněného poskytnutí jeho informací zadavatelem třetím osobám je oprávněn domáhat se kompenzace.

Lenka Matochová

Stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky. (I.)

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 5, (2017) č. 2 (březen), s. 12-17

Autorka popisuje obecná pravidla při stanovování předpokládané hodnoty veřejné zakázky dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. V této části se nejprve věnuje aspektům stanovení předpokládané hodnoty na základě údajů a informací o podobných zakázkách nebo na základě informací získaných průzkumem trhu, předběžnými tržními konzultacemi nebo jiným vhodným

způsobem. Dále rozebírá, co vše má zadavatel zahrnout do předpokládané hodnoty veřejné zakázky, jaké jsou úlevy spočívající v možnosti zadat určitá plnění samostatně a jaké jsou možnosti pro oddělení části veřejné zakázky (dle § 17 - § 19 ZZVZ).

Lenka Matochová

Stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky. (II.)

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 5, (2017) č. 3 (květen), s. 18-21

Autorka popisuje obecná pravidla při stanovování předpokládané hodnoty veřejné zakázky dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ). V této závěrečné části upozorňuje na odlišnosti nové právní úpravy v porovnání se zákonem č. 137/2006 Sb. Informuje, kdy musí zadavatel stanovit předpokládanou hodnotu (před zahájením zadávacího řízení, před zadáním VZ na základě výjimky podle § 30 ZZVZ i k okamžiku zadání VZ, pokud nebyla zadána v zadávacím řízení). Dále rozebírá, za jak dlouhé období má zadavatel předpokládanou hodnotu počítat (u VZ pravidelné povahy, u VZ na služby a u VZ na dodávky). Autorka zdůrazňuje, že předpokládanou hodnotu stanovuje zadavatel primárně pro své interní potřeby, aby správně určil režim a druh veřejné zakázky a tu pak mohl zadat v souladu se zákonem. Zadavatel tedy obecně nemá povinnost uvádět tuto předpokládanou hodnotu v zadávací dokumentaci.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Veřejná správa

Sv. 28, (2017) č. 10

Rozmístění úřadů by mělo odpovídat přirozeným vazbám v území: rozhovor s Davidem Slámou z MV (s. 2-5); Jičín získal titul Historické město roku 2016, ale nežije jen historií (s. 6-9); Nová pravidla ochrany osobních údajů (s. 10-13); Informace k novele zákona o státní službě (s. 15); Změny služebního poměru: zařazení mimo výkon služby (s. 15-18); Kurzy a vzdělávací akce na objednávku (s. 19); Harmonogram úkolů a lhůt pro volby do Poslanecké sněmovny (s. 22-26); Některé další úkoly a lhůty, které vyplývají ze zákona a vyhlášky (s. 27-28); Starosta a volby do Poslanecké sněmovny (s. 28-29); reSITE 2017: In/visible City přiveze do Prahy světové špičky ve vylepšování měst (s. 30).

Veřejná správa

Sv. 28, (2017) č. 11

Základní signály o obci a její radnici vysílané do světa - prezentace činnosti radnice (s. 2-3); Filip Zdražil: Dvacetiletý mladík nechce používat stejnou sociální síť jako jeho matka - aktivní vytváření image radnice, dialog s veřejností (s. 4-7); Umíte se bavit s novináři? (s. 8-9); Obecní facebooky zažívají rozmach. Pozici ale uhájí i tištěné zpravodaje (s. 10-11); Obce loni hospodařily s přebytkem 27 miliard korun (s. 14); Republika, naše vlast. Část 5. České pivo Pilsner Urquell (s. 15-18); Jak se do média volá, tak se z veřejnosti nemusí ozývat (s. 20-23); Známe nejpřívětivější úřad roku 2017 (s. 24-25); Ženy a bariéry jejich působení v politice (s. 26).

Veřejná správa

Sv. 28, (2017) č. 9

Konference ISSS/V4DIS přinesla několik zásadních témat (s. 2); Nestačí evoluce, potřebujeme digitální revoluci (s. 3-6); Česká republika je na padesátém místě ve světovém žebříčku hodnocení eGovernmentu (s. 7-8); Projekt eSbírký a eLegislativy - současný stav (s. 9); Kanalizace je pro řadu obyvatel Česka stále nedosažitelný luxus (s. 10-11); Proč potřebuje česká veřejná správa řídit kontinuitu svých činností (s. 12-14); Republika, naše vlast. Část 4. Národní divadlo (s. 15-18); Zahradní terapie pro zdravý rozvoj krajů (s. 19); Miroslav Bárta: Žijeme v době na rozhraní (s. 20-23); Zřizovatelé se začali více zajímat o MAP - místní akční plány (s. 24-25); Zahrada Národního divadla aneb Jak zvelebovat zeleň ve městě (s. 28).

Veřejné finance. Rozpočet

Anton Germanovič Siluanov ; [rozhovor vedl] Mathias Brüggmann

"Keine Aufhebung der Sanktionen" : Russlands Finanzminister erwartet kein Entgegenkommen des Westens - aber mehr Investitionen

"Ke zrušení sankcí nedorazí" : ministr financí Ruské federace neočekává od Západu vstřícnost - ale více investic

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 84 (2.5.2017), S. 10

Rozhovor s ruským ministrem financí A. G. Siluanovem o konsolidaci ruských veřejných financí, plánech jeho vlády v oblasti daní a investic a perspektivách ruské ekonomiky. Ruské ministerstvo financí nepočítá s novými infrastrukturními projekty financovanými z veřejných zdrojů, ale spíše se bude soustřeďovat na snižování míry zadlužování země. Pro rok 2017 předpovídá růst HDP ve výši 0,6 % a cenu ropy kolem 40 dolarů za barel, přičemž veškeré příjmy z prodeje ropy a zemního plynu nad touto hranicí by plynuly do zvláštního rezervního fondu. Vláda nicméně v roce 2017 emituje státní dluhopisy za 29 miliard eur na domácím trhu a za 3 miliardy na zahraničních trzích. Rovněž je v plánu daňová reforma, která má při zachování stávající složené daňové kvóty (32 % vůči HDP) snížit daně přímé a zvýšit ty nepřímé. Brzký konec sankcí EU a USA ministr Siluanov nepředpokládá, v oblasti ekonomických vztahů ale doufá, že na obou stranách převáží pragmatismus. -- K momentálnímu stavu rusko-německých vztahů viz článek na téže straně.

Martin Greive, Jan Hildebrand, Donata Riedel

Die große Steuerflut : Geldsegen für den Staat

Velká daňová záplava : peněžní požehnání pro stát

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 88 (8.5.2017), S. 4-5

Podle předběžných odhadů budou daňové příjmy německého státu, spolkových zemí a obcí do roku 2020 o 55 miliard eur vyšší, než bylo dosud očekáváno. Každý rok by tak příjmy veřejných rozpočtů měly být oproti původním plánům o 10 až 18 miliard eur vyšší, přičemž v roce 2020 budou celkové daňové příjmy státu dosahovat rekordních 825 miliard eur. Tato jinak velmi pozitivní zpráva ovšem podle článku přichází pro spolkového ministra financí W. Schäubleho v nevhodnou chvíli, neboť se mu nyní sotva podaří zabránit tomu, aby se otázka zvyšování výdajů či snižování daní stala klíčovým tématem pro nadcházející parlamentní volby v září 2017. -- Článek je rovněž shrnut v čísle na s. 1; k tématu viz také komentář v HB č. 89/2017 (9.5.2017), s. 13; k daňovému zatížení německých občanů a diskusi o případném snižování daní viz HB č. 91/2017 (11.5.2017), s. 1, 4-5.

By Sabrina T. Howell

Financing innovation : evidence from R&D grants

Financování inovací : poznatky z grantů na výzkum a vývoj

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 4, p. 1136-1164

Kritici grantů na výzkum a vývoj někdy poukazují na to, že veřejná podpora výzkumu vytěšňuje soukromé investice a vede k neefektivní alokaci zdrojů. Podpora výzkumu z veřejných zdrojů je odůvodňována neschopností soukromého sektoru zohlednit společenský přínos inovací a tím, že malé firmy v počátcích výzkumu neinvestují dostatečně z důvodu finančních frkcí a nákladného financování z vnějších zdrojů. Autorka v článku zkoumá efektivnost grantů na výzkum a vývoj s využitím dat z programu "Small Business Innovation Research" (SBIR), který provozuje americké ministerstvo energetiky. Dochází k závěru, že poskytnutí grantu v rané fázi výzkumu a vývoje zvyšuje pravděpodobnost získání rizikového kapitálu a vede i k růstu patentové činnosti. - Pozn.

Heiko T. Burret, Lars P. Feld, and Ekkehard A. Köhler

Fiscal sustainability of the German länder : times-series evidence

Fiskální udržitelnost německých spolkových zemí : poznatky s využitím časových řad

FinanzArchiv, Vol. 73 (2017), No. 1, p. 103-132

Autoři v článku hodnotí udržitelnost veřejných financí německých spolkových zemí s využitím dat z období 1950-2011 (pro spolkové země bývalého západního Německa) a 1991-2011 (pro země bývalé NDR). Veřejné finance většiny spolkových zemí s výjimkou Bavorska nejsou podle autorů udržitelné, popř. jsou pouze slabě udržitelné. - Pozn.

Lenka Říhová

Návratnost výběru daní z příjmů osob samostatně výdělečně činných z pohledu státu

Fórum sociální politiky, Sv. 11, (2017) č. 2, s. 14-21

Bliže k problematice rentability výběru daní z příjmů osob samostatně výdělečně činných. Autorka nejprve vymezuje subjekt OSVČ, vývoj jejich počtu a shrnuje situaci OSVČ ve vztahu k daňovým odvodům. Poté vyčísľuje výdaje státu na výběr těchto daní, tedy výdajů finančních úřadů spojených s inkasem daně z příjmů OSVČ, a porovnává je s příjmy státu z činnosti těchto subjektů, tzn. zjišťuje návratnost jejich činnosti z makroekonomického hlediska za období 2011-2015. Mapuje také alarmující situaci vysokého podílu OSVČ na ekonomicky aktivním obyvatelstvu ČR. Prostřednictvím kalkulace potenciální změny příjmů a výdajů státu při snížení podílu OSVČ na úroveň ekonomicky rozvinutých zemí za stávajícího stavu daňového systému dokumentuje přínosy pro státní rozpočet, včetně předpovědi tohoto vývoje na období 2016-2020. - Pozn.

No relief : Greece's debt odyssey

Žádná úleva : řecká dluhová odyssea

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9042, p. 22

Řecký parlament schválil v květnu další balík reforem požadovaných Evropskou unií a Mezinárodním měnovým fondem, hlavními věřiteli Řecka. Cílem bylo získat další finanční pomoc, kterou vláda potřebuje, aby dokázala splnit závazky vyplývající z červencové splatnosti státních dluhopisů. Věci však komplikuje dlouhodobý spor mezi Německem a MMF, protože fond se odmítl zapojit do pomoci Řecku v r. 2015 a teď německý ministr financí Schäuble nechce poskytnout finanční podporu bez účasti MMF.

By Klaus Adam and Michael Grill

Optimal sovereign default

Optimální platební neschopnost státu

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 9, (2017) No. 1, p. 128-164

Autoři si kladou otázku, v jaké situaci je optimální pro plně zavázanou (fully committed) vládu vyhlásit platební neschopnost. Na základě předpokladů malé otevřené ekonomiky s domácím výrobním rizikem a s nepodmíněným (noncontingent) vládním dluhem ukazují, že je za jistých okolností (ex ante) optimální odchýlit se od právně závazné splátky a uhradit dluh pouze částečně, a to i v případě, že to s sebou (ex post) nese značné náklady mrtvé váhy. Nesplacení závazků je však optimální pouze v reakci na dlouhotrvající a velmi závažný negativní šok domácímu produktu. Autoři aplikovali výsledky svého výzkumu na situaci v Řecku, v jehož případě usuzují, že dle optimální politiky platební neschopnosti státu mělo dojít k významně většímu a dřívějšímu nesplacení dluhu v porovnání s rozhodnutími z roku 2012. - Pozn.

Pavel Breinek

Přístupy k fiskální politice jako nástroji stabilizace ekonomiky : historický pohled

Scientia et Societas, Sv. 13, (2017) č. 1, s. 61-72

Článek popisuje změny v postojích vlád vyspělých států a v mainstreamové ekonomii k fiskálněpolitickým ekonomickým stimulům ve 20. a na počátku 21. století tak, jak jsou shrnuty v analýzách ekonomů a historiků hospodářských dějin. Do Velké hospodářské krize nebyla fiskálněpolitická opatření při stabilizaci ekonomiky považována za žádoucí. Teprve v důsledku krize i druhé světové války byla fiskální politika řazena k významným multiplikátorům stimulace ekonomických výstupů a byla dokonce vnímána jako mnohem důležitější než opatření měnové politiky. Aktivistický přístup ve využívání fiskální politiky a vysoká inflace naopak přinesly v 70. letech tzv. neoklasickou renesanci a dominanci monetaristických ekonomů, jež vyústila až do nového konsensu na tom, že centrální banky mohou pomocí svých nástrojů efektivně řídit agregátní poptávku. Od vypuknutí finanční krize v roce 2008 ale opět roste volání po diskrečních (přímých a jednorázových) opatřeních fiskální politiky. - Pozn.

Taking the ultra-long view : government debt**Z mimořádně dlouhého hlediska : vládní dluh**

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9039, p. 59

Ve snaze půjčovat si co nejlevněji se vlády rozhodují, v jakém poměru prodávat dlouho-, středně- a krátkodobé dluhopisy. V současném prostředí nízkých úrokových sazeb se objevují argumenty, že vlády by měly zvýšit poměr dluhopisů s dlouhou dobou splatnosti, aby platily nízké úroky po řadu desetiletí a tím ušetřily peníze daňových poplatníků. Některé země se již touto cestou vydaly: Británie, Kanada a Itálie prodaly bondy s padesátiletou splatností a Mexiko, Belgie a Irsko se stoletou. Poslední zemí, která si pohrává s touto myšlenkou, je Amerika. Ne každý však emise obligací s ultra-dlouhou dobou splatnosti považuje za výhodné.

Marianna Sinicakova, Veronika Sulikova, Beata Gavurova

Twin deficits threat in the European Union**Hrozba dvojitého deficitu v Evropské unii**

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 20, (2017) No. 1, p. 144-156

Studie přináší empirickou analýzu potenciálních hrozeb dvojitého deficitu (twin deficit) a jejich existence v EU, která je tvořena heterogenní skupinou ekonomik. Autorky modelovým způsobem zkoumají vztahy mezi deficitem běžného účtu a rozpočtovými deficitem ve 28 evropských zemích v období 2000-2014 a porovnávají situaci v různých skupinách zemí (staré versus nové členské státy; rozvinuté a rozvíjející se ekonomiky; členské státy eurozóny versus nečlenové; státy PIIGS - Portugalsko, Irsko, Itálie, Řecko a Španělsko - versus zbývající země). Identifikují existenci dvojitého deficitu ve vybraných zemích, jejich příčinné souvislosti a okamžiky způsobující změny vztahu mezi vnějšími a vnitřními deficitem. Více či méně závažné problémy dvojitého deficitu nacházejí minimálně u poloviny členských států EU.

Michael Šefčík

Význam třídění výdajů územních samosprávných celků na běžné a kapitálové a dopady tohoto třídění pro jejich financování

Daně a finance, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 22-25

Autor zvažuje význam odlišování běžných a kapitálových rozpočtových výdajů územních samosprávných celků z hlediska hodnocení efektivity veřejných výdajů a z hlediska přípustnosti dluhového financování veřejných výdajů. Nejprve podrobněji charakterizuje a třídí běžné a kapitálové výdaje. Dále zkoumá, zda na základě poměru kapitálových a běžných výdajů lze alespoň částečně hodnotit efektivitu výdajů územních samosprávných celků. Krátce také rozebírá otázky financování kapitálových rozpočtových výdajů. Jeho zjištění ukazují, že pro účely hodnocení efektivity veřejných výdajů ÚSC lze považovat běžné a kapitálové výdaje za příliš široké kategorie a jejich členění nemá pro toto hodnocení význam. Praktický význam členění může spočívat v rozdílném nahlížení na přípustnost úvěrového financování u obou tříd veřejných výdajů. - Pozn.

Zemědělství

Bazyli Czyzewski, Katarzyna Smedzik-Ambrozyna

**The regional structure of the CAP subsidies and the factor productivity in agriculture in the EU 28
Regionální struktura dotací ze Společné zemědělské politiky a produktivita výrobních faktorů v zemědělství ve státech EU**

Agricultural economics = Zemědělská ekonomika, Vol. 63, (2017) No. 4, p. 149-163

Analýza vlivu dotací na produktivitu zemědělských podniků v Evropské unii. Autoři seznamují se závěry třístupňového modelového zkoumání vycházejícího z hypotézy, že produktivita zemědělských zdrojů není ovlivněna celkovou výší dotací, ale spíše jejich strukturou. Nejprve identifikují oblasti v EU 28, kde se uplatňuje obdobný model zemědělských dotací (klastrová analýza na základě dat z evropské zemědělské účetní datové sítě EUFADN za období 2007-2012), dále provádějí analýzu vztahu mezi strukturou dotací ze Společné zemědělské politiky (na základě identifikovaných modelů) a vývojem závislých proměnných vypovídajících o produktivitě pracovního kapitálu, půdy, výrobních aktiv a práce. Poté diskutují zjištěné výsledky a uvádějí, že analýza potvrdila významný vliv struktury zemědělských dotací dle jednotlivých modelů podpory na produktivitu fixních aktiv.

Životní prostředí

By Kyle C. Meng

Using a free permit rule to forecast the marginal abatement costs of proposed climate policy

Využití pravidla, přisuzujícího určitým firmám volné povolenky, k prognózování mezních nákladů na zamezení znečištění u navrhované klimatické politiky

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 3, p. 748-784

Při zavádění zcela nové regulace bývá podle autora obtížné prognózování nákladů spojených s touto regulací. S podobným problémem se potýkají i Spojené státy při zavádění klimatické politiky. Autor v článku vyvíjí novou metodu prognózování tzv. mezních nákladů na zamezení znečištění (marginal abatement cost, MAC) s využitím specifik Waxmanova-Markeyho zákona (klimatický zákon v USA, o jehož zavedení se uvažovalo v letech 2009-2010, nakonec však neprošel Senátem). Mezní náklady na zamezení znečištění se podle autorových výpočtů pohybují mezi 5 a 19 americkými dolary na tunu CO₂e (tzv. ekvivalent oxidu uhličitého). - Pozn.

Ostatní

Corinna Nohn

Fit für die Marktwirtschaft : Wirtschaftsunterricht in Polen

Být fit pro tržní hospodářství : výuka ekonomie v Polsku

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 85 (3.5.2017), S. 12

Od roku 2002 je předmět "Základy podnikání" povinně vyučován na všech polských středních školách. Jeho stávající pojetí je nicméně terčem nemalé kritiky jak kvůli nízké časové dotaci a nedostatku teoretické průpravy, tak i pro okolnost, že z tohoto předmětu zatím nelze skládat maturitní zkoušku.

By Ina Ganguli

Saving Soviet science : the impact of grants when government R&D funding disappears

Záchrana sovětské vědy : vliv grantů, když stát přestane financovat výzkum a vývoj

American Economic Journal: Applied Economics, Vol. 9 (2017), No. 2, p. 165-201

Sovětský svaz původně financoval vědu a výzkum ve srovnatelném objemu se Spojenými státy, se zánikem SSSR v roce 1991 a souvisejícími krizemi se ale výdaje na vědu a výzkum radikálně snížily. Autorka v článku v této souvislosti zkoumá účinnost programu George Sorose, který poskytl finanční podporu více než 28 000 ruských vědců. Granty vedly k růstu publikační činnosti vědců a podpořily jejich setrvání u výzkumu i v zemi samotné (omezení tzv. "úniku mozků" - brain drain). Účinky poskytnutí finanční pomoci byly dlouhodobé. Podle autorky byl program jednoznačně efektivní. - Pozn.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 61, (2017) č. 19

Stát o nás chce vědět víc - téma čísla o databázích a rejstřících, v nichž stát shromažďuje údaje o občanech a podnikatelích, včetně zdravotních registrů (s. 14-25); Miliardy mezi Francií a Českem - působení francouzských firem v ČR a česko-francouzský zahraniční obchod (s. 34-35); Byznys se bojí války politiků. Ohroženy jsou zákony za miliardy (s. 38-40); Financování fotbalu chybí jasná pravidla - problematická státní podpora sportu (s. 40-41); Marie Terezie: vladařka, která dala Čechům kapitalismus - ekonomika Evropy v tereziánských časech (s. 44-49); Právnícké firmy čeká revoluce, až dvě třetiny z nich nepřežijí - inovace v právním byznysu (s. 62-63).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 61, (2017) č. 20

Bydlení ovládla drahota - téma čísla o zdražování cen bytů, nájmu i pronájmu v ČR (s. 14-24); Století politických krizí - od r. 1920 do r. 2017 v ČR (s. 34-37); Evropské dotace: chybí projekty, nejhůře čerpají resorty ANO - čerpání unijních fondů mělo být vládní prioritou, v polovině období je ovšem

vyčerpáno ani ne pět procent (s. 42-43); Stát vyžene kuřáky na ulici - zákaz kouření v restauracích (s. 44-45); Nová pravidla pro ochranu dat: ani hrozba miliardových pokut firmy nerozhýbala - GDPR (s. 54-55).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 61, (2017) č. 21**

Kam kráčíš, Česko? - téma čísla o důsledcích vládní krize a o scénářích, kudy se ČR po volbách může vydat (s. 14-23); Jak hospodařili ministři financí - jak si během svého funkčního období vedli B. Sobotka, M. Kalousek a A. Babiš (s. 24-25); Musíme se změnit - rozhovor s demografem T. Fialou (s. 26-33); Rozhýbání zkostnatělého byznysu. Auditoři se přetahují o klienty i zaměstnance (s. 40-41); Čtyři stovky novinek v daních schváleny, první jsou účinné od července: vládní daňový balíček čeká na vyhlášení. Ekonom zmapoval, kdy začnou jednotlivé změny platit (s. 52-54).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 61, (2017) č. 22**

Finanční start-upy přitahují investory, ve hře je byznys velkých bank: české aplikace na osobní finance používají i Thajci. Slibný byznys podpoří i evropská směrnice - PSD2 (s. 42-43); Afrika bohatne, čeští exportéři chtějí být u toho - český vývoz (s. 44-45); Kdo je zodpovědný za splašeného robota? Brusel hledá odpověď: Evropa chystá pravidla pro odpovědnost robotů. Česko si zatím vystačí se stávajícími zákony (s. 54-55).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2017, č. 19**

Noční můry Andreje Babiše: k dosud propíraným kauzám ministra financí mohou přibývat další - téma čísla k vládní krizi (s. 12-17); Svěřenským fondům končí dvojí zdanění (s. 32); Bilion z ciziny: do českých bank již ze zahraničí přitekly vklady a úvěry převyšující bilion korun. Příčinou jsou spekulace na posílení koruny (s. 36-38); Zákon o ČNB může přístup k hypotékám zkomplikovat: nevoláme po regulaci trhu, ale po systémovém zjednodušení výstavby (s. 45); Daně podle Trumpa - hlavní principy daňové reformy v USA (s. 46-47).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2017, č. 20**

Miliardy na medaile: stát pumpuje peníze do zastaralých sportovišť, aby vychoval olympijské vítěze - národní sportovní centra (s. 22-26); Ropa neteče, a přesto zlevňuje: oblíbená strategie OPEC nezabírá, omezení těžby bohatě vynahradili američtí těžaři z břidlic a cena ropy spadla zpátky pod 50 dolarů za barel (s. 34); Macromotýl Emmanuel - hospodářský program nového francouzského prezidenta (s. 38-40); Generálova fata morgána: v poušti mezi Káhirou a Suezským průplavem roste nová egyptská metropole Wedian (s. 42-44); Fenomén volby z nutnosti: nový francouzský prezident chce měnit svou vlast i Evropu. S tím druhým bude muset počkat, až jak rozhodne jedna starší německá dáma - komentář M. Zámečníka (s. 53-53).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2017, č. 21**

Uber jde před soud - rozhovor s Tomášem Peťovským, šéfem Uberu pro ČR a SR (s. 22-25); Bomba mezi reaktory: v rovinaté krajině jižního Ruska vyrostla zatím nejmodernější jaderná elektrárna na světě. Stejný typ reaktoru nyní Rosatom nabízí po celém světě (s. 34-35); Plynové námluvy - plynovod Nord Stream 2 (s. 36-38); A nejhorší ze všeho jsou trpaslíci: čtvrt století stará česká ústava není špatná. Jen nepočítá s tím, že se do čela státu postaví neslušný člověk a nezdrženlivý politik (s. 46-48); Dynamika vzájemného obchodu neklesá: Česko a Rakousko si vloni vyměnily zboží za 10,7 miliardy eur, což je nejvíce v dosavadní historii (s. IV příl. Rakousko); Jste součástí našeho podnikatelského úspěchu - rozhovor s CH. Leitlem, prezidentem Rakouské hospodářské komory (s. VII-IX příl. Rakousko); Pozor na transferové ceny (s. XXIV příl. Rakousko).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2017, č. 22**

Investice do umění: láska je v očích toho, kdo se dívá, praví stará moudrost a totéž platí i pro ceny uměleckých děl - světový trh s uměleckými předměty (s. 18-20); Kouřové signály: od středy si v restauracích nikdo nezapálí. Zaniknou stovky především venkovských hospod, jiným to naopak pomůže (s. 30-34); EET srazila platby kartou na internetu. Rychlý růst online plateb zpomalil, e-shopy je ruší kvůli EET (s. 36);

Vyhořelé teplárenství - důsledky zprísňení limitů emisí oxidu síry a dusíku (s. 38-39); Horší než Watergate: Donald Trump se po čtyřech měsících v Bílém domě ocitl na pokraji odvolání. Jeho ruská aféra krok po kroku (s. 48-52).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 105 (1.6.2017)

Rodina především: jak si stojí tuzemská rodinná politika ve srovnání se zbytkem EU? Dávky a daňové slevy jsou nad průměrem, v pomoci matkám s návratem do práce a výdajích na školky jsou ale Češi na chvostu (s. 2); Měsíc politických propadů (s. 5); Agentury práce čeká "čistka": těsně před schválením je novela zákona o zaměstnanosti. Má vyzrát na agentury, které obchází zákony a neplatí daně (s. 13); VŠE o ... rodinných firmách (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 89 (10.5.2017)

Česku hrozí blamáž kvůli půjčce měnovému fondu (s. 6) a komentář na téže straně; O méně výhodné hypotéky je zájem. Proto nadále podražují (s. 14); U novely "občana" platí, že méně je víc: změny v občanském zákoníku odstranily některé technické nedostatky. Podle kritiků nebyly nutné (s. 19); Stavbu rodinného domu sužuje byrokracie. Novela to nemění: desítky vyjádření ke stavbě by si měl podle představy odborníků zajišťovat úřad, a nikoliv investor (s. 21).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 94 (17.5.2017)

Ekonomika přidala plyn a koruna sílí: tempo růstu překvapilo ČNB i experty (s. 1) a komentář na s. 8; Nástupce Valachové musí dát do pořádku dotace na sport a vyjednat rozpočet pro školství (s. 3); Spolky mají novou kuchařku na EET. Limit "svobody" se zvedl na 300 tisíc (s. 5); Francii čeká prodej státních podílů ve firmách (s. 6); ČEZ vyčlení jaderné elektrárny do nové divize, bude tam patřit také výstavba nových bloků - organizační změny energetické společnosti ČEZ (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 96 (19.5.2017)

Firmy získaly zbraň proti finančním úřadům: prověřit partnery postačí z veřejných zdrojů - karuselové podvody (s. 1); Noviny jako nadace. Babiš se chystá vyvést Mafru z holdingu (s. 4); Fotbal peníze dostane, ale stát je pošle přímo klubům - státní dotace (s. 4); S eurem nespěchejme - rozhovor s novým členem bankovní rady ČNB Markem Morou (s. 1 a 16-17).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 98 (23.5.2017)

Omezení hypoték se zmírňuje: poslanci chtějí, aby na hypoteční úvěry dál dosáhlo více lidí (s. 1) a komentář na s. 8; Důchodci, dávky, vojáci: zadlužení Česka se má i příští rok zvýšit - návrh rozpočtu na r. 2018 (s. 2); Sportovci si na jasná daňová pravidla počkají (s. 4); "Nepřátelé" hledají shodu nad registrem smluv (s. 4); Hodnota všech virtuálních měn je již více než 70 miliard dolarů - posilování kurzu bitcoinu (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 99 (24.5.2017)

Zeman jmenuje Pilného, předtím přijme Babiše - nový ministr financí (s. 4); Platby kartou poráží u e-shopů dobírku. Díky větší bezpečnosti i nákupům v zahraničí (s. 5); Spoření na důchod se nevyplácí: penzijní fondy nedokážou překonat inflaci. Mnohem lépe si vedou společnosti, které investují do akcií - výnosy transformovaných fondů (s. 12); OPEC a Rusko prodlouží dohodu o omezení těžby - cena ropy (s. 14); ČNB: tempo růstu cen bytů zpomalí (s. 18).

Účetnictví

Sv. 2017, č. 5

Novela zákona o účetnictví 2017 - společenská odpovědnost firem (s. 20-22); Výzvy správce daně podle daňových zákonů (s. 23-30); Zvláštní režim pro obchodníky s použitým zbožím, uměleckými díly, sběratelskými předměty a starožitnostmi (s. 49-55).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 15 (2017), č. 4

Nepřímé podnikání nevýdělečných organizací (s. 3-6); Daně a pojistné u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (s. 7-11); Zveřejňování účetních závěrek nevýdělečných organizací (s. 12-13); Nezbytné úpravy rozpočtů obcí na rok 2017 - na základě novely rozpočtové skladby (s. 16-29).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Rozvoj ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih.....64

Daně.....	64
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	64
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	65
Podnik a podnikání.....	65
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	65
Právo.....	66
Statistika. Demografie. Sociologie.....	67
Účetnictví	67
Veřejná správa.....	67
Veřejné finance. Rozpočet	68
Životní prostředí	68
Ostatní	68

Daně

28800

Vladimír Pelc, Vladimír Pelc (ml.)

Prokazování původu majetku a daňové trestné činy : komentář k zákonu č. 321/2016 Sb., charakteristika daňových prvků a pojmů normy, předchozí legislativní iniciativy, daňové trestné činy

Olomouc : ANAG, 2017, 263 s.

Základní charakteristika zákona o prokazování původu majetku a předchozí legislativní iniciativy v této oblasti. Znění zákona č. 321/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s prokazováním původu majetku. Charakteristika daňových prvků a pojmů normy. Komentář k jednotlivým ustanovením zákona, např. k výzvě k prokázání příjmů, povinnosti prokázat příjmy, k stanovení daně podle pomůcek zvláštním způsobem a určení penále, k výzvě k podání prohlášení o majetku, náležitostem prohlášení o majetku atd. Daňové trestné činy a jejich nejdůležitější aktuální problémy (trestní sankce, institut účinné lítosti, pravidla zákazu nucení k sebeobviňování). Výklad ustanovení trestního zákoníku o jednotlivých daňových trestných činech. - 1. vyd. - Klíčová slova. - ISBN: 978-80-7554-072-0 (brož.)

28799

Tomáš Hajdušek, Milan Vodička

První zkušenosti s EET - elektronickou evidencí tržeb

Praha : Wolters Kluwer, 2017, xviii, 211 s. : il.

Ucelený přehled informací o elektronické evidenci tržeb (dále jen EET). Základní principy fungování. Legislativní úprava, metodika, konkrétní praktické kroky a postupy při zavádění EET ve firmách a provozu v praxi u různých podnikatelských subjektů. Trvale vyloučené tržby z EET. Vybrané i nestandardní situace. Technické aspekty EET. Kontrola dodržování EET a sankce. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7552-589-5 (brož.)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

28807

Miroslav Červenka, Dagmar Ircingová, Miroslav Škvára

Spotřebitelské úvěry 2017 : průvodce teorií a praxí úvěrování dle zákona č. 257/2016 Sb.

Praha : Miroslav Škvára, 2017, 158 s. : il.

Nová regulace spotřebitelských úvěrů a jejich poskytování nebo zprostředkování. Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, přináší změnu s účinností od 1.12.2016. Výklad je rozčleněn do částí: Společná část pro všechny typy úvěrů (účastníci finančního trhu, finanční matematika, ochrana spotřebitele, subjekty na trhu spotřebitelských úvěrů, posuzování úvěruschopnosti, smlouva o spotřebitelském úvěru, zajištění spotřebitelského úvěru); Spotřebitelský úvěr jiný než na bydlení; Spotřebitelský úvěr na bydlení; Vázaný spotřebitelský úvěr; Pojištění. Grafy, schémata, tabulky a komentáře výklad doplňují. Skripta jsou určena nejen k přípravě na odbornou zkoušku pro poskytovatele a zprostředkovatele úvěrů, ale i jako studijní materiál pro studenty i k samostudiu. - 1. vyd. - Název z obálky. - ISBN: 978-80-904823-4-0 (brož.)

28780

James Rickards

The road to ruin : the global elites' secret plan for the next financial crises**Cesta ke krachu : tajný plán globální elity pro další finanční krize**

[S. l.] : Portfolio Penguin, 2016, x, 340 s.

Podle Jamese Rickardse přichází další finanční krize, elity nám o tom ale nechtějí dát vědět. Globální elity se na krizi připravují tajným hromaděním hotových peněz a tvrdých aktiv. Neobvyklé předpisy umožňují regulačním úřadům zmrazit všechna aktiva několika stisky klávesy ve svůj prospěch. Autor odhaluje, jak vlády po celém světě nemají výčitky konspirovat proti svým občanům. Kniha je čtenářům návodem k tomu, jak bystřeji myslet, rychleji jednat a žít s klidným vědomím, že navzdory jakýmkoliv plánům globálních elit je vaše jmění v bezpečí. - ISBN: 978-0-241-18920-7 (brož.)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

28810

Eduard Kubů, Jindřich Soukup, Jiří Šouša eds.

Fenomén hospodářské krize v českých zemích 19. až počátku 21. století : cyklický vývoj ekonomiky v procesu graduující globalizace

Ostrava : Ostravská univerzita, 2015, 606 s. : il.

Zkoumání fenoménu krize v jeho středoevropských podobách a v jeho teritoriální, časové, ale i oborové podmíněnosti. Jednotlivé příspěvky této kolektivní monografie mapují souvislosti od ekonomie, ekonomické teorie k histografii hospodářských dějin a poté problematiku krizí v historické perspektivě. Těžiště práce spočívá ve sledování vybraných problémů sestupné fáze cyklického vývoje ekonomiky (s důrazem na české země před rokem 1993) a jejich vliv na státní hospodářskou politiku a chování jednotlivých podnikatelských subjektů. Zmapovány jsou nejružnější podoby, kontexty a proměny krizových vývojų hospodářství v 19., 20. i začátku 21. století. Příspěvky jednotlivých autorů jsou rozčleněny do čtyř oddílů: Teoretické a histografické otázky; Krize v tržní ekonomice českých zemí/Československa do konce 30. let 20. století; Krizové projevy v direktivně řízené ekonomice; Deprese a recese období transformace a ekonomické současnosti. - Vyd. 1. - Částečně slovenský text. - ISBN: 978-80-7464-774-1 (Ostravská univerzita ; váz.)

Podnik a podnikání

28795

Václav Dobrozemský, Jan Stejskal

Nevýdělečné organizace v praxi

Praha : Wolters Kluwer, 2017, 301 s. : il.

Aplikace jednotlivých vybraných ustanovení právních předpisů pro specifický okruh subjektů nevýdělečné sféry. První část obsahuje univerzální vzory písemností potřebné k založení, zápisu do veřejného rejstříku, přeměně či zániku nevýdělečných organizací (spolky, ústavy, obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy). Druhá oblast obsahuje vzory smluv a dalších písemností, které nevýdělečné organizace v praxi nejčastěji používají. Oblast daní je rozdělena podle jednotlivých daní, se kterými se musí organizace vypořádat. Nejvíce se výklad věnuje dani z příjmů právnických osob, zákonu o DPH a kontrolnímu hlášení. Jsou zde uvedeny modelové příklady a jejich řešení a ukázky. Postupy účtování v podvojném účetnictví, vzory písemností a výklad pravidel pro vedení jednoduchého účetnictví jsou obsahem závěrečné části knihy. Publikace je zpracována dle právního stavu k 1.1.2017. - 2. akt. vyd. - Obálkový podnázev: právo, daně, účetnictví. - ISBN: 978-80-7552-476-8 (brož.)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

28801

Jiří Večerník (ed.)

Práce, hodnoty, blahobyt : české reálie v evropském kontextu

Praha : Sociologický ústav AV ČR, 2016, 415 s. : il.

Studie věnovaná trhu práce, vzdělání a zejména subjektivním aspektům lidského blahobytu, jeho vývoje a souvislosti s makro- a mikropodmínkami. Primárně je pozornost věnována ČR, ale v některých případech jsou české reálie zasazeny do komparativního kontextu evropských zemí. První část publikace se věnuje českému trhu práce a vzdělání. Patří sem témata vývoj a problémy českého trhu práce, práce na částečný úvazek v evropských zemích, vliv nízké pracovní intenzity na chudobu ve střední Evropě a ČR, vzdělanostní nesoulad na českém trhu práce, vzdělávání dospělých. Druhá část se zaměřuje na objektivní a subjektivní blahobyt, jejich měřítka, determinanty a souvislosti. Třetí část posuzuje spokojenost se životem a zaměstnáním v ČR a v evropských zemích, vliv zaměstnání na spokojenost matek v ČR, hodnoty práce v ČR a evropských zemích, vliv religiozity na pracovní orientaci a sociální život v současné české společnosti. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7330-295-5 (váz.)

Právo

28798

editorka: Stanislava Černá

Obchodní korporace a ochrana slabší strany

Praha : Wolters Kluwer, 2017, 188 s.

Různé podoby ochrany slabší strany v právu obchodních korporací obecně. Popis možností, které ochraňuje slabší strany poskytuje česká a slovenská legislativa. Ochrana specifických kategorií osob, jimiž jsou např. menšinoví společníci či členové statutárních orgánů. Zákaz konkurence ve společnosti s.r.o. Analýza vybraných problémů ochrany slabší strany v obchodním právu, jako např. spotřebitelské vztahy, oslabování postavení věřitele, postavení obchodní korporace vůči veřejnému zadavateli či oddlužení fyzických osob podnikatelů z pohledu věřitele. - Vyd. 1. - Částečně slovenský text. - ISBN: 978-80-7552-555-0 (brož.)

28797

Svejkovský, Kabelková, Vychopeň a kol.

Vzory smluv, petičí a zakládacích listin dle nového občanského zákoníku

Praha : C.H. Beck, 2017, xxxi, 714 s.

Příručka obsahuje více než 420 vzorů ke všem částem nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (obecná část, rodinné právo, absolutní majetková práva, relativní majetková práva) a vzory společenských smluv podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Všechny vzory obsahují úvodní komentář. - 2. uprav. a rozš. vyd. - ISBN: 978-80-7400-648-7 (brož.)

28806

Karel Ištváněk, Pavel Simon, František Korbel

Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2017, xvii, 356 s.

Komentované znění zák. č. 82/1998 Sb., ve znění pozdějších zákonů (poslední zapracovaný zák. č. 303/2013 Sb.). Primární právní předpis při uplatňování náhrady škody, o níž se poškození domnívají, že jim ji způsobil stát, resp. územní samosprávný celek při výkonu veřejné moci svěřené jim zákonem v samostatné působnosti. Zákon definuje odpovědnost státu a územních samosprávných celků, podmínky odpovědnosti a náhradu vzniklé nemajetkové újmy. Komentář doplňují odkazy na související ustanovení, předpisy i judikaturu. Právní stav publikace je ke dni 1.11.2016. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7552-521-5 (brož.)

28796

Ivo Macek ... [et al.]

Zákon o zadávání veřejných zakázek : praktický komentář s judikaturou

Praha : Leges, 2017, 844 s.

Komentář k zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, přináší popis a průběh jednotlivých úkonů v procesu zadávání veřejných zakázek. Výklad je zaměřen na praktický přístup k této problematice, a to formou názorných příkladů a odkazů na související předpisy a použitelnou judikaturu k jednotlivým ustanovením zákona. Zahrnuje též příklady, jež pomohou zadavatelům při realizaci zadávacích řízení, resp. dodavatelům při podání nabídky a účasti v těchto řízeních. V komentáři jsou obsažena rovněž rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, správních soudů i Soudního dvora EU i výkladová stanoviska Ministerstva pro místní rozvoj. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7502-171-7 (váz; nakl. Leges)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

28701/1193

Autorské právo. Průmyslová práva : redakční uzávěrka 10.4.2017 /

28701/1195

Katastr nemovitostí. Zeměměřictví. Pozemkové úpravy a úřady : redakční uzávěrka 17.4.2017

28701/1192

Obce, kraje, hl. m. Praha, úředníci obcí a krajů, obecní policie : velká novela zákona o střetu zájmů : redakční uzávěrka 3.4.2017

28701/1191

Poplatky : správní, soudní, místní, ostatní : redakční uzávěrka 3.4.2017

28701/1194

Školství : velká novela školského zákona: redakční uzávěrka 10.4.2017

Statistika. Demografie. Sociologie

28809

Paul Collier ; [přeložili Blanka Boboková a Vincent Richards]

Exodus : jak migrace mění náš svět

Praha : Libri, 2017, 258 s.

Problémy migrace z různých úhlů pohledu, z perspektivy migrantů samotných, dále těch, kteří zůstávají ve své vlasti a nakonec z perspektivy obyvatel zemí, které migranty přijímají. Komu by mělo být dovoleno migrovat a komu ne? Jaké jsou argumenty pro a proti omezování počtu imigrantů? Jaké dopady má migrace na společnost, a k čemu by vedla neomezená migrace? Je migrační politika přiměřená? Autor nabízí provokativní a výstižnou analýzu problému a navrhuje řešení, jak zajistit, aby migrační politika sloužila svému účelu. - 1. vyd. - z anglického originálu Exodus. How migration is changing our world. - ISBN: 978-80-7277-557-6 (váz.)

Účetnictví

28804

Zdeněk Nejezchleb, Ivana Schneiderová

Dlouhodobý majetek ÚSC, DSO a příspěvkových organizací

[Praha] : Acha obec účtuje, 2017, 377 s.

Výklady, postupy a příklady evidence, oceňování a klasifikace majetku krajů, měst, obcí, dobrovolných svazků obcí a příspěvkových organizací k 1.1.2017. Jednotlivé kategorie dlouhodobého majetku (nemovitý majetek, samostatné movité věci, soubory, ostatní typy dlouhodobého hmotného majetku, např. umělecká díla či věcná břemena, finanční investice). Účetní a daňové souvislosti dlouhodobého majetku (oceňování, účetní a daňové odpisování, rozlišování oprav a technických zhodnocení majetku, pořizování a vyřazování majetku, majetkoprávní vztahy). DPH u dlouhodobého majetku (sazby daně u výstavby, režim přenesené daňové povinnosti ve výstavbě, pronájem a převod nemovitostí, základy práce s odpočty DPH při pořizování dlouhodobého majetku). - 1. vyd. - Elektronická příloha, odkaz ke stáhnutí. - ISBN: 978-80-905420-5-1 (brož.)

Veřejná správa

28705V

Milan Vodička; kolektiv autorů

Elektronicky podepsat, podat, doručit - novinky a změny; Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních, 2017, 64 s.

Informace o vývoji v oblasti elektronické komunikace. Nové evropské nařízení eIDAS a jeho dopady do českého právního řádu. Přehled základních pojmů a zkratk z této oblasti. Otázky elektronického podpisu a identifikace, nástroje a prostředky elektronické komunikace, elektronická podání a doručování (daňové procesy, sociální a zdravotní pojištění, veřejné rejstříky). V druhé části publikace je uveřejněna aktuální informace ke změně příloh v příznání k dani z příjmů právnických osob. Následují stanoviska k dotazům z praxe, týkající se např. krácení stravného, nákupu zboží do celního skladu, pronajímání nemovitosti v Chorvatsku či příspěvku zaměstnavatele na penzijní připojištění. - ISBN: 978-80-87367-77-3 (brož.)

Veřejné finance. Rozpočet

28782

OECD

Integrity framework for public investment**Rámec integrity pro veřejné investice**

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, 2016, 91 s. : tab., grafy, rámečky
V první kapitole otázky integrity ve veřejných investicích pro udržitelný hospodářský růst. Ve druhé kapitole rámec k podpoře integrity ve veřejných investicích. - ISBN: 978-92-64-25175-5 (brož.)

28803

Ivana Schneiderová, Martin Tocauer

Rozpočtová skladba v roce 2017

[Praha] : Acha obec účtuje, 2017, 295 s.

Novela rozpočtové skladby č. 463/2016 s účinností od 1.1.2017 - vyznačené změny. Úplné znění vyhlášky MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, s komentářem. Rozpočtový proces obcí a dobrovolných svazků obcí. Hospodářská činnost, sdružené a cizí prostředky mimo rozpočet obce. - ISBN: 978-80-905420-4-4 (brož.)

28805

Bojka Hamerníková

Veřejné finance : vybrané problémy

Praha : Wolters Kluwer, 2017, 162 s. : il.

Výklad vybraných oblastí a problémů teorie a praxe veřejných financí. Podstata, význam a účel veřejných financí, jejich subjekty a vzájemné vztahy. Fungování fiskálního systému. Daně, účel zdanění a daňové principy. Charakteristika daňové soustavy. Veřejné výdaje, veřejné služby a statky, veřejné zakázky. Rozpočtový deficit a veřejný dluh. Prostorové aspekty veřejných financí (fiskální decentralizace versus centralizace, místní finance). Členství v EU skrze dopady na oblast veřejných financí. Obecný výklad je doplněn informacemi o situaci v ČR a otázkami a úkoly k procvičování problematiky veřejných financí. - Vyd. 1. - Výkladový slovník základních pojmů. - ISBN: 978-80-7552-577-2 (brož.)

Životní prostředí

28781

edited by Ian Goldin

Is the planet full?**Je planeta Země už plná?**

New York : Oxford University Press, 2016, xiii, 245 s. : tab., grafy

Jaké jsou dopady populačního růstu? Může naše planeta uspokojit požadavky očekávaného počtu deseti miliard světové populace v polovině tohoto století? V této knize přední akademici s širokou škálou odborných znalostí v oblasti demografie, filozofie, biologie, klimatologie, ekonomie a udržitelnosti životního prostředí zkoumají souvislosti, náklady a přínosy, které má narůstající populace pro náš ekonomický, sociální a environmentální systém. - ISBN: 978-0-19-878487-6 (brož.)

Ostatní

28808

Jana Kapounová, Pavel Kapoun

Bakalářská a diplomová práce : od zadání po obhajobu

Praha : Grada, 2017, 134 s. : il.

Struktura vysokoškolské kvalifikační práce a kritéria hodnocení. Hledání a výběr informačních zdrojů. Bibliografické citace a dodržování citační etiky. Norma ČSN ISO 690. Sazba textu. Prezentační dovednosti. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-271-0079-8 (brož.)

28802

autorský kolektiv: Procházka Jan, Hunčová Magdalena, Krtková Eva, Navrátil Petr, Řezníčková Veronika, Stainer Miroslav

Ekonomická demokracie : teorie a praxe

Praha : KSLP - Česká společnost pro zaměstnaneckou participaci, z.s., 2016, 199 s.

Ekonomická demokracie jako jeden z nástrojů obrany demokratického systému. Je založena na principu odmítání soukromokapitalistických korporací a rozvoji občanské společnosti. Jejím cílem je ekonomický model založený na nových ekonomických hodnotách vyváženého růstu a zaměstnanecké a občanské iniciativě na pracovištích, v rámci regionu, státu i v rámci spolupráce států. V publikaci jsou zmapovány různé formy a principy ekonomické demokracie ve světových náboženstvích, ve výkladech alternativní filosofie vývoje demokratické společnosti a v myšlenkách jejích představitelů. Následují příklady ekonomické demokracie ve světě (družstevní soustavy, komunitní formy, příklady státních pokusů o ekonomickou demokracii aj.) a v ČR (družstevní hnutí, podpůrné fondy a spolky). Je popsán stav zaměstnanecké participace v ČR a činnost České společnosti pro zaměstnaneckou participaci. Závěrečná kapitola pojednává o sociologických limitech kolektivních ekonomických aktivit. - Slovníček zkratk. - ISBN: 978-80-270-0805-6 (váz.)

28811

[editor Filip Šebesta]

IVK v roce čtvrtém : výběr textů

Praha : Institut Václava Klause 2017, 244 s.

Výběr nejzásadnějších textů pracovníků Institutu V. Klause publikovaných v roce 2016. První kapitola se zabývá pokračující migrační krizí, jejíž hlavní příčiny zůstávají stále nevyřešeny. Následuje kapitola "Brexit a Trump", která se věnuje dvěma zásadním událostem roku 2016. Tradičním obsahem další kapitoly je snaha o stále těsnější evropskou integraci a unifikaci. Další domácí témata shrnuje čtvrtá kapitola knihy. Přináší mimo jiné projev V. Klause k státnímu svátku 28. října nebo jeho esej na téma "Je Česká republika opravdu naše?". Následuje výběr z ekonomických textů a analýz na domácí i zahraniční témata, textů na téma kulturních a civilizačních změn, připomínky historických výročí a úvahy o zahraniční politice. Závěrečná kapitola nabízí výběr ze zápisků ze zahraničních cest bývalého prezidenta V. Klause. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7542-033-6 (brož.)

Odbor Rozvoj ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

financial management, IMF staff papers, Unes - účetnictví neziskového sektoru, Ekonomický časopis, ríavo pro podnikání a zaměstnání
International VAT monitor, Finanz-Rundschau, Der Betrieb, Bulletin for international taxation, Bankovníctví, The Economist, Finansy, Soudní rozhledy,
Daňová a hospodářská kartotéka, Monatsbericht des BMF, Hospodářské noviny, Poradce veřejné správy, Daně a právo v praxi, EKO, Politická ekonomie, T
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Clo-douane, European taxation, Euro, The Financial regulator, Ekonomická revue, Prague economic pap
/irtschaftsWoche, Umsatzsteuer-Rundschau, Daňový expert, Kapitál, Praktický poradce v daňových otázkách, Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Obcl
Právní rozhledy, Wirtschaft und Statistik, Voprosy ekonomiki, Geldpolitik & Wirtschaft, Ekonom, Financial Times, Právník, CEE Quarterly, Pojistné rozpr
Jčctnictví, Auszüge aus Presseartikeln, Národní pojištění, Bundesgesetzblatt, Statistiken - Daten & Analysen, Ekonomické rozhledy, Handelsblatt, Biatec
iscal studies, The International economy, Acta Oeconomica Pragensia, Finance a úvěr, FinanzArchiv, Conjoncture, Financní, daňový a účetní bulletin, Ot
Finanz-Rundschau, Právní rádce, Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Journal of financial crime, Finanzmarktstabilitätsbericht, Journal of money